
Ἡ Νεολαία
1612
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1940

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως	32-094
» » Ἐποπτείας Συντάξεως	34-425
» » Ἀρχισυντάκτου	593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 12—21 Δεκεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ. Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς

Ἀπὸ τὸ ξεχείλισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ

ΜΕ ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΩΝ ΠΕΠΡΩΜΕΝΩΝ

Ἀπὸ ἕνα ὡραῖο ἄρθρο ποὺ μᾶς ἔστειλε ὁ διευθυντὴς τοῦ III Γραφείου τῆς Ε. Ο. Ν. Ἄργους κ. Γεώργ. Ξ. Λογοθέτης:

Φυλὴ ἀκατάλυτη, Φυλὴ αἰωνία!

Φυλὴ ποὺ ὕψωσες τὰ σύμβολα τῶν ἀνθρωπίνων ἀξιῶν ἕως τὴν ἔννοια τοῦ Θεοῦ.

Φυλὴ ποὺ ὑποτάσσεις τὴ μοῖρα καὶ χειραγωγεῖς τὴν ἱστορία· Φυλὴ ποὺ ἔδωσες στ' ἄψυχα μάρμαρα τὴν ψυχὴ τῶν Παρθενώνων καὶ κατέλυσες τὴ βία μὲ τὴν γοητεία τοῦ λόγου· Φυλή, ποὺ πέρασες ἀλώβητη ἀπὸ τὴν κλαγγὴ τῶν ὅπλων καὶ κέρδισες τὴν ἀθανασία μὲ τὸ κώνειον τῶν ἀθανάτων.

Φυλὴ ποὺ ἀκοῦς στὸ μαγικὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων, ἡ Οἰκουμένη κλίνει καὶ πάλι γόνυ μπροστά σου!

Ὁ κύκλος ἑνὸς μηνὸς μόλις ἔχει κλείσει ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν ἐκεῖνον ὄρθρον, ποὺ ἐκινήθη ἡ ὑλικὴ βία νὰ φράξῃ τὸν ἐπικὸ κι' αἰώνιο δρόμο σου κι' ἡ ψυχική σου ἀνάτασις πλημμύρισε τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ ἕνα ὠκεανὸ συναισθημάτων θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Μὲ τὴν ἀδάμαστη ὁρμή σου καὶ τὴν ἀσάλευτη πίστι σου ἀπεδύθης καὶ πάλι στὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα.

Στὶς κορυφὲς καὶ στὶς πεδιάδες, στὶς φάραγγες καὶ στὶς χαράδρες, κάτου ἀπὸ τὸ φωτεινὸ οὐρανό σου καὶ πάνου ἀπὸ τὴ γαλανὴ θάλασσά σου ἀντηχεῖ ἡ προσταγή σου στοὺς ἱεροὺς καὶ ῥιγηλοὺς τόνους νέων πολεμικῶν παιάνων.

Λαὸς ἀνάξιος καὶ ἄνδρες χωρὶς ἀνδρικὴν ὑπερηφάνειαν ἐφθόνησαν τὸν δρόμον τῶν πεπρωμένων σου καὶ ἐπεβουλεύθησαν τὴν ἐλευθερία σου.

Κι' εἶν' ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ποὺ πῆρε τὰ φῶτα σου καὶ ἔθιμά σου κι' ἀνίκανος τὰ ἔσυρε στὸ ἀποτρόπαιο καὶ βάρβαρο κατάντημα τῶν ἱπποδρόμων. Ὁ λαὸς τῆς ἀκολασίας καὶ τῶν ἐγκλημάτων, ποὺ ἀνάξια καὶ ἀναίμακτα πῆρε ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Γῆς τὴν ἐλευθερία, γιὰ ν' ἀντιτάξῃ στὴν εὐεργεσία τὸ ὕπουλο στιλέτο τῆς ἀχαριστίας.

Ὁ ἀνίκανος αὐτὸς λαὸς ἐτόλμησε ν' ἀλλάξῃ τὰ βήματα τῆς ἱστορίας σου! Τί θράσος ἀλλὰ καὶ τί πλάνη! Πρὶν ὁ ἥλιος τῆς ἡμέρας ἐκείνης γνωρίσῃ τὴν ἀπερίγραπτη αὐτὴ ἀτιμία τῶν αἰώνων, στὰ θρυλικὰ κι' ἀγέρωχα βουνὰ τῆς Ἠπείρου ξέσπασε ἡ θύελλα τῆς ψυχῆς σου. Θύελλα, ποὺ ἀνέτρεψε ὅλους τοὺς ὕπουλους ὑπολογισμοὺς καὶ μὲ μιὰ γνώριμη ἰαχὴ ἄλλων προσφάτων θριάμβων «Ἀέρα, Ἀέρα...» πέρασε ἀπὸ τὰ σκλαβωμένα Ἀλβανικὰ βουνὰ καὶ τὸν Ἀδρία γιὰ νὰ σκορπίσῃ στὸν ἀνύποπτο Ἰταλικὸ οὐρανὸ τὸν αἰφνιδιασμὸ τῆς ταραχῆς.

Ἀπὸ τὶς ὄχθες τοῦ Καλαμᾶ καὶ τὶς κορυφὲς τῶν Ἀκροκεραυνίων ὁδηγεῖ τὸν Στρατό μας ἡ προσταγὴ τῆς Φυλῆς μας στὴν ὡραιότερη νίκη τῶν Ἑλληνικῶν Αἰώνων. Τὴ νίκη ποὺ θὰ φτερουγίσῃ πάνου ἀπὸ τὰ αἱματόβρεχτα βουνὰ τῆς Ἠπείρου γιὰ νὰ περάσῃ τὸν Ἀδρία καὶ νὰ φέρῃ τὸ λυτρωμὸ καὶ σ' αὐτὴ ἀκόμη τὴ δούλη στὸ φασισμὸ Ἰταλία.

Ἕλληνες, ἔνετε πίστι! Τὴ Χώρα αὐτὴ τέσσαρες χιλιάδες χρόνια τὴν κατέκλυσαν χιλιάδες βάρβαροι ἐπιδρομεῖς χωρὶς ποτὲ νὰ κατορθώσουν νὰ τὴν δαμάσουν καὶ νὰ τὴν ἀφανίσουν. Πέρασαν ὅλοι κι' ἄφησαν ὁλόγυρά μας τὰ κάστρα τους, μνημεῖα τῆς βίας γιὰ νὰ θυμίζουν τὸ πέρασμά τους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀκατάβλητη φυλετική μας ἀντοχή. Τὴ Χώρα αὐτὴ τὴν κυβερνᾷ πνεῦμα Θεοῦ καὶ τὴν κατοικοῦν ἄνθρωποι μὲ ψυχὴ γιγάντων.

Ἔχετε πίστι! Τ' ἄτρομο χέρι ποὺ ἄναψε τοὺς πυρσοὺς τοῦ Ἐθνικοῦ συναγερμοῦ μᾶς ὁδηγεῖ στὴν ἁψῖδα τοῦ θριάμβου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ξ. ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἀστράφτει καὶ βροντοβολᾶ κανόνι καὶ ντουφέκι
Κι' ἡ Νίκη μέσα στὴ φωτιὰ δάφνης στεφάνι πλέκει.

Νὰ στεφανώσῃ Ἥρωες, Λεβέντες, Παλληκάρια,
Στὴ Ἤπειρο ποὺ μάχονται ὅλοι σὰν τὰ λιοντάρια.

Κάπου ἡ Μεγαλόχαρη στῆς Κορυτσᾶς τὰ μέρη
Στοὺς ἄνδρες μας ἐφάνηκε, καὶ τ' ἅγιο της τὸ χέρι

Τὰ ὅπλα τους εὐλόγησε καὶ μὲ παρηγορία
Τοὺς εἶπε: «Μὴ φοβόσαστε, εἶμαι ἡ ΠΑΝΑΓΙΑ

Ἕλληνες προχωρήσατε καὶ ἐγὼ εἶμαι μαζί σας
Ὅλοι ἐμπρὸς μὲ μιὰ καρδιά, σίδερο τὸ κορμί σας!».

Τὴν ἄκουσαν οἱ ἄνδρες μας κι' ἔκαναν τὸν σταυρό τους
Ἡ Παναγιὰ τοὺς βλόγησε καὶ χάθηκε ἀπὸ μπρός τους.

Τότε ὁ Στρατὸς μὲ μιὰ ψυχή, μὲ μιὰ κοινὴ ἐλπίδα,
Καὶ μ' ἕνα πόνο στὴν καρδιὰ γιὰ τὴν γλυκειὰ πατρίδα,

Τὸ Λάβαρο τῆς λευτεριᾶς περήφανα σηκώνει
Καὶ πρὸς τὸν ὕψιστο Θεὸ θερμὴ εὐχὴ ὑψώνει:

«Πλάστη μεγαλοδύναμε, βοήθησέ μας τώρα.
Τῆς Νίκης ὅπου ἔφθασε ἡ χιλιοπόθητ' ὥρα.

Δῶσε μας δύναμι τρανή, φωτιὰ μέσ' στὴν καρδιά μας
Σημαία νὰ ὑψώσωμε πάλι στὴν ΚΟΡΥΤΣΑ μας».

Ἐλευθερία ἢ θάνατος! Φεύγουνε οἱ ἐχθροί μας.
Ἐλευθερία ἢ θάνατος. ἡ Νίκη εἶν' δική μας!

Τῆς Μόροβας τ' ἄγρια βουνὰ πρῶτα τὸ διαλαλοῦνε
Κι' οἱ ἐκκλησιὲς τῆς Κορυτσᾶς χαρμόσυνα ἠχοῦνε.

Μέσα ἐκεῖ στὴν Κορυτσὰ Σημαία κυματίζει
Σημαία γαλανόλευκη ὅλους μᾶς χαιρετίζει.

Κι' οἱ Εὔζωνοι περήφανα στὴν Κορυτσὰ βαδίζουν,
Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ μὲ ἄνθη τοὺς ῥαντίζουν.

Λεβέντες καλῶς ἤλθατε, σεῖς εἶστε ἀδελφοί μας
Κτυπᾶτε τους τοὺς Ἰταλοὺς σώσατε τὴν τιμή μας.

Βόηθα Μεγαλοδύναμε, βόηθα Παναγία,
Γρήγορα οἱ Ἕλληνες νὰ μποῦν σ' ὅλη τὴν Ἀλβανία.

Κι' ἐκεῖ σημαία Ἑλληνικὴ περήφανη νὰ ὑψώσουν
Στοὺς Ἀλβανοὺς τὴ Λευτεριὰ πάλι νὰ ξαναδώσουν.

ΝΙΚΟΣ Π. ΒΡΕΤΤΟΣ

ΓΙΑΓΙΑ ΚΙ' ΕΓΓΟΝΙ

— Γιαγιά, γιατὶ τὸ βλέμμα σου σκληραίνει σὰν μοῦ λὲς
γιὰ μάχες καὶ γιὰ πόλεμο; Γιατί, γιαγιάκα, κλαῖς;
Κλαῖς τάχα ἀπὸ τὸν πόνο σου, γιὰ τάχα ἀπ' τὴ χαρά σου,
γιατ' ἔχω ἐγὼ τ' ἀδέλφια μου καὶ σ' ἔχει τὰ παιδιά σου
μέσ' στὴ φωτιὰ πολεμιστὲς γιὰ τὴ γλυκειὰ πατρίδα;
Πάψε, καλή, τὰ δάκρυα, κι' ἂν κρύβεσαι τὰ εἶδα!

— Κανεὶς ποτὲ δὲν ἔκλαψε, παιδί μου ἀγαπημένο,
γι' ἀφανισμένο σύζυγο καὶ γυιόκα σκοτωμένο.
Κανεὶς ποτὲ δὲ θρήνησε τὸ φίλο ἢ τὸν προστάτη
π' ἔφυγαν γιὰ τὸ μέτωπο παλληκαριὰ γιομάτοι.
Δὲν κλαίγω αὐτοὺς ἐγγόνι μου, μόνο πονᾶ ἡ ψυχή μου
γιατ' εἶμαι πιὰ γερόντισσα, κι' εἶσαι μικρός, παιδί μου.
Ἄχρηστη, ἀνίκανη ἐγώ, σὺ τρυφερὸ βλαστάρι
δὲν ἠμποροῦμε τῆς τιμῆς τ' ἀμάραντο κλωνάρι
μαζὶ μ' αὐτοὺς νὰ δρέψουμε, καὶ μεῖς ν' ἀγωνιστοῦμε,
στῆς δόξας μέσ' στ' ἀθάνατο νερὸ νὰ βαφτιστοῦμε!
Γι' αὐτὸ κλαίγω, ἐγγονάκι μου, γι' αὐτὸ τρέμω παιδί μου...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΤΕΡ
Πολιτικῆς Διαφωτίσεως Κ. Δ.

ΜΙΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΦΩΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Λεμεσός, 10-11-1940.

Πολυαγαπημένα μου παιδιά,

Ὁ μεγάλος Θεὸς νὰ σᾶς ἔχῃ ὅλους καλά· εἴθε ἡ ἐπιστολή μου νὰ σᾶς βρῇ ὅπως ἀκριβῶς σᾶς ὠνειρεύτηκα: Εὐτυχισμένους... Περισσότερον μὲ σᾶς δὲν θ' ἀσχοληθῶ σ' αὐτή μου τὴν ἐπιστολή, ἡ ἀγωνία μου στρέφεται πρὸς τὴν γλυκειά μου Πατρίδα: Τὴν Μητέρα μας. Παιδιά μου, σᾶς ἐξορκίζω: Ἂν πρόκειται νὰ πεθάνετε γι' αὐτὴ τὴν ὁλόγλυκη λεξοῦλα, ἂν πρόκειται στὸν μεγάλο αὐτὸν ἀγῶνα τῆς τιμῆς νὰ πέσετε θῦμα τῶν ἐγωϊσμῶν τῆς καταραμένης Ἰταλίας μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ ἄψυχα κορμιά σας θ' ἀνακόψουν τὴν βάρβαρη αὐτὴ ἐπιδρομή, νὰ τὸ κάμετε! Μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει. Ὁ αὐριανὸς ἥλιος τῆς Ἑλλάδος μας πρέπει νὰ λάμπῃ μὲ δυνατώτερη αἴγλη, γιὰ νὰ φωτίζῃ ὑπερήφανα τὴν λευτεριά, ποὺ οἱ πάπποι μας, οἱ πατέρες μας μᾶς ἔδωσαν. Πρέπει νὰ ἀποδείξωμεν στὴν ὑφήλιον ὅτι εἴμαστε γνήσιοι ἀπόγονοί τους...

Ἐδῶ ἡ Κύπρος σύσσωμος ἑτοιμάζεται Παντοῦ ἀπ' ὅλες τὶς πόλεις, ἀπ' ὅλα τὰ χωριά, καὶ ἀπ' τὴν πιὸ ἀπόμερη γωνιά της ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ Ἕλληνα. Παντοῦ ὅλοι μας προσφέρομεν κάτι γιὰ νὰ ἐνισχύσωμε τὸν ἀγῶνα μας. Αἱ εἰσφοραὶ εἰς χρῆμα ῥέουν κυριολεκτικῶς στὸ Ταμεῖο τὸ Προξενικό, ἐνῷ οἱ πιὸ φτωχοὶ προσφέρουν τοὺς ἀρραβῶνας των, λυπημένοι διότι δὲν ἠμποροῦν νὰ κάμουν περισσότερα.

Τὸ πιὸ συγκινητικὸ εἶναι οἱ χωρικοί μας, οἱ ὁποῖοι μὴ δυνάμενοι νὰ βοηθήσουν εἰς χρῆμα βοηθοῦν σὲ εἶδος.

Γενικὰ ἡ Γενέτειρά σας, παιδιά μου, ἡ Κύπρος δείχνει ὅτι εἶναι ἕνα παιδὶ γνήσιο τῆς μεγάλης μας Πατρίδος, τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ἐθελονταὶ μὲ ἀγωνία περιμένουν τὴν διαταγὴ τῆς ἀναχωρήσεώς των. Ἐγὼ μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία θὰ σᾶς συναντήσω. Θέλω νὰ πεθάνωμεν ὅλοι μαζί...

Ὁ πατερούλης σας
ΜΑΤΘΑΙΟΣ Σ. ΚΑΡΑΜΑΝΟΣ

«Η Νεολαία»

ΕΥΧΑΙ

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσάνθου

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

Εἰς ὅλον τὸν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλόχριστον ἡμῶν στρατὸν εὐχόμεθα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων πλουσίαν τὴν Χάριν καὶ τὴν Δύναμιν τοῦ ἐν Βηθλεὲμ γεννηθέντος Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Κατὰ τὸ θεῖον Αὐτοῦ δίδαγμα καὶ παράδειγμα ἀφήσατε ὀπίσω ὑμῶν πατέρα καὶ μητέρα καὶ γυναῖκα καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἄραντες ἐπ' ὤμου τὸν σταυρὸν Αὐτοῦ καὶ τῆς Πατρίδος ἀπεδύθητε εἰς τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ δικαιοσύνης καὶ ἐλευθερίας καὶ ἀληθείας ἀγῶνα καὶ διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ τοῦ αἵματος ὑμῶν γράφετε τὰς ὡραιοτέρας σελίδας τῆς Ἐθνικῆς καὶ Παγκοσμίου Ἱστορίας. Σᾶς θαυμάζομεν καὶ εὐλογοῦμεν. Ὁ δὲ ἰσχυρὸς ἐν πολέμοις Κύριος Αὐτὸς θὰ κατευθύνῃ τοὺς ἀγῶνας ὑμῶν εἰς τὴν νίκην καὶ εἰς τὸν θρίαμβον καὶ θὰ ὁδηγῇ ὑμᾶς ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν καὶ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ

Τοιαῦτα λαμπρὰ παραδείγματα ἀπαραμίλλου ἡρωϊσμοῦ καὶ θυσίας ἔχοντες ἐνώπιον ὑμῶν μοχθεῖτε ἡμέρας καὶ νυκτὸς πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Πατρίδος διὰ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν οἰκογενειῶν των, εἰς τὰς ὁποίας ἀφῆκαν μέρος τῆς ψυχῆς των. Συγχαίρομεν καὶ εὐλογοῦμεν ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν τὴν Χάριν τοῦ ἐκ Παρθένου γεννηθέντος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Πεποίθαμεν δέ, ὅτι, εὐτυχήσαντες νὰ ζῆτε ἐν μέσῳ τοιαύτης ἀτμοσφαίρας ἡρωϊσμοῦ καὶ θυσίας, θὰ ἀναδειχθῆτε ἄλκιμοι τοῦ Χριστοῦ στρατιῶται καὶ γενναῖοι τῆς Πατρίδος ἀγωνισταί, ἐφάμιλλοι πρὸς τοὺς ἐν τῷ μετώπῳ μαχομένους ἥρωας ἀδελφοὺς ἡμῶν, φιλοτιμούμενοι νὰ αὐξήσητε καὶ δοξάσητε τὴν πολυτίμητον Πατρίδα.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΟΡΚΟΝ ΚΑΙ ΥΠΟΣΧΕΣΙΝ

Ὅπως κάθε χρόνο, μὲ βαθύτερη ἀπὸ κάθε ἄλλον χρόνο εὐλάβεια καὶ κατάνυξι, θὰ μᾶς συναθροίσῃ πάλι στὶς αὐλὲς τοῦ Κυρίου ὁ γλυκὺς χριστουγεννιάτικος ὄρθρος. Ὁ δρόμος τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς θυσίας, ποὺ ἐπορεύθη στὶς 28 Ὀκτωβρίου τὸ Ἔθνος, μᾶς ἔφερε κοντήτερα στὸν ἀγῶνα καὶ στὴ θυσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ποὺ στὴν ἀνάμνησι τῆς ἐνανθρωπήσεώς Του εἶναι ἀφιερωμένος αὐτὸς ὁ Ὄρθρος. Ἡ φωτιὰ τοῦ ἀγῶνος ἔχει λυτρώσει τὶς καρδιές μας ἀπὸ κάθε τύρβην ματαιότητος καὶ τὶς ἔχει ἀποπλύνει ἀπὸ τὸν ρῦπον κάθε μικρᾶς καὶ ταπεινῆς μερίμνης. Τὶς ἔχει ἁγνίσει. Καθαρὲς καὶ ταπεινές, ὅσο καμμιὰν ἄλλη φορά, θὰ συναχθοῦν γύρω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν βωμῶν καὶ θὰ ἀκούσουν τοὺς χοροὺς ποὺ θὰ διηγοῦνται μὲ τὴν παναρχαίαν μελῳδίαν τῶν ἰάμβων, τὴν αἰωνίαν ἱστορίαν τῆς λυτρώσεως: «Ἔσωσε λαόν, θαυματουργῶν Δεσπότης...». Καὶ εἰς τὸ σεβάσμιον ᾆσμα, ποὺ εἰς τὸ ἄκουσμά του ἐγλυκάνθησαν ἀτελείωτοι γενεαὶ προπατόρων καὶ προγόνων, ἡ σημερινὴ διάθεσις τοῦ λαοῦ μας θὰ δώσῃ νέον, εὐχαριστήριον νόημα. Ὅσον καμμιὰ ἄλλη φορὰ ὁ Χριστοφόρος καὶ Θεοφόρος Λαὸς τῆς εὐλογημένης αὐτῆς γῆς, θὰ ἀνοίξῃ τὴν ψυχήν του χωρὶς τύψιν καὶ χωρὶς δέος μπροστὰ στὸ βλέμμα τοῦ Αἰωνίου πού: «ἐτάζει καρδίας καὶ νεφρούς». Θὰ τοῦ ἐμπιστευθῇ γαλήνιος καὶ ἥρεμος τὸ δρᾶμα του, θὰ τοῦ ἐμπιστευθῇ τὴν ἀγωνία του καὶ τὶς ἐλπίδες του καὶ θὰ ζητήσῃ τὴν ἰδικήν Του ἐνίσχυσι καὶ κραταίωσι, τὴ μεγάλη καὶ τὴν ἀπροσμάχητον. Γιατὶ ὅταν ἐσήμανε ἡ κρίσιμη ὥρα τῆς Ἱστορίας ἐδέχθη τὴν μεγάλη κλῆσι ἄγρυπνος. Ἐσήκωσε στοὺς ὤμους του τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, ποὺ τὸν κατέστησε στὰ ἄθῳα καὶ ἀποφασισμένα χέρια τῶν μαχητῶν του κραταίωμα καὶ ἀκαταμάχητον ἀσπίδα δικαιοσύνης. Ἐβάδισε τὸ αἰώνιο μονοπάτι, ποὺ ἀκολούθησαν σὲ παλαιότερους καιροὺς οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ζηλωταὶ καὶ τὰ πλήθη τῶν μαρτύρων τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ἀνηφόρισε πρὸς τὴν ἴδια κορυφὴ τῆς θυσίας, ποὺ ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὴν ἔχει ἁγιάσει εἰς αἰῶνας αἰώνων. Κι' ὁ Θεὸς τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν, ὁ Θεὸς τῶν ἀδικουμένων καὶ τῶν διωκομένων, τὸν ἠξίωσε νὰ μεταλάβῃ τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ θριάμβου καὶ τῆς νίκης.

Τὴν νύκτα τῆς μεγάλης χαρᾶς, ποὺ τὴν κατηύγασε τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ, τὰ τέκνα τῆς γῆς αὐτῆς, ἀθλητὲς καὶ στρατιῶτες τῆς θείας δικαιοσύνης, σταυροφόροι ἀληθινοί, θ' ἀκούσουν, ἀγραυλοῦντες νοερῶς, ἐπάνω στὶς ἀλβανικὲς βουνοκορφές, ὡσὰν νὰ ψάλλεται γιὰ πρώτη φορὰ ἐπίτηδες γι' αὐτούς, τὸ ᾆσμα τῶν ἀγγέλων ποὺ εὐαγγελίζεται: «Δόξαν ἐν ὑψίστοις Θεῷ, ἐπὶ γῆς εἰρήνην, καὶ εὐδοκίαν ἐν ἀνθρώποις». Γιατὶ εἰρήνη καὶ εὐδοκία θὰ εἶναι ὁ καρπὸς τῆς θυσίας καὶ τῆς νίκης τους. Γιατὶ δὲν ὡπλίσθη ὁ λαὸς τῆς Χώρας αὐτῆς ὅπλον ἀδικίας καὶ δὲν ὕψωσεν ἅρματα μίσους γιὰ νὰ καταπλεονεκτήσῃ ξένους λαοὺς καὶ γιὰ νὰ δουλώσῃ ξένας χώρας. Γιατὶ δὲν τὸν ἠθέλησε τὸν πόλεμον, οὔτε τὰ πένθη τοῦ πολέμου, οὔτε τὰ αἵματα, οὔτε τὶς θυσίες του. Γιατὶ δὲν ἐθεοποίησε κανένα εἴδωλον ὠλικῆς ἰσχύος καὶ βίας καὶ ἀδικίας. Οὔτε ἐζώσθη τὴν πανοπλίαν του γιὰ νὰ στήσῃ ἄδοξα τρόπαια γιὰ νὰ ἐξανδραποδίσῃ λαούς, νὰ ἐρημώσῃ πόλεις καὶ νὰ ἀπορφανίσῃ παιδιὰ καὶ νὰ ξεκληρίσῃ μητέρες καὶ ἑστίες. Οὔτε ἐφθόνησε πλοῦτον ξένον. Οὔτε ἐκινήθη ἀπὸ τὸν δαιμονικὸν πειρασμὸν τοῦ αἰῶνος νὰ κυριαρχήσῃ καὶ δυναστεύσῃ λαοὺς ἀλλοφύλους. Οὔτε ὕβρισε τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια τῶν ἄλλων. Οὔτε κατεφρόνησε τὶς πατρίδες των. Οὔτε ἠπείλησε νὰ συντρίψῃ καὶ νὰ ταπεινώσῃ τὴν ζωήν των. Ἄλλοι ἐσχεδίασαν ὅλες αὐτὲς τὶς ἀσέβειες ἐναντίον του. Ἐχάλκευσαν δεσμὰ καὶ ἔστησαν παγίδας. Ἐφθόνησαν τὴν εἰρήνην του καὶ συνώμοσαν τὴν ἐξόντωσίν του. Τὸν κατεφρόνησαν καὶ τὸν ὕβρισαν καὶ τὸν ἐπροπηλάκισαν. Ἐζήτησαν τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ἐξουθένωσίν του. Τὸ ἀρνήθηκαν τὸ δικαίωμα τῆς τιμίας καὶ ἐλευθέρας ζωῆς. Ἐζήτησαν νὰ καταπατήσουν καὶ νὰ βεβηλώσουν τὴν γῆν τῶν πατέρων του. Ἐμπῆκαν εἰς τὸν οἶκον του ὡς κλέφτες καὶ ὡς λησταί, σκεπασμένοι ἀπὸ τὸ σκοτάδι τῆς νύκτας. Ἐπεβουλεύθησαν τὴν ὕπαρξί του. Τότε ἡ ψυχή του ὀρθώθη καὶ ὁ βραχίων του ἔπληξε καὶ ἡ ἀστραπὴ τῆς ἁγίας ὀργῆς του ἐσκόρπισε θάμβος καὶ ἐφύσησε τὸν τρόμον εἰς τὸ πνεῦμα τῶν πολεμίων. Παρέλυσε τὰ χέρια τῆς ἀδικίας. Ἔφραξε τὸν δρόμο εἰς τὴν ὁρμήν των, τοὺς ἀνεχαίτισε καὶ τοὺς ἀνέτρεψε. Ἐταπείνωσε τὴν ἔπαρσίν των καὶ τὴν ἀλαζονεία τῆς ἰσχύος των καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατιῶν των καὶ τὴν πλησμονὴν τοῦ σιδήρου καὶ τῶν μηχανῶν του.

Καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τῆς γῆς αὐτῆς καὶ ὡμολόγησε συνεργίαν τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων του εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ τῶν ἰδικῶν του χεριῶν καὶ κατενύχθη ἡ καρδία του καὶ τὸ πνεῦμα του. Γιὰ τοῦτο ἡ εὐλάβειά του θὰ καταθέσῃ στὰ πόδια τοῦ Βρέφους τῆς Βηθλεὲμ μαζὶ μὲ τὶς δάφνες του καὶ τὰ τρόπαια καὶ τὴν ὑπόσχεσι καὶ τὸν ὅρκο ν' ἀγωνισθῇ ὡς τὸ τέλος. Ν' ἀγωνισθῇ γιὰ τὴν κατατρόπωσι τοῦ ἀντιχρίστου πνεύματος ποὺ αἱματοκύλισε τὴν Οἰκουμένη καὶ γιὰ τὴν κατίσχυσι καὶ τὴν στερέωσι ἐπάνω σ' ὅλη τὴ γῆ τῆς βασιλείας τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης. Τῆς βασιλείας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΙΟΝΙΑ

Τάχα δὲν τὸ ξέρουμε ὅλοι; Χριστούγεννα χωρὶς χιόνι εἶναι σὰν τὸ φαγητὸ ποὺ δὲν ἔχει ἁλάτι. Καὶ περισσότερο χειμώνας στὸ μέτωπο χωρὶς χιόνι, χωρὶς τὸν ἄσπρο μανδύα ἁπλωμένο ὥς ἐκεῖ ποὺ φθάνει τὸ μάτι, θἆταν σφαῖρα χωρὶς βόλι.

Τόσο ὅμως ἦταν τὸ χιόνι τὴ χρονιὰ ἐκείνη στὸ Μικρασιατικὸ Μέτωπο ποὺ καρδιαχτυποῦσαμε στὸ φυλάκιο, ὡς ὅτου νὰ γυρίσουν ὅσοι ἔβγαιναν ἀποσπάσματα γιὰ ἀνίχνευσι. Γύρω μας κι' ἕνα φύλλο νἄπεφτε θὰ φάνταζε σὰν λεκὲς πάνω στὴν λευκὴ ἀπεραντοσύνη καὶ ἀπέναντί μας τὰ βουνά, ποὺ ὅλοι μας τὰ λέγαμε μονολεκτικά, χωρὶς ὄνομα, «ντάγ», ὅπως ἀκούγαμε τοὺς τούρκους νὰ τὰ λένε, εἶχαν ἐξαφανισθῆ στὴ θολούρα. Πάνω κεῖ ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸ στρώνη καὶ σίγουρα θἆταν μέτρα τώρα σωρευμένο τὸ χιόνι, τὄβλεπε ὁ Γιάννης ὁ Μίτσικας κι' ὅλο ἕνα ἀναστέναζε. Ἦταν, λέει, γουναρᾶς ἀπὸ τὴν Καστοριὰ καὶ σπουδαῖος κυνηγὸς κι' ὅπως τοὖχαν πῆ στὰ ἀντικρυνὰ βουνὰ ὑπῆρχαν ἀρκοῦδες κι' ἄλλα ἀγρίμια, πῶς ἦταν ὅμως κυνηγὸς δὲν ἤθελε νὰ τὸ παραδεχθῆ ὁ Κολοβός, ἕνας ἄλλος συνάδελφος ἀπὸ τὸ Μαύροβο, ἕνα χωριὸ κοντὰ στὴν Καστοριὰ κι' ὁλοένα τοὔλεγε πῶς δεχόταν ν' ἀνέβη στὸ ντάγ καὶ νὰ τοῦ φέρη μιὰ ἀρκοῦδα ἂν αὐτός, ὁ Μίστικας δηλαδή, τὰ κατάφερνε νὰ σκοτώση κι' ὄχι νὰ πιάση ζωντανὸ ἕνα λαγό. Γιατὶ στ' ἀλήθεια τοὺς λαγοὺς τοὺς πιάναμε παγωμένους ἀπὸ τὸ κρύο, χωρὶς νὰ ρίξουμε ντουφεκιά. Ὁ Ράφ μάλιστα, τὸ τσομπανόσκυλο μὲ τὰ ψηλὰ καὶ λεπτὰ πόδια ποὺ τὸ βάφτισε ἔτσι ἕνας ἔφεδρος ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο ποὺ ἤθελε νὰ ἐγγλεζοφέρνη, τοὺς βουτοῦσε ἀπὸ τὴ ραχοκοκκαλιὰ καὶ κάθε τόσο μᾶς ἔφερνε τὸ κυνῆγι του κουνώντας τὴν οὐρά του. Σὲ τέτοιες ὧρες ἦταν ποὺ σκεφτόμουν πάντα πῶς πολλὰ ζῶα, καὶ ἰδιαίτερα ὁ σκύλος, ἔχουν κάτι παραπάνω ἀπὸ τὸ ἔνστικτο. Μιὰ δόσι νοημοσύνης ποὺ τὴν ἔβλεπα ν' ἀστράφτη στὰ πράσινα μάτια του ποὺ τὰ σκίαζαν μιὰ σειρὰ ἄσπρα τσίνουρα. Μετὰ κάθε ἕνα τέτοιο κυνῆγι καθόταν δίπλα στὸ κυνῆγι του, περιμένοντας νὰ μπῆ στὸ ντορὸ ὁ Ρουμελιώτης τοῦ φυλακίου καὶ ν' ἀρχίση νὰ ἑτοιμάζη τὸ τσιμπούσι. Κι' ὅμως τὴ μέρα τούτη ποὺ φέρνω καὶ ξαναφέρνω στὸ νοῦ, κανεὶς δὲν εἶχε κέφι νὰ ἑτοιμάση τὸ τσιμπούσι, κι' ὁ Ράφ ποὺ μᾶς εἶχε φέρει τὸ λαγό, καθόταν δίπλα στὸ κυνῆγι του νὰ μᾶς κυττάζη μὲ τὰ ξξυπνά του μάτια καὶ νὰ μὴν καταλαβαίνη τί ἀκεφιὰ εἶχε πέσει στὴν παρέα. Ὡς κι' ὁ Κολοβὸς ἄφινε τὸν Μίτσικα ν' ἀναστενάζη γιατὶ δὲν μποροῦσε ν' ἀνέβη στὸ ντάγ γιὰ ἀρκοῦδες. Εἴχαμε πιάσει ὅλοι τὶς γωνιές, ἀκούαμε τὰ ξύλα νὰ τριζοβολοῦν στὴ φωτιά, καρφώναμε τὰ μάτια στὸ κενὸ καὶ ταξιδεύαμε ἄλλος μὲ καράβι, ἄλλος μὲ τραῖνο, ἄλλος καβάλλα σ' ἕνα ταπεινὸ γαϊδουράκι κι' ἄλλος σκαρφάλωνε σὲ πλαγιές. Τάχα δὲν ἤμασταν κι' ἐμεῖς Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι; Χρονιάρα μέρα ἦταν. Ξημέρωνε τοῦ Χριστοῦ κι' ὁ καθένας κάτι εἶχε νὰ θυμηθῆ ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ τὸ σπίτι του. Ἔφερνα τὸ βλέμμα μου γύρω καὶ τοὺς ἔβλεπα ὅλους νὰ προσποιοῦνται τὸν ἀδιάφορο. Ὅλοι ὅμως ἔψαχναν στὰ σακκίδια καὶ βάζω στοίχημα πῶς τὰ τραχιὰ δάχτυλά τους θὰ χάϊδευαν φωτογραφίες καὶ γράμματα καὶ ἄλλα μικροπράγματα ποὺ μᾶς συνδέουν μὲ πρόσωπα προσφιλῆ.

Μὰ κι' ὅσοι δὲν εἶχαν κανένα στὸν κόσμο, ἦσαν ἔρημοι κι' ἀπόξενοι, κι' αὐτοὶ ἀτένιζαν στὸ κενὸ κι' ἡ μελαγχολία συνετάραζε τὸ μέτωπό τους. Τὴν ὥρα ἐκείνη ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ἡ πρωϊνὴ περίπολος μὲ τὸ λοχία ἐπὶ κεφαλῆς. Μισοπαγωμένοι οἱ ἄνδρες πλησίασαν στὴ φωτιά, ἅπλωσαν τὰ χέρια, συνῆλθαν λίγο σιγὰ σιγὰ κι' ἄρχισαν νὰ κρεμνοῦν τὰ ὅπλα τους. Ὁ λοχίας τότε μόλις ἀντελήφθη τὴ βαρυθυμία καὶ θέλησε νὰ μᾶς ξετινάξη λίγο.

— Τί πάθατε μωρέ; φώναξε μὲ τὴν ἀγριοφωνάρα του ποὺ ἦταν σὲ τελεία ἀντίθεσι μὲ τὴν καλωσύνη τῆς καρδιᾶς του. Τί πάθατε καὶ κατσουφιάζετε σὰν Πατρινὸς οὐρανός; Ποὖναι μωρὲ τὸ πρωϊνὸ ρόφημα; Βρὲ Μίτσικα τί ἔπαθες, ἐσὺ τρῶς ἀρκοῦδες καὶ δὲν ἑτοίμασες ἀκόμη τὸ λαγό; Βρὲ Τσότρα, τ' εἶν' αὐτὸ ποὺ κάνεις, νὰ τινάξης τὴν καλύβα στὸν ἀέρα θέλεις; Τὶς παλάσκες μὲ τὶς χειροβομβίδες δίπλα στὴν φωτιὰ ἔβαλες; Αἶντε, σηκωθῆτε, τί σᾶς πῆρε τὸ παράπονο, βυζανιάρικα; Αἶντε, λέω.

Σηκωθήκαμε ὅλοι καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια σὰν νὰ νοιώθαμε ἕνα εἶδος ντροπῆς γιὰ τὴν ἀκεφιά μας καὶ γιατὶ ξεχάσαμε πῶς ἦταν πόλεμος καὶ παραδοθήκαμε νοερὰ σ' ὅσα ἐξασφαλίζει ἡ εἰρήνη κι' ὅσα πρέπει ν' ἀφήνη ὁ στρατιώτης στὸ σπίτι του. Ὅλοι ἐπροσποιηθήκαμε πῶς κάτι φκιάχναμε, χωρὶς νὰ βγάζουμε μιλιά. Τὸ ἴδιο κι' ὁ λοχίας καὶ μ' ὅλο ποὺ τὸν ἐπρόσεξα καλλίτερα τὸ πρόσωπό του σὰν νὰ μοῦ φάνηκε πῶς κάτι σὰν δάκρυ κυλοῦσε στὸ πρόσωπό του.

Ἴσως ὅμως καὶ νὰ γελάστηκα.

Τί ὥρα νἆταν; Θἆχε πρὶν πολλὴ ὥρα ξημερώσει καὶ μόλις δοκίμασε κάποιος ν' ἀνοίξη τὴν πόρτα μπουκάρισε τὸ χιόνι.

— Ξανάρχισε ὁ χιονιᾶς, μουρμούρισε ὁ Κολοβός.

Ἀπὸ τ' ἀντικρυνὸ δάσος ἔφθανε τὸ σφύριγμα τοῦ ἀέρα καὶ τὸ χιόνι στροβιλιζόταν καὶ τύφλωνε τὰ μάτια μέσα στὴ θολὴ ἀτμόσφαιρα. Ξάφνου πνιχτὸς ἔφθασε ὁ ἀντίλαλος πυροβολισμῶν.

— Νὰ πάρη ὁ διάβολος, ἀνεφώνησεν ὁ λοχίας, κανένας αἰφνιδιασμός, ἂς ἔρθουν μαζί μου πέντε ἄνδρες.

Ἀντὶ πέντε βρεθήκαμε γύρω του, ἕτοιμοι, ὅλη ἡ δύναμις τοῦ φυλακίου. Ἔτσι, θἄχουμε κάτι νὰ κάνουμε σήμερα χρονιάρα μέρα, γιὰ νὰ μὴ δερνώμαστε μὲ τοὺς στοχασμούς μας.

— Κι' ὅμως αὐτὰ εἶναι δικά μας ντουφέκια, ξαπᾶπε ὁ λοχίας, κάτι ἄλλο θὰ συμβαίνη. Σὲ λίγο τρέχαμε μέσα στὸ χιονιᾶ καὶ κατὰ τὴν διεύθυνσι τῶν ντουφεκιῶν ποὺ ὁλοένα ἀραίωναν. Τὸ χιόνι ὑποχωροῦσε κάτω ἀπὸ τὰ βαρειά μας ἄρβυλα καὶ πολλοὶ ἐχώνονταν ὡς τὸ γόνατο. Οἱ ντουφεκιὲς ἔφθαναν ἀπὸ τὸ δάσος, ὅπου καὶ βρισκόμαστε σὲ λίγο. Μ' ὅλο τὸ βαριᾶ κάτω ἀπὸ τὰ πανύψηλα αἰωνόβια δέντρα, μιὰ περίεργη ἐπικρατοῦσε σιγὴ καὶ τὸ χιόνι ἔπεφτε σὲ πυκνὲς νιφάδες. Ἀπὸ τὸ στρῶμα ποὺ ἁπλωνόταν παχὺ μερικὰ χέρια ἀναδεύονταν καὶ μερικὲς φωνὲς ὑψώνονταν ἀδύναμες. Τὰ ντουφέκια ποὺ μᾶς εἰδοποίησαν ἦσαν τὰ τεράστια μαῦρα χέρια ἁπλωμένα πάνω στὸ χιόνι.

Τὸ μυστήριο ἐλύθηκε σὲ λίγο. Ἦταν μιὰ συντροφιὰ στρατιῶτες καὶ πολῖτες ἀπὸ τὸ γειτονικὸ ἑλληνικὸ χωριὸ ποὺ ἔρχονταν — ἄλλοι μάγοι μὲ τὰ δῶρα — νὰ μᾶς καλοχρονίσουν καὶ νὰ μᾶς φέρουν μερικὰ πεσκέσια. Ὁ χιονιᾶς ὅμως ποὺ τοὺς εἶχε πιάσει στὸ δρόμο θὰ τοὺς εἶχε θάψει γιὰ πάντα χρονιάρα μέρα ἂν οἱ στρατιῶτες δὲν εἶχαν μαζί τους τὰ ὅπλα ποὺ μᾶς εἰδοποίησαν.

Τοὺς ξεθάψαμε, τοὺς πήραμε στὰ χέρια καὶ σὲ λίγο οἱ ἐντριβές, τὸ κονιὰκ καὶ ἡ φωτιὰ τοὺς εἶχαν φέρει στὰ συγκαλά τους. Μαζί τους ἦταν καὶ ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ, ἕνας ἀπὸ κείνους τοὺς Τουρκόφωνους Ἕλληνας τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ποὺ διετήρησαν μὲ φανατισμὸ καὶ συγκινητικὴν ἀφοσίωσι ἀναμμένη τὴ φλόγα τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας. Αὐτὸς σὲ λίγο ἔψαλε τὸ «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν Ὑπερούσιον τίκτει» καὶ μεῖς κρατοῦντες τὰ κεριὰ ποὺ μᾶς εἶχαν φέρει, ἀγαλλιάζαμε καὶ νοιώθαμε τώρα τὴν ψυχή μας πλημμυρισμένη ἀπὸ γαλήνη. Ἡ καλύβα μας εἶχε γίνει παλάτι καὶ οὐρανός.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

«Θυσίες, δουλειά, ἀγῶνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα, μ' ἕνα μοναδικὸ σκοπό: τὴ Νίκη! Καὶ γι' αὐτὴν τὰ πάντα».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΑΞΙ

Οἱ μεγάλες ἑορτὲς τῆς Ὀρθοδοξίας, ποὺ γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ εἶναι ἡμέρες πνευματικῆς συγκεντρώσεως καὶ κατανύξεως, εἶναι σφιχτοδεμένες πάντα καὶ μὲ τὸ ἐθνικὸ του «Πιστεύω».

Ὅταν μάλιστα συμβαίνη νὰ συμπίπτουν, ὅπως σήμερα, σὲ κρίσιμες ὧρες τοῦ ἱστορικοῦ βίου τοῦ Ἔθνους, τότε παίρνουν βαθύτερο περιεχόμενο καὶ πληροῦνται ἀπὸ πνεῦμα Ἀγάπης μαζὶ καὶ Θυσίας.

Ἀπὸ τὴ Θρησκεία ἡ φυλὴ ἤντλησε πάντα τὸ θάρρος στοὺς ἀγῶνες της. Αὐτὴ ποτίζει τὸ πνεῦμα τοῦ Δικαίου — τὸ πνεῦμα τὸ ἀγωνιστικὸ — τὸ πνεῦμα τῆς αὐταπαρνήσεως.

Πίστις καὶ Πατρὶς μαζὶ εἶναι δύο ἔννοιες δεμένες γιὰ τὸν λαό μας τόσο, ποὺ θἄλεγε κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῇ ἡ μιὰ δίχως τὴν ἄλλη.

Ἡ Ἑλλάδα ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες, εἴτε ἀγωνιζομένη, εἴτε νικῶσα, εἴτε πίπτουσα, εἴτε ντυμένη ἱέρεια εἰδωλολατρική, εἴτε ἀχτινοβολοῦσα Παρθένος χριστιανή, μένει ἡ ἴδια στὸ βάθος της: Κοντὰ στὴ φύσι καὶ κοντὰ στὸ Θεό, ἀντλώντας πάντα ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς βρύσες τὴν ἀθανασία τοῦ Λόγου καὶ τῆς Τέχνης καὶ τὸ θάρρος νὰ ὑπερασπίζεται πάντα μὲ τὸ αἷμά της τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἐλευθερία της.

Τὴν Ἐλευθερία αὐτὴ εἶδε προχθὲς ἀπειλουμένην ὁ Ἐθνεγέρτης Μεταξᾶς, ὅταν ἐπρόσταζε τὸ «Ἀνάστα ἡ φυλή!». Κι' ὁ ἀντίλαλος τῆς φωνῆς του ἀκούστηκεν ἔξω καὶ μέσα τῆς Ἑλλάδος, ἐβρόντησεν εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ πελάγη κι' ἡ Ἑλλάδα ὅλη, ὀρθή, καὶ μὲ τὴν ψυχικὴν πανοπλίαν ἀστράπτουσαν, ἐβάδισε φοβερὴ εἰς τὴν Πίνδον, κεραυνοβολοῦσα τοὺς ἀπειλήσαντας τὸ κατ' ἐξοχὴν Ἑλληνικὸν ἀγαθόν, τὴν Ἐλευθερίαν, ποὺ γι' αὐτήν, στὸν τόπο αὐτό, ὅλοι μαζὶ κι' ὁ καθένας χωριστὰ νοιώθουν βαθειὰ τὴν ὑψηλὴ ἀρετὴ νὰ πεθαίνουν μὲ ὑπερηφάνεια.

Ἡ ὑπερηφάνεια αὐτή, ποὺ θερμαίνει τὰ στήθη καὶ δυναμώνει τὴν ἐνέργειά μας, εἶναι ἡ συνείδησι τῆς ὑπεροχῆς μας ἀπέναντι κάθε ἐχθροῦ καὶ ἡ ὑποχρέωσι ποὺ ἔχομε νὰ πεθαίνουμε γιὰ τὸ φλογοβόλο πνεῦμα τῆς Ἑλλάδος, γιὰ τὸ φῶς καὶ γιὰ τὴν ὀμορφιά της. Ἔτσι δίνουμε περισσότερο νόημα στὸ νόημα τοῦ πολέμου, κι' ἔτσι τὸ καθῆκον τοῦ θανάτου, ποὺ μᾶς ἐπιβάλλει ὁ νόμος, γίνεται ἄξιο μὲ τὴν Ἑλληνικὴ παράδοσι: Μιὰ Ἐλεύθερη Πρᾶξι.

Γ. Μαράντης

ΣΤΟΝ ΓΕΝΝΩΜΕΝΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Ἂς κρατοῦν τὰ χέρια μας τὸ ὅπλο τοῦ πολέμου· θάρθουμε καὶ φέτος θαρρετὰ στὴν ταπεινή Σου φάτνη, Χριστέ μου. Ἂς εἶναι ἡ ψυχή μας γεμάτη ἀπὸ ὀργὴ κι' ἔχθρα· δὲν θὰ διστάση νὰ Σοῦ προσφέρη ἄφοβα καὶ πάλι τὸν χρυσό, τὸν λίβανο καὶ τὴν σμύρνα τῆς πίστεως καὶ τῆς λατρείας της. Ἂς ἀντηχοῦν γύρω μας οἱ βρυχηθμοὶ τῶν φονικῶν πολεμικῶν μέσων· ἐμεῖς, καὶ μέσα στὸν φοβερὸ αὐτὸ θόρυβο, θὰ μπορέσουμε ν' ἀκούσουμε βαθειὰ μέσα μας τὸν θεῖο ὕμνο τῆς εἰρήνης, ποὺ τονίζουν στὴ γέννησί Σου οἱ ἄγγελοι τοῦ Κυρίου.

Τὸ ὅπλο τοῦ πολέμου ποὺ κρατοῦν τὰ χέρια μας, εἶναι ὅπλο δικαιοσύνης. Ἄνθρωποι ὕπουλοι, ἄδικοι καὶ κακοὶ θέλησαν νὰ πατήσουν, νὰ μολύνουν καὶ νὰ ὑποδουλώσουν τὰ ἱερὰ ἐδάφη τῆς πιὸ ὡραίας, τῆς πιὸ τιμημένης, τῆς πιὸ εὐλογημένης ἀπὸ θεία πνοὴ καὶ χάρι χώρας· καὶ τὸ ὅπλο μας εἶναι ἡ τιμωρὸς ρομφαία τοῦ Ἀρχαγγέλου, ποὺ ὁ ἴδιος ὁ οὐράνιος Πατέρας Σου εἶχε στείλει νὰ διώξη ἀπὸ τὸν Παράδεισό Του — Παράδεισός Του εἶναι κι' ἡ Ἑλλάδα μας — τοὺς πρώτους ἁμαρτωλούς, ποὺ περιφρόνησαν τὸ θέλημά Του.

Ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ἔχθρα, ποὺ φουσκώνουν τὴν ψυχή μας, εἶναι ἡ ἴδια ἡ ἱερὴ ἀγανάκτησι, ποὺ Σὲ εἶχε κάμει κι' Ἐσένα τὸν ἴδιο, Χριστέ μου, νὰ σφίξης στ' ἅγια Σου χέρια τὸ φραγγέλιο καὶ νὰ διώξης ἀπὸ τὸν οἶκο τοῦ Κυρίου τοὺς ἀσεβεῖς καὶ βέβηλους ἐμπόρους ποὺ τὸν εἶχαν μεταβάλει σὲ οἶκον ἐμπορίου. Ἔμποροι ἀσεβεῖς καὶ βέβηλοι θέλησαν νὰ μεταφέρουν καὶ στὸν δικό μας οἶκο τοῦ Θεοῦ—στὴν Ἑλλάδα μας —τὸ ἴδιο ταπεινὸ πνεῦμα τῆς ὕλης καὶ τῆς ἀγυρτείας, γιὰ νὰ στήσουν τὸ ἀπαίσιο ξόανο τοῦ Μαμμωνᾶ ἐκεῖ ποὺ ὑψώθηκε κι' ἐκυριάρχησε πάντα ἡ ἁγνὴ Ἰδέα, τὸ εὐγενικὸ Ἰδανικό, ἡ ἀνώτερη Πνοή.

Κι' ἂν βλέπης Χριστέ μου τὸν Λαό μας, ἕναν ὁλόκληρο λαὸ ἑνωμένο καὶ συνταυτισμένο σ' ἕνα σῶμα καὶ μιὰ ψυχή, ν' ἀγωνίζεται σήμερα σκληρὰ ἕναν ἀγῶνα τραχὺ κι' αἱματηρό, θυμήσου πὼς εἶναι ὁ ἴδιος Λαός, ποὺ ὅταν ζήτησε νὰ Σὲ δῇ καὶ νὰ σὲ ἀκούσῃ, εἶπες «νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου»· ὁ ἴδιος Λαὸς ποὺ χάρισε τὴ γλῶσσα του στὸ Εὐαγγέλιό Σου, ποὺ ἔδωσε τὸ πνεῦμα του στὴ διδασκαλία Σου, ποὺ προσέφερε μαρτύριο κι' αἷμα καὶ ζωὴ γιὰ τὴν ἐπικράτησι καὶ τὴν ὑπεράσπισι τῆς θρησκείας Σου. Κι' ἂν ὁ Λαὸς αὐτὸς σήμερα, ἀντὶ νὰ τηρῇ τὴ θεία προσταγὴ τῆς εἰρήνης, πολεμᾶ αὐτὴ τὴ στιγμὴ μὲ ἄκαμπτο πεῖσμα κι' ἄγρια θέλησι, τὸ ξέρεις ὅτι δὲν πολεμᾶ ἐναντίον Σου, δὲν πολεμᾶ ἐναντίον τοῦ πνεύματός Σου καὶ τοῦ θελήματός Σου, ἀλλὰ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν Σου, ἐναντίον τῆς Βίας καὶ τῆς Τυραννίας, ποὺ αὐτὲς ἴσα ἴσα ἀντιμάχονται τὸ πνεῦμα Σου καὶ τὸ θέλημά Σου.

Γι' αὐτό, Χριστέ μου, ἄφοβα κι' ἀδίστακτα προσερχόμαστε καὶ φέτος στὴν ταπεινή Σου φάτνη, γιὰ νὰ καταθέσουμε μὲ θάρρος καὶ πίστι στὰ πόδια Σου τὸν χρυσό, τὸν λίβανο καὶ τὴν σμύρνα τῆς ψυχῆς μας καὶ νὰ Σοῦ ἀπευθύνουμε, ὅπως πάντα, μὲ ἁγνὴ κατάνυξι, τὴν προσευχή μας. Κι' ἂν ἡ προσευχή μας φέτος ἔχη γιὰ κύριο σκοπὸ καὶ μοναδικό της αἴτημα νὰ μᾶς δωρήσης «νίκας κατὰ βαρβάρων», οἱ νῖκες αὐτὲς θὰ εἶναι δικές Σου νῖκες, γιατὶ θὰ εἶναι νῖκες τοῦ Δικαίου, τῆς Τιμῆς καὶ τῆς Ἐλευθερίας.

Μ. Νικολαΐδης

Ἐσωτερικὸς διάλογος

«Νὰ ὁ λαός σου»

Β. — Μὲ βαθειὰ εὐλάβεια, μ' ἅγια κατάνυξη
ἀντικρύζω Αὐτὸν τὸν αἰώνιο Στρατιώτη,
Αὐτὸν τὸν αἰώνια Μαχόμενο, τὸ Σταυρωμένο καὶ πάντα Ἀναστημένο.

Πιστεύω, ἀναβλέπω.
Ἀναγνωρίζω τὸ Θριαμβευτὴ μὲ τὰ σιδερένια βήματα
Μὲ γιγάντια βήματα περπατᾶ μέσα στὸ χρόνο,
ἡ ἱστορία ἀντηχεῖ ἀπὸ τὰ βήματά του.
Αὐτὸς εἶναι τὸ κάστρο μου κ' ἡ ἀσπίδα, ὁ ἄπαρτος ψηλός μου βράχος.
Ὀργώνει τοὺς κάμπους καὶ σπέρνει τὰ βουνὰ καὶ σκίζει τὶς θάλασσες.

Μέσα στὴ βροχὴ καὶ στὸ χειμῶνα,
μέσα στὴν πύρα τοῦ καλοκαιριοῦ,
ἀνασκάβει βαθειὰ πετροχώραφα, καβάλλα πάει στὸ βουερὸ τὸ κῦμα.

Αἰώνια παραδέρνει...
Ἀπὸ ἀμνημόνευτα χρόνια,
ἀκατάλυτος, Αὐτὸς ὁ καταλύτης τοῦ χρόνου.
Ἀγωνίζεται τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα,
κερδίζει τὶς ἄπαρτες μάχες,
σὲ πάνδημη ἐξόρμηση, μὲ τὶς γυναῖκες καὶ μὲ τὰ παιδιά Του
παίρνει τὰ στενὰ τῆς Πίνδου, στοὺς αἰῶνες τῶν αἰώνων.

(Ἀπόσπασμα) ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΓΕΡΗΣ

Τα Χριστούγεννα στην Βόρειο Ήπειρο

Μὲ χαρὰ καὶ μ' ἐνθουσιασμὸ ἐφέτος οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ τῆς Βορείου Ἠπείρου θὰ γιορτάσουν τὰ Χριστούγεννα. Πάλιν, ἔπειτ' ἀπὸ τόσα χρόνια, θὰ πανηγυρίσουν τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἐλεύθεροι. Διπλῆ λοιπὸν θἆναι ἡ γιορτή τους. Θὰ εὐχαριστήσουν τὸ Χριστὸ γιατὶ ἀναπνέουν ἐλεύθερο πιὰ ἀέρα καὶ θὰ δοξολογήσουν τὸ Θεῖο Βρέφος ποὺ γεννιέται.

Τὰ Χριστούγεννα καὶ στὴ Βόρειο Ἤπειρο γιορτάζονται περίπου ὅπως καὶ στὰ νοτιώτερα Ἠπειρωτικὰ μέρη. Ἀπὸ τὴν Πίνδο ὡς τὶς ἐκβολὲς τοῦ Καλαμᾶ κι' ἀπὸ τὸν Αὐλῶνα ὡς τὴν Πρέβεζα οἱ Ἕλληνες τῆς Ἠπείρου ἔχουν ἔθιμα ποὺ μοιάζουν. Καὶ τὰ Χριστουγεννιάτικα λοιπὸν ἔθιμα τῆς Βορείου Ἠπείρου δὲν διαφέρουν καὶ πολὺ ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς λοιπῆς Ἠπείρου.

Ὅλες σχεδὸν τὶς χρονιὲς ἡ ἑλληνικὴ Βόρειος Ἤπειρος γιορτάζει τὰ Χριστούγεννά της μέσα στὶς βροχές, στὶς ὁμίχλες καὶ στὰ χιόνια. Μὰ ἐφέτος οἱ βροχές, οἱ ὁμίχλες καὶ τὰ χιόνια δὲν προχωροῦν μέσα στὰ σπίτια, μέσα στὶς ἐκκλησίες, μέσα στὶς ψυχές... Μένουν πιὰ ὅλα στὸ δρόμο. Οἱ ψυχὲς ἔχουν φῶς καὶ ἥλιο. Στὰ σπίτια καὶ στὶς ἐκκλησίες λάμπει ἡ Λευτεριά.

Ἀπὸ τὴν παραμονὴ κι' οἱ Βορειοηπειρώτισσες νοικοκυρές, τόσο στὶς πόλεις ὅσο καὶ στὸ μικρότερο χωριό, καταγίνονται στὰ πλυσίματα καὶ στ' ἀσπρίσματα τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ ὅταν βραδυάζῃ πιά, τὸ φτωχικὸ κάθε Χριστιανοῦ λάμπει ἀπὸ πάστρα. Ἐκείνη τὴν ὥρα, ποὺ πέφτει ἡ νύχτα τῶν Χριστογέννων, χτυπᾶνε τὰ σήμαντρα ἢ οἱ καμπάνες γιὰ τὸν ἑσπερινό. Καὶ τότες βγαίνουν καὶ τὰ παιδιὰ καὶ γυρίζουν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα καὶ ἀπὸ αὐλὴ σὲ αὐλή. Λένε τὰ κάλλαντα ἢ τὰ κόλλιντρα. Τὰ Βορειοηπειρωτόπουλα τὰ λένε ἔτσι:

> Χριστούγεννα, Χριστούγεννα
> καὶ τῶν Χριστουγεννῶνε.
> Χριστὸς γεννᾶται σήμερα,
> χαίρεται ἡ πλάσι ὅλη.
> Γεννιέται καὶ βαφτίζεται
> στοὺς οὐρανοὺς ἀπάνω,
> καὶ οἱ ἀγγέλοι χαίρονται
> καὶ τὰ δαιμόνια σκάζουν.

Οἱ νοικοκυρὲς δίνουν στὰ παιδιά, ἀφοῦ ποῦν τὰ κάλλαντα, γιὰ δῶρο λίγους ξεροὺς καρποὺς καὶ κουλούρια.

Ἐπειδὴ ὅμως ἀπὸ πολλὰ σπίτια τῆς Βορείου Ἠπείρου λείπουν σ' ἄλλα μέρη γιὰ ἐργασία οἱ ἄντρες, ὅταν τὰ παιδιὰ λένε τὰ κάλλαντα τῶν Χριστουγέννων προσθέτουν κι' ἕνα ἄλλο τραγούδι γιὰ τοὺς ξενιτεμένους. Τὸ τραγούδι αὐτὸ ἔχει τοῦτα τὰ λόγια:

> Τὸ ξένο τὸ ξενούτσικο, ποὖναι μακρυὰ στὰ ξένα,
> καλὰ νὰ πάῃ, καλὰ νἄρθῃ, καλὰ νὰ καζαντήσῃ,
> νὰ φέρῃ κι' ἄλογο καλὸ μὲ τὴ χρυσῆ του σέλα,
> ν' ἀξίζῃ ἡ σέλα τὰ ἑκατὸ καὶ τ' ἄλογο τὰ χίλια.

Ἀφοῦ ποῦν τὰ παιδιὰ κι' αὐτὸ τὸ τραγοῦδι, προσθέτουν:

> Δός μου ,βάβω, κόλλιαντα,
> νὰ χιλιάσν' τὰ πρόβατα,
> νὰ χιλιάσν' τὰ γίδια σου
> καὶ τὰ κατσικόπουλα!

Ἔπειτα ἀπὸ τὴν εὐχὴ αὐτὴ ἡ «βάβω» δίνει ἄφθονα δῶρα στοὺς μικρούς. Ἄλλες νοικοκυρὲς τοὺς δίνουν τὰ συνηθισμένα, δηλαδὴ ξεροὺς καρποὺς καὶ κουλούρια, μὰ ἄλλες τοὺς δίνουν καὶ τηγανῖτες, δηλαδὴ μελωμένους λουκουμάδες.

Ἀφοῦ πιὰ νυχτώσῃ, οἱ νοικοκυράδες διορθώνουν καὶ τὸ καντῆλι, ποὺ καίει στὴν ἀνατολικὴ γωνιὰ τοῦ σπιτιοῦ κάτω ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα καὶ βάζουν κι' ἄλλα «σίδαυλα» στὸ τζάκι. Ὅλα πιὰ εἶναι ἕτοιμα. Ἀκολουθεῖ τὸ βράδυ σαρακοστιανὸ λιτὸ δεῖπνο καὶ ὕπνος ἀπὸ νωρίς, γιατὶ δυὸ ὧρες μετὰ τὰ μεσάνυχτα πρέπει ὅλοι νἆναι στὸ πόδι.

Στὶς δυὸ λοιπὸν χτυπάει ἡ καμπάνα τοῦ ὄρθρου ἢ τὸ σήμαντρο. Καὶ τὴν ἴδια ὥρα γυρίζει ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι ὁ «κράχτης» τῆς γειτονιᾶς καὶ χτυπάει τὶς αὐλόπορτες μὲ τὸ ξύλινο «τσοκάνι» του: ντοὺπ - ντοὺπ - ντούπ!... Μαζὶ μὲ τὸν ξαφνικὸ ἦχο τοῦ ξύλου φθάνουν κι' οἱ γλυκοὶ ἦχοι τοῦ σήμαντρου ἢ τῆς μακρινῆς καμπάνας. Σὲ λίγο οἱ πόρτες τῶν σπιτιῶν ἀνοίγουν κι' οἱ δρόμοι ποὺ πᾶνε πρὸς τὴν ἐκκλησία γεμίζουν ἀπὸ κόσμο.

Ἡ ἐκκλησία εἶναι πιὰ κατάφωτη. Ἀρχίζει ὁ ὄρθρος καὶ ἀκολουθεῖ ἡ λειτουργία. Μόλις φέξῃ ἡ αὐγή, ὅλη ἡ ἀκολουθία τελειώνει κι' ὁ κόσμος γυρίζει χαρούμενος στὰ σπίτια του. Ἔτσι βέβαια θὰ γίνουν ὅλα κι' ἐφέτος καὶ στὰ χωριὰ τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Θὰ σβησθοῦν ἔτσι καὶ πολλὲς μαῦρες ἀναμνήσεις, μακρινὲς καὶ σκοτεινές... Οἱ παλαιότεροι θυμοῦνται τὰ Χριστούγεννα τῆς Βορείου Ἠπείρου τοῦ 1890. Πενῆντα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε... Ἡ ἐκκλησία μας εἶχε κηρυχθῆ σὲ διωγμό. Εἶχαν ἀφαιρεθῆ τὰ προνόμια τῶν Χριστιανῶν κι' οἱ ἐκκλησίες ὅλες ἔκλεισαν. Καμμιὰ ἐκκλησία δὲν ἐλειτούργησε τὰ Χριστούγεννα ἐκεῖνο τὸ χρόνο. Μὰ ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἀπόφασί του ἔφερε τὸ καλὸ ἀποτέλεσμα. Γρήγορα ξανάνοιξαν οἱ ἐκκλησίες μὲ τὴν νικητήρια κραυγή: «Πήραμε τὰ προνόμια...» Πέρασαν πάλι χρόνια. Κι' ἔπειτα πανηγυρικά, τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1913, ἑγιορτάσθηκαν σ' ὅλη τὴν Βόρειο Ἤπειρο. Στρατὸς ἑλληνικὸς ἐτίμησε παντοῦ τὴ γιορτή. Καί, μετὰ τὴν λειτουργία, ζητωκραυγὲς ἀκούγονταν παντοῦ: «Ζήτω ὁ βασιλιᾶς Κωνσταντῖνος! Ζήτω ὁ Στρατός μας!» Γιὰ λίγα ἀκόμα χρόνια οἱ Βορειοηπειρῶτες ἐγιόρταζαν ἐλεύθερα Χριστούγεννα. Κι' ἔπειτα πάλι τὸ σκοτάδι... Μὰ τώρα ἔλαμψε πάλι τὸ φῶς!

Μετὰ τὴν ἐκκλησία, ἡ χαρὰ ἐξακολουθεῖ στὰ σπίτια. Ὅταν πιὰ τὸ γεῦμα τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἕτοιμο, ὁ παπᾶς γυρίζει κατὰ τὸ ἔθιμο ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ βλογάει τὸ φαΐ τῶν Βορειοηπειρωτῶν. Μπαίνει χαρωπὸς καὶ βιαστικὸς στὸ κάθε σπίτι καὶ λέει:

— Καλημέρα σας καὶ χρόνια πολλά! Χριστὲ ὁ Θεὸς εὐλόγησον τὴν βρῶσιν καὶ τὴν πόσιν τῶν δούλων σου καὶ πάντας ἡμᾶς.

Ἔπειτα ψάλλει καὶ τὸ τροπάρι τῆς γιορτῆς:

«Ἡ γέννησίς σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως... κλπ.» Ἀμέσως κατόπιν οἱ νοικοκυραῖοι φιλεύουν τὸν παπᾶ κάτι.

Μόλις ὁ παπᾶς φύγῃ ἀρχίζει τὸ φαΐ καὶ ἡ διασκέδασι. Ἀκολουθοῦν εὐχὲς γιὰ κάθε εὐτυχία. Ἂν λείπῃ καὶ κανένας στὴν ξενητιὰ λένε καὶ τὴν εὐχή: «Νὰ καλοδεχτοῦμε». Μετὰ τὸ φαΐ ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι καὶ ὁ χορός. Ἕνα ἀπὸ τὰ τραγούδια αὐτά, ποὺ ἐξηγεῖ πῶς πρέπει νὰ εἶναι ὁ καλὸς χορευτής, τραγουδιέται σ' ὅλη τὴν Βόρειον Ἤπειρο κι' ἔχει αὐτοὺς τοὺς στίχους:

> Τρία πουλιὰ λαλοῦσαν ψηλὰ στὸν οὐρανό:
> Ποιὸς θέλει κι' ἀγαπάει νὰ σύρῃ τὸ χορό;
>
> Πρέπει νἆναι λεβέντης καὶ νἆναι κι' ὄμορφος
> νἄχῃ τὰ μάτια μαῦρα, τὸ μπόϊ του ψηλὸ
> νὰ σειέται νὰ λυγιέται σὰν τὸ βασιλικό.

Τὰ τραγούδια κι' οἱ χοροὶ ἐξακολουθοῦν ὡς τὸ βράδυ στὰ σπίτια. Μὰ ἀνάμεσα στοὺς χοροὺς καὶ στὰ τραγούδια γίνονται καὶ διακοπές. Καὶ σ' αὐτὲς τὶς διακοπὲς διηγοῦνται ἱστορίες καὶ παραμυθάκια γιὰ τὰ καλλικατζάρια...

Φ. Γιοφύλλης

> **Η Κ.Υ.Α.Μ. σᾶς ζητᾶ κάλτσες. Προπάντων κάλτσες! Πλέκετε κάλτσες καὶ μόνον κάλτσες!**

«Ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ»

Χτυποῦν καὶ πάλιν οἱ καμπάνες χαρμόσυνα, μέσα στὴ βαθειὰ σιγὴ τῆς Μεγάλης Νύχτας, κι' ἀντιλαλοῦν οἱ πολιτεῖες καὶ τὰ χωριὰ κι' οἱ κάμποι κι' οἱ λόγγοι τῆς Ἑλλάδος. Ἀντηχεῖ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου τὸ μεγάλο κήρυγμα τῆς μεγάλης χαρᾶς: «Χριστὸς γεννᾶται!». Προβάλλουν πάλι χερουβικὲς στρατιὲς ἀπ' τὸ στερέωμα, καὶ γλυκά, παναρμόνια, οἱ ἀγγελικὲς χοροστασίες — ἀπόκοσμοι, ἀσώματοι, ὁλόφωτοι τραγουδιστὲς τῆς μεγάλης στιγμῆς—ψάλλουν τὸν ὕμνο τῆς Ἐνσαρκώσεως, τὸν ὕμνον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ γονατίζουν καὶ πάλιν οἱ βοσκοί, ταπεινοὶ κι' ἀφελεῖς καὶ γεμᾶτοι θάμβος, νὰ προσκυνήσουν Ἐκεῖνον, ποὺ στόμα ἀγγελικὸ κι' ὑπέργειο τοὺς ἔχει πῆ πὼς εἶν' ὁ Κύριος, ὁ Λυτρωτής τους κι' ὁ Θεός τους.

Μαζὶ μὲ τοὺς Βηθλεεμῖτες βοσκούς, θερμοὶ κι' εὐλαβικοὶ προσκυνηταὶ τοῦ Θείου Βρέφους, ἂς γονατίσουμε κι' ἐμεῖς μπροστὰ στὴν ταπεινή του Φάτνη. Ἂς τὸ προσκυνήσουμε μὲ σεβασμό, κι' ἂς ἀποθέσωμεν εὐλαβικὰ τὸν ἀσπασμό μας ἐπάνω στ' ἄχραντα τρυφερά του χεράκια. Καὶ μεταρσιωμένοι ἀπὸ τὸ ὑπερκόσμιο φεγγοβόλημα τῆς θεϊκῆς παρουσίας, ἂς προσπαθήσουμε, μὲ δέος καὶ μὲ σεβασμό, νὰ εἰσδύσουμε στὸ λατρευτὸ μυστήριο τῆς Φάτνης.

Στὸ μυστήριο τῆς Φάτνης! Ὢ ἀλήθεια! Ποιός, ἂν στεκόταν στὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεὲμ τὴ νύχτα ἐκείνη, ὅταν ἐπρωταντήχησαν στὴν κρύα σπηλιὰ οἱ γλυκοὶ κλαυθμηρισμοὶ τοῦ Βρέφους τῆς Παρθένου, θὰ φανταζόταν πὼς τὸ φτωχὸ αὐτὸ νήπιο ἦταν ἐκεῖνο ποὺ θὰ ὕψωνε ἀσύγκριτο κι' ἀλύγιστο τὸ ἀκατάβλητον ἀνάστημά του μέσα στὸ ρεῦμα τῶν αἰώνων;

Κι' ὅμως. Ἡ ἀγγελικὴ φωνὴ τὸ ἔκραξε: «Ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ!». Κι' ἂν δὲν χτυποῦνε σάλπιγγες στὴ γέννησί του, κι' ἂν δὲν κροτοῦνε τύμπανα τὸ ἄγγελμα τοῦ ἐρχομοῦ του, μὰ ὁ χαιρετισμὸς αὐτὸς ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ οὐράνιοι κόσμοι ἀξίζει περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπινους χαιρετισμούς. Δὲν τὸν κατάπιαν τὰ νυχτερινὰ σκότη, δὲ σβήστηκε ὁ ἦχος του στοὺς λόφους καὶ στὶς λαγκαδιὲς τῆς Παλαιστίνης. Ἡ γλυκειὰ ἁρμονία του ἀντηχεῖ χαρμόσυνα ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες. Ὁ θεσπέσιος ἀντίλαλός του, ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ κι' ἀπὸ τὴ μιὰν ἐποχὴ ὡς τὴν ἄλλη, ξυπνᾶ τὶς ψυχὲς καὶ δροσίζει τὰ πνεύματα μὲ τὸ τρισχαρμόσυνο ἄγγελμά του. Κι' ὅσο περνάει ὁ καιρός, τόσο κι' ἡ ἀνθρωπότης καταλαβαίνει πιὸ βαθιὰ τὸ νόημα τοῦ χαιρετισμοῦ αὐτοῦ, καὶ τόσο αὐξάνουν πιὸ πολὺ ἐκεῖνοι πού, ἀτενίζοντας τὸ βρέφος τῆς Φάτνης, μποροῦν ἀπὸ δική τους πεῖρα νὰ κράξουν χαρούμενοι: «Ἐτέχθη ἡμῖν σήμερον Σωτήρ».

Κι' ἂν ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ποὺ δὲν τὸν ἔνοιωσαν, κι' ἂν ὑπῆρξαν ἄνθρωποι ποὺ τὸν πολέμησαν, κι' ἂν σὲ τόσες ἐποχὲς βρεθῆκαν μιμηταὶ τοῦ βρεφοκτόνου Ἡρώδη κι' ἔβαψαν στὸ αἷμα τῶν προσκυνητῶν τοῦ Ἰησοῦ τὴν ἄχραντή του Φάτνη, ὅμως τὸ φῶς του σελαγίζει ἀνέσπερο στὸ στερέωμα ἀμέτρητων μυριάδων ψυχῶν. Καὶ ψυχῶν ἁγίων, ψυχῶν ἐκλεκτῶν. Τὰ ἑκατομμύρια τῶν χριστιανῶν μαρτύρων, τὰ ξίφη κι' οἱ λόγχες, τὰ νύχια τῶν θηρίων, οἱ φωτιὲς κι' οἱ πάγοι, ὁ πόλεμος τῆς πέννας κι' ὁ πόλεμος τοῦ αἵματος, ποὺ ἀφ' ὅτου ἦρθε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο τὸν χτύπησαν συγκρατητά, χωρὶς σταματημὸ κι' ἀνακωχή, δὲν πέτυχαν τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ δείξουν πιὸ ἀστραφτερὴ καὶ πιὸ μεγάλη κι' ἀπροσμάχητη τὴ δύναμί του. Καὶ στὸ πεῖσμα ὅλων τῶν ἀρνητῶν του, τὸ Βρέφος τῆς Βηθλεὲμ ἔμεινε καὶ μένει καὶ θὰ μένη γιὰ πάντα τὸ καταφύγιο ὅλων τῶν ναυαγῶν τῆς σκληρῆς ζωῆς, ὁ ἐνισχυτής, ὁ τροφοδότης, ὁ παρηγορητής, ὁ Λυτρωτής μας.

Εἶναι ὁ πρωτουργὸς ὅλων τῶν μεγάλων καταβολῶν στὸ πνευματικὸ ἔδαφος τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶναι ὁ χορηγητὴς τῶν ὑψηλῶν συνθημάτων. Γύρω του κινοῦνται τὰ μεγαλύτερα πνεύματα, οἱ πιὸ ὑπέροχες προσωπικότητες, οἱ ἁγιώτερες ψυχές. Ἔγινεν ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος τῆς ἀνθρωπότητος, ἔγινεν αὐτὸς τὸ κέντρο τοῦ κόσμου. Ἄτομα καὶ λαοὶ γύρω ἀπ' αὐτὸν περιστρέφονται. Ἡ σχέσις τους πρὸς αὐτόν, ἡ ἀπόστασίς τους ἀπ' αὐτὸν κανονίζει τὴν τύχη τῶν συνόλων καὶ τῶν ἀτόμων. Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπ' αὐτὸν ὁδηγεῖ σὲ κατάπτωσι, σὲ νέαν εἰδωλολατρεία, σὲ κτηνώδη ζωή. Ὁδηγεῖ σὲ κρίσεις κι' ἀνατροπὲς καὶ σπαραγμούς. Ἐντείνει τὴν ἀδικία, τὴν ἀχόρταγη πλεονεξία, τὴν ἀναίσθητη ματαιοδοξία τῶν ὑπερφιάλων μεγαλομανῶν. Δημιουργεῖ τραγωδίες ποὺ σκορπίζουν συντρίμια καὶ πόνο, ποὺ σωριάζουν ἐρείπια καὶ καταστροφές. Χωρὶς αὐτόν, μποροῦν νὰ προχωροῦν οἱ ἄνθρωποι σὲ γνώσεις καὶ ὑλικὸ πολιτισμό, μποροῦν νὰ κατασκευάζουν μηχανὲς πολυσύνθετες καὶ πολύπλοκες, μὰ ἀπ' τὴν ἄποψι τῆς πνευματικῆς καλλιεργείας, ἀπ' τὴν ἄποψι τοῦ ἀληθινοῦ πολιτισμοῦ θὰ μένουν πίσω, τόσο πίσω, ποὺ θὰ ξεπεράσουν τῶν θηρίων τὴν ἀγριότητα καὶ τῶν ἀνθρωποφάγων τὴ βαρβαρότητα.

Ὢ Θεῖο Βρέφος! Μπροστά σου γονατίζομε ταπεινά. Δός μας τὴν ἄδεια νὰ σὲ προσκυνήσωμεν εὐλαβικὰ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θείας σου Μητέρας. Ὢ Θεῖο Βρέφος! Σὲ δοξάζομε, γιατὶ ἐσὺ εἶσαι ὁ αἰώνιος καὶ παντοδύναμος βασιληᾶς τῶν κόσμων, τῶν ὑλικῶν καὶ τῶν ἀφθάρτων. Σὲ δοξάζομε, γιατὶ τὸ μεγαλεῖο σου εἶναι ἀθάνατο, κι' ἡ δόξα σου ξεπερνᾶ τὴ δύναμι τοῦ νοῦ μας. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ μᾶς ἔδειξες, γιὰ τὸ φῶς ποὺ μᾶς ἔφερες γιὰ τοὺς καινούργιους δρόμους ποὺ μᾶς ἐφανέρωσες, γιὰ τὴν ἀλήθεια ποὺ μᾶς ἀπεκάλυψες, γιὰ τὴν ἀπολύτρωσι ποὺ μᾶς χάρισες, γιὰ τοὺς οὐρανοὺς ποὺ μᾶς ἄνοιξες. Καὶ σὲ παρακαλοῦμε: Κάμε ν' ἀκουσθῆ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ σήμερα ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ἡ φωνή σου, σκορπίζοντας τοὺς γαλήνιους κι' εἰρηνικοὺς κυματισμοὺς της μέσα στὸ σάλαγο τῶν παθῶν ποὺ συγκρούονται ἄγρια. Φλόγισε τὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων, τῶν μικρῶν καὶ τῶν τρανῶν, καὶ θέρμανέ τις μὲ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως τὴν ἱερὴ φλόγα. Τὸ θεῖο σου φῶς ἂς καταυγάση σὰν ἀστραπὴ τὰ πνεύματα, ἀνέσπερε Ἥλιε τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ δῶσε στὸν Κόσμο, στὰ Ἔθνη, στὴν μαρτυρικὴν ἀνθρωπότητα τὴν εἰρήνην ποὺ ἐτραγούδησαν τῶν ἀγγέλων σου οἱ χοροὶ στὸν οὐρανὸ τῆς Βηθλεὲμ τὴν ἁγία νύχτα τῆς ἐναρθρωπίσεώς σου. Καὶ χάρισε στὴν ἀγαπημένη μας Πατρίδα τὴ χαρὰ τῆς Νίκης. Ὁδήγησέ μας ἀπὸ θρίαμβο σὲ θρίαμβο κι' ἀπὸ ἐπιτυχία σ' ἐπιτυχία, ὡς τὸν τελικὸ πανηγυρισμὸ τῆς μεγάλης μέρας, ὅταν θὰ ὀρθοῦμε γιὰ νὰ σοῦ ψάλωμε εὐφρόσυνα τραγούδια νικητήρια.

Ὢ Θεῖο Βρέφος! Μπροστά σου γονατίζομε ταπεινά.

Α. Ι. Γκιάλας

ΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΡΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Θὰ ἦταν ξημερώματα Χριστουγέννων μ' ἕναν οὐρανὸν νοτισμένον καὶ βαρύ, ὅπου ἔπεφταν χονδρὲς ψιχάλες. Ἀραιὰ ἄσπρη ὁμίχλη ἐσκέπαζε τὶς πλαγιὲς τῶν λόφων καὶ τὰ σκοτεινὰ ἀντίσκηνα, ὅπου ἡσύχαζε ὁ λόχος περιμένοντας τὸ πρωῒ ν' ἀρχίση πάλι τὸ ντουφέκι.

Καὶ ἔξαφνα μέσα στὴ σκοτεινιὰ ἑνὸς ἀντισκήνου, ἕνα κορμὶ κουλουριασμένο εἰς τὴν κουβέρτα, ἐτεντώθηκε, ἐχασμουρήθη καὶ τὸ ἡλιοψημένο κεφάλι ἀνεσηκώθη ἀπὸ τὸ γυλιὸ ποὺ τοῦ ἐχρησίμευε γιὰ προσκέφαλο.

Ὁ φαντάρος μισοκοιμισμένος ἀκόμη ἔτριψε τὰ μάτια του, καὶ ἐκοίταξε δίπλα τὸν σύντροφό του.

— Ρὲ Χατζῆ;... κοιμᾶσαι;...

Ὁ ἄλλος ἐχασμουρήθηκε.

— Ὄχι νὰ πάρη ὁ διάβολος!... εἶπε, ξύπνησα ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα καὶ δὲν μπορῶ νὰ κλείσω μάτι πιά... ἐφουμάρισα ἕνα δυὸ τσιγάρα... τίποτα! Δὲν εἶναι νὰ ξημερώση μιὰ ὥρα ἀρχήτερα νὰ πιάσουμε πάλι τὸ ντουφέκι...

— Ἄϊντε καὶ νάξερες μωρὲ Χατζῆ τί καλὸ ὄνειρο ἔβλεπα... Τάχατες πήγαινα στὸ χωριὸ καβάλλα ἀπάνω σ' ἕνα ἄλογο μὲ χρυσᾶ λουριά...

— Χμ!... εἶπεν ὁ ἄλλος γελώντας, μοῦ φαίνεται κάπου θὰ ἦσουν ξεσκέπαστος...

— Ἄς τ' ἀστεῖα κι' ἄκου... εἶπεν ὁ ἄλλος... τὸ λοιπὸν σὰν νὰ περνοῦσα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ κι' ἄκουσα ψαλμωδίες. Πᾶμε ρὲ Χατζῆ νὰ προσκυνήσουμε σοῦ λέω;...

— Μωρὲ τί λές... ἤμουν καὶ γὼ λοιπὸν μὲ τὸ χρυσὸ ἄλογο καὶ δὲν μιλᾶς τόσην ὥρα;...

— Μὰ στάσου δὰ καϋμένε νὰ τελειώσω. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ποὺ λές, σὰν νὰ βρόντησαν στ' αὐτιά μου τὰ τοπομαχικὰ τοῦ Μπιζανιοῦ... καὶ ξύπνησα.

— Χὰ χὰ χά... ἐγέλασεν ὁ ἄλλος. Φέρε δῶ τώρα τὰ καπνά σου, νὰ χωνέψουμε τὸ ὄνειρο.

Οἱ δύο στρατιῶτες γέλασαν μὲ ὄρεξι...

— Μωρὲ ἀλήθεια ὅμως, ξέρεις πὼς ἔχουμε σήμερα Χριστούγεννα; ἐξηκολούθησεν ὁ πρῶτος.

— Ἀλήθεια μωρέ... βοήθειά μας! εἶπεν ὁ Χατζῆς σταυροκοπούμενος.

— Αὐτὴν τὴν ὥρα ὅλοι θὰ εἶναι στὴν ἐκκλησία γιὰ τὴ λειτουργία, ὁ παπᾶ Θύμιος θὰ ψέλνη καὶ θὰ μᾶς συλλογίζωνται...

— Καλὰ λές! Ἄ! ρὲ δόλια μανοῦλα... ποῦ νὰ ἦσουν ἀπὸ καμμιὰ μεριὰ νὰ μᾶς ἔβλεπες!...

Καὶ μιὰ στιγμὴ ἔμειναν καὶ οἱ δύο ἀμίλητοι εἰς τὴν ἐνθύμησι τοῦ χωριοῦ καὶ τῶν δικῶν των.

— Ρὲ Χατζῆ! ἔχω μιὰ ἰδέα... εἶπεν ἄξαφνα ὁ πρῶτος, ἐδῶ κοντὰ στὸ διάσελο ποὺ εἴμαστε προχτὲς διπλοσκοποί, εἶναι ἕνα ἐρημοκκλῆσι. Τί λές; Πᾶμε νὰ προσκυνήσουμε;

— Καλὰ... μὰ ἐκεῖ εἶναι ἀκόμη προφυλακές... Κι' ἂν δὲν μᾶς γνωρίσουνε καὶ γίνη στὰ σκοτεινὰ καμμιὰ ἀνακατωσοῦρα... ἂν φᾶμε καμμιὰ καμπάνα.

— Δὲ μοῦ πάει ἡ καρδιά μου τέτοια μέρα καὶ νὰ μὴ κάνω ἕνα σταυρό.

— Μωρὲ Κατσάμπα, δὲν πᾶς λέω γὼ νὰ γίνης παπᾶς νὰ χορταίνης λειτουργίες ἀντὶ γιὰ κουραμάνα; Ἐγὼ νὰ σοῦ πῶ δὲν τὸ κουνάω... Κοίτα ὄξω τί σκοτάδι εἶναι, πίσσα. Θὰ τσακισθῇς ὅσο νὰ πᾷς.

— Δὲν πειράζει! ἐγὼ θὰ πάω... κι' ἂν πέσω θὰ ξανασηκωθῶ... Ἔτσι μᾶς ἐφύλαξε ὁ Θεὸς γεροὺς ἴσα μὲ τώρα σὲ Σαραντάπορο καὶ σὲ Γιαννιτσὰ μέσ' στὶς σφαῖρες καὶ τὶς ὀβίδες.

— Ἀλήθεια μωρέ! σὰν νάχης δίκιο... εἶπε τότε μετανοημένος καὶ ὁ ἄλλος... Ἄϊντε μὲ κάφερες! Πᾶμε μαζί. Καὶ ἀνασηκώνοντας τὸ γιακᾶ τοῦ μανδύου του ἔχωσε ἴσα μὲ τ' αὐτιὰ τὸ πηλήκιό του.

— Τί λές, νὰ πάρουμε καὶ τὰ Μάνλιχερ;

— Τί θὲς τί γυρεύεις! Καλλίτερα νὰ τάχουμε κοντά... ὁ στρατιώτης χωρὶς βρακὶ μπορεῖ νὰ εἶναι, τὸ ὅπλο ὅμως δὲν πρέπει νὰ τοῦ λείπη οὔτε στιγμή...

— Σὰν καλὰ τὰ λὲς μωρὲ Κατσάμπα πρωῒ πρωΐ, ἐγέλασεν ὁ ἄλλος. Καὶ οἱ δύο στρατιῶται ἀφοῦ ἔζωσαν τὴν ξιφολόγχη καὶ ἐπῆραν τὸ Μάνλιχερ, ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ ἀντίσκηνο.

* * *

Ἔξω τὸ σκοτάδι ἦταν ἀκόμη πηχτὸ καὶ ἀπὸ τὸν νοτισμένον ἀέρα ἐξακολουθοῦσαν νὰ πέφτουν χονδρὲς σταλαγματιὲς «σὰν εἰκοσαράκια νίκελ» ὅπως ἔλεγε ὁ Κατσάμπας.

Ἐκεῖ καὶ οἱ δυὸ ἀμπαρωμένοι μὲ τὴν κάννα τοῦ Μάνλιχερ...

— Μωρὲ ὕπνο ποὺ στὸν κάνουνε οἱ ἀφιλότιμοι... εἶπεν ὁ Χατζῆς κοιτάζοντας τὰ σκοτεινὰ ἀντίσκηνα.

Καὶ σιγὰ σιγὰ ἐπέρασαν τὰ φυλάκια.

Ἔξαφνα ὅμως ὁ ἄλλος στάθηκε μὲ τὸ μάτι καρφωμένο στὸ σκοτάδι, καὶ τὸ αὐτὶ στημένο σὰν λαγωνικό, ἐνῷ τὸ χέρι του ἅρπαζε ἄθελα τὸ Μάνλιχερ.

— Μωρὲ δὲν σοῦ φάνηκαν χαλίκια νὰ κατρακυλοῦν;

— Ξέρω καὶ γώ! Σὰν κάτι τέτοιο... εἶπε ὁ Χατζῆς.

Καὶ μὲ τὸ αὐτὶ στημένο καὶ αὐτὸς ἐκάρφωσε τὴν ξιφολόγχη εἰς τὴν κάννη τοῦ Μάνλιχερ καὶ ἔχωσε μέσα ἕνα γεμιστῆρα φυσέκια.

Καὶ ἐπροχώρησαν μὲ τὰ μάτια τέσσαρα. Ὁ κρότος ὅμως δὲν ξανακούσθηκε. Κάτι φαίνεται τοὺς εἶχε γελάσει.

Ἀνέβηκαν τότε πρὸς τὴν πλαγιὰ ποὺ ἔφερνε στὸ ἐρημοκκλῆσι, πατώντας σιγὰ σιγὰ νὰ μὴν ἀνησυχήσουν τοὺς διπλοσκοπούς.

Τέλος πάντων ἔφτασαν εἰς τὸ ἐρημοκκλῆσι· ἕνα παληὸ ἐκκλησάκι σκοτεινὸ σὰν τάφος ἀπὸ τὸ βαθὺ σκοτάδι χωρὶς καντῆλι κι' ἄλλο φῶς.

— Δὲν ἀνάβεις κανένα σπίρτο μωρὲ Χατζῆ ν' ἀνασπασθοῦμε τὶς εἰκόνες; εἶπε ὁ Κατσάμπας. Ἐγὼ τὰ ἔχω ἀφήσει στὸ ἀντίσκηνο.

— Τρελλάθηκες ποὺ θ' ἀνάψουμε φῶς στὶς προφυλακές. Θὲς νὰ πάρουν εἴδησι πὼς εἶναι ἄνθρωποι σ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ νὰ μᾶς ἀρχίσουν στὸ ντουφεκίδι; εἶπε ὁ Χατζῆς.

— Μωρὲ καλὰ τὸ λές! τὸ ξέχασα.

Καὶ στὰ ψαχτὰ ηὗρε τὸ μέρος ποὺ ἦταν τὰ εἰκονίσματα, ἀνασπάσθηκε καὶ ἄρχισε νὰ λέη τὸ «Πάτερ ἡμῶν» παρακαλώντας νὰ τὸν ἔχη ὁ Θεὸς γερὸ μέσα στοὺς κόπους καὶ στοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου καὶ νὰ φυλάη τοὺς δικούς του στὸ χωριό.

Ἔξαφνα ὅμως τινάχθηκαν.

Κάτι σὰν κρότος κορμιῶν ποὺ παλεύανε, βλαστήμιες πνιγμένες, κατρακύλημα χαλικιῶν ἔφτασε ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παραθυράκι καὶ τοὺς ἐκράτησε τὴν ἀναπνοή...

— Μωρὲ τί γίνεται ἐδῶ;... εἶπε ὁ Κατσάμπας σφίγγοντας τὸ Μάνλιχερ.

— Σούτ! ν' ἀκούσουμε... ἔχεις τὸ ὅπλο σου γεμᾶτο;

— Ναί! μιλιά! Ἄκου!...

Τὸ πάλαιμα εἶχε πάψει διὰ μιᾶς τώρα καὶ μόνον σιγαλὲς φωνὲς ἀκούγονταν στὸ σκοτάδι καὶ ἐλαφρὰ πατήματα ποὺ ἐπήγαιναν κατὰ τὰ φυλάκια.

Μωρὲ τοῦτοι εἶναι ἐχθροί... ἐσιγομουρμούρισε εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ συντρόφου του ὁ Κατσάμπας. Ἔχει χάζι νὰ ηὗραν κοιμισμένους τοὺς σκοπούς, νὰ τοὺς ξεμπέρδεψαν καὶ νὰ τραβᾶνε στὰ φυλάκια νὰ κάνουν αἰφνιδιασμό.

— Τί λές; Νὰ δώσουμε φωτιά; εἶπε

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

22ΑΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Ματθαίου α΄ 1—25)

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυείδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺ ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ. Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών. Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὠβὴδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί. Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς Οὐρίου. Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ, Ροβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά. Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν. Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν. Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν. Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιούδ. Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζερ, Ἐλεάζερ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθὰν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ. Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα τῆς Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός.

Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν· μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς, εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυείδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν τὴν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου. Τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Ἀπόστολος (Πρὸς Ἑβραίους ια΄ 9—10, 32—40)

Ἀδελφοί, πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθάε, Δαυεὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν. Οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. Ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. Ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελεσθῶσι.

Η ΥΠΕΡΤΑΤΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ὅποιος στηρίζει τὶς ἐλπίδες του στὸν Παντοδύναμο, ποτὲ δὲν βγαίνει ἀπογοητευμένος. Ὅποιος ἔχει πίστι στὶς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, στὶς βεβαιώσεις του, πὼς εἶναι πατέρας καὶ προστάτης στοργικός, αὐτὸς θὰ δῆ ὕστερα, ἀπάνω στὰ πράγματα, ὅτι ὅλες οἱ βεβαιώσεις τοῦ Θεοῦ εἶναι πέρα γιὰ πέρα ἀληθινές.

Κυττάχτε τώρα τὴ σημερινὴ ἑλληνικὴ πραγματικότητα. Ἕνας ἐχθρὸς πενταπλάσιος σὲ πληθυσμό, ὡπλισμένος ὡς τὰ νύχια, προετοιμασμένος γιὰ πόλεμο χρόνια τώρα, συνοδευόμενος ἀπὸ ἑκατοντάδες ἅρματα, διαθέτοντας ὅλα τὰ σύγχρονα μηχανικὰ μέσα καταστροφῆς στὸν ἀέρα, στὴ στεριὰ καὶ στὴ θάλασσα, μᾶς ἐπετέθη ξαφνικὰ μιὰ νύχτα. Ξυπνήσαμε ἕνα πρωΐ, ἑτοιμαζόμαστε σὰν πάντα γιὰ τὶς εἰρηνικές μας ἐργασίες, ὁπόταν οἱ σειρῆνες μᾶς ἔφεραν τὸ μήνυμα τῆς ἄδικης προσβολῆς.

—Χριστέ μου, βοήθησέ μας! εἴπαμεν ὅλοι τότε. Ἀνεθέσαμε σ' Ἐκεῖνον τὴν ὑπόθεσί μας. Ἐκεῖνος βλέπει ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς ὑπερκόσμιας δόξης του. Παρακολουθεῖ τὰ ἄτομα, τοὺς λαούς, τοὺς ἄρχοντας τοῦ κάθε τόπου. Βλέπει τὴν ἀδικία. Καὶ δὲ μένει ἀσυγκίνητος. Ὄχι. Ἐκεῖνοι ποὺ νομίζουν ὅτι τὸ μέλλον τῶν λαῶν κανονίζεται ἀπὸ τυφλὴ καὶ ἄλογη τύχη, εἶναι ἔξω ἀπ' τὴν ἀλήθεια. Ἂς τὸ ξαναποῦμε ἄλλη μιὰ φορά: Ἡ Ὑπερτάτη Δικαιοσύνη ἐπιβλέπει στὶς πορεῖες τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀτόμων. Καὶ ἐπεμβαίνει στὴν κατάλληλη στιγμή, γιὰ νὰ δώσῃ τὸ ὁριστικὸ μάθημα καὶ τὴν τελειωτικὴ λύσι.

Ἂς ὑπερηφανεύωνται οἱ Γολιάθ. Ἂς ὑψώνουν ἀπειλητικὰ τὸ ἀνάστημά τους οἱ Ναβουχοδονόσορες. Ἂς ἀπειλοῦν γῆν καὶ οὐρανὸν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς. Ἔρχεται ἡ στιγμή, ποὺ τὸ χέρι τῆς Θείας Προνοίας ἁπλώνεται παντοδύναμο, συντριπτικό, ἀπὸ τὰ οὐράνια. Ἡ δύναμις τῶν ἰσχυρῶν τσακίζεται. Τὰ παχιὰ λόγια, οἱ ἀλαζονικὲς διακηρύξεις, τὰ τρομοκρατικὰ διαγγέλματα καὶ τελεσίγραφα κουρελιάζονται, σκορπίζονται σὰν παληόχαρτα στὸν ἄνεμο.

Ἡ εἰκοστὴ ὀγδόη Ὀκτωβρίου εἶναι δεῖγμα τρανὸ γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς ἀλήθειας. Σήμερα ὁ Ἑλληνισμὸς πανηγυρίζει. Πανηγυρίζει τὴ νίκη ποὺ ἔχει ἁπλώσει ἤδη τὰ φτερά της ἐπάνω ἀπὸ τὸ Ἔθνος. Πανηγυρίζει μὲ ἄφθονη κι' ἀπεριόριστη παροχὴ βοηθείας ποὺ μᾶς ἐχάρισεν ὁ Οὐρανός. Εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μας ἀνεθέσαμεν ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη νὰ δώσῃ τὴν κατεύθυνσι στὸν ἀγῶνα μας. Καὶ τὴ δίνει. Τὰ κατορθώματα, οἱ ἐποποιΐες ποὺ γράφονται ἐκεῖ πάνω στὰ ἠπειρωτικὰ βουνά, εἶναι μιὰ μεγαλόφωνη, τρανὴ ἔκφανσις τῆς ὑπερφυσικῆς δυνάμεως, τῆς θεϊκῆς βοηθείας, ποὺ χορηγεῖται στὸ στρατό μας. Ὁ Χριστὸς νικᾶ! Ἡ Παρθένος, ἡ Μεγαλόχαρη, ἐμψυχώνει, πρωταγωνιστεῖ, σκεπάζει, φρουρεῖ, τὰ ἀδέλφια μας, ποὺ μάχονται τὸν ἱερὸ ἀγῶνα, καὶ δίνει πνεῦμα φόβου, πνεῦμα δειλίας, στοὺς ἐπηρμένους ἐχθρούς. Καὶ φεύγουν. Φεύγουν, καὶ δὲν τοὺς συγκρατοῦν οὔτε τὰ ὅπλα τους, οὔτε τὰ ἅρματα, οὔτε ἡ ἀνυπολόγιστη ὑλικὴ δύναμί τους.

Ὢ, ναί. Ἡ Ὑπερτάτη Δικαιοσύνη ἀργεῖ ἴσως, ἀλλὰ στὸ τέλος, ὁριστικά, ἀναπόφευκτα, ἀνέκκλητα, παίρνει Αὐτὴ τὸν λόγον.

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

ἑτοιμάζοντας τὸ Μάνλιχερ ὁ Χατζῆς.

—Στάσου νὰ ἰδοῦμε πρῶτα... εἶπε ὁ ἄλλος γλιστρώντας ἔξω... Πᾶμε μέσ' ἀπ' τὰ πουρνάρια νὰ ἰδοῦμε τί κάνουν οἱ σκοποί.

Καὶ σκυφτὰ καὶ οἱ δύο, περπατώντας σχεδὸν μὲ τὰ τέσσαρα ἀπὸ πουρνάρι σὲ πουρνάρι, ἐγλίστρησαν πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἦταν οἱ διπλοσκοποί.

Δὲν ἐτράβηξαν ὅμως πολύ, καὶ τὸ πόδι τοῦ Χατζῆ ἐσκούνταψε σ' ἕνα κορμὶ ἀνασκελωμένο.

—Νά! δὲν στὸ εἶπα... νὰ ἕνας!... τοὺς ηὗραν κοιμισμένους... Νὰ κι' ὁ ἄλλος παραπέρα... Ἐχθροὶ εἶναι καὶ πᾶν νὰ πέσουν στὰ φυλάκια... Φωτιά! Νὰ πάρουν εἴδησι οἱ δικοί μας.

Καὶ διὰ μιᾶς καὶ οἱ δύο χωρὶς νὰ συλλογισθοῦν τὸν κίνδυνο ἐτράβηξαν τὴν σκανδάλη, καὶ ὁ νοτισμένος ἀέρας ἀντιλάλησε σὰν βροντὴ τοὺς πυροβολισμούς.

—Στὰ ὅπλααα... ἀκούσθηκε ἡ φωνή των. Καὶ ἐνῷ ἄλλες ὅμοιες φωνὲς ἀπαντοῦσαν ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τῶν φυλακίων καὶ διὰ μιᾶς ὅλη ἡ γραμμὴ ἅρπαξε τὰ ὅπλα, ὁ Χατζῆς ἐτράβηξε ἀπ' τὸ χέρι τὸ φίλο του.

—Ἐμπρός! στὸ ρημοκκλῆσι τώρα...

Καὶ διασκελίζοντας πάλι σκυφτὰ τὰ πουρνάρια ἐχώνοντο εἰς τὴν ἀνοικτὴ πορτοῦλα ποὺ ἐφαίνετο σὰν τὰ τοὺς ἐπερίμενε.

Ἐκεῖ καὶ οἱ δύο ἀμπαρωμένοι, μὲ τὴν κάννη τοῦ Μάνλιχερ εἰς τὸ παραθυράκι σὰν τουφεκίθρα, ἐπερίμεναν τὸν ἐχθρὸ νὰ ξαναπεράσῃ ἀπὸ τὸ καρτέρι των. Καὶ σὲ λίγο, ἀλήθεια, ἐφάνηκε μιὰ μαύρη σκιὰ νὰ τσακίζεται μέσ' στὰ κατσάβραχα γιὰ νὰ χαθῇ εἰς τὸ σκοτάδι.

Καὶ τὰ Μάνλιχερ δὲν ἔμειναν ἀργά. Τὸ ἐξωκκλησάκι ἐφωτιζότανε ἀπὸ τὶς φωτιὲς των σὰν γιορτινὴ φωτοχυσία.

—Μεγάλο τὸ ὄνομά σου Χριστέ μου!... ἔλεγε σὲ λίγο γονατιστὸς ὁ φαντάρος μὲ τὸν σύντροφό του ἐμπρὸς εἰς τὶς εἰκόνες καὶ σταυροκοπούμενος. Ποτὲ δὲν θὰ κάμω στὴ ζωή μου καλλίτερα Χριστούγεννα.

Α. Τανάγρας

Τὰ Χριστούγεννα ἐφέτος εἶναι πολεμικά. Ὅλοι γράφουν σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι εἰς τὸ μέτωπο, καὶ ἀπὸ τὸ μέτωπο τὰ γράμματα ἔρχονται καθημερινῶς κατὰ χιλιάδας.

Ὁ Χριστὸς ποὺ ἐγεννήθη εἰς τὴν φάτνην μέσα εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν γῆ γιὰ νὰ φέρῃ τὴν εἰρήνη, τὴν ἀγάπη, τὴν ἀδελφοσύνη τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα μας ὅλος ὁ κόσμος εὑρίσκεται σὲ πολεμικὸ συναγερμό. Ἑκατοντάδες χιλιάδων ἄνθρωποι πολεμοῦν ἐπάνω εἰς τὰ τραχύτατα βουνὰ τῆς Ἀλβανίας. Ἀγωνίζονται νὰ διώξουν τὸν εἰσβολέα Ἰταλὸ ποὺ ἠθέλησε νὰ πατήσῃ τὰ χώματα τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ μᾶς σκλαβώσῃ. Μαζὶ μὲ τοὺς στρατιώτας μας εἶναι εἰς πολεμικὸν συναγερμὸν ὅλη ἡ Ἑλλάς. Ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά. Κανεὶς δὲν μένει ἀδιάφορος ἢ ψυχρός. Ἡ ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων εἶναι συγκεντρωμένη γύρω ἀπὸ ἕναν σκοπό: Τὴν ἐκδίωξιν τῶν Ἰταλῶν ἀπὸ τὴν μικρὰν αὐτὴν ἀλλὰ τόσον ἔνδοξη γωνιὰ τῆς γῆς. Ἐζούσαμε καὶ ἀναπνέαμε μὲ μιὰ προσπάθεια. Πῶς νὰ μείνωμεν ἔξω ἀπὸ τὴν ἀλληλοσφαγὴ ποὺ ἐκυριάρχει ἀλλοῦ. Οὐδενὸς τὴν χώραν ἠθέλαμε νὰ ἁρπάσωμε. Μόνον ἐφυλάτταμε τὴν ἰδικήν μας. Ἐλέγαμε νὰ ἔλθουμε εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ νέου ἔτους ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχία. Καὶ ξαφνα μᾶς ἐπετέθη ἕνας δόλιος λαός, μεγάλος εἰς ἔκτασιν καὶ πλῆθος, ἀλλὰ μικρός, ἐλάχιστος, εἰς τὴν ψυχήν. Ἓξ φορὰς μεγαλύτεροι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας οἱ Ἰταλοὶ εἰς πληθυσμόν, χιλίας ἓξ φορὰς μικρότεροι εἰς τὴν ψυχήν. Ἐφοβήθησαν τὴν φοῦχτα τῶν Ἑλλήνων. Ἀντὶ νὰ μᾶς κτυπήσουν φανερά, ἐπίσημα, γενναῖα, ἐπροτίμησαν νὰ μαζέψουν κρυφὰ στρατὸ καὶ νὰ ριχθοῦν εἰς τὰ σύνορά μας τὰ μεσάνυχτα. Ἐμεῖς τοὺς ἐδιώξαμε καὶ ὅλη ἡ Ἑλλὰς σήμερα εἶναι συγκεντρωμένη γύρω ἀπὸ τὸν ἱερὸ αὐτὸν ἀγῶνα. Ὅπως τὸ 1821, ποὺ ὅλοι ἐθυσίαζαν ὅ,τι εἶχαν καὶ δὲν εἶχαν γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀπελευθερώσεως, ἔτσι καὶ σήμερα.

Ἀλλὰ ὁ πόλεμος ὁ σημερινὸς εἶναι ἴσως ἱερώτερος ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821. Γιατὶ τὸ 1821 ἠγωνίσθημεν γιὰ νὰ ἀποτινάξωμε τὸν ζυγόν, ἐνῷ τώρα ἀγωνιζόμεθα γιὰ νὰ μὴ χάσωμε τὴν ἐλευθερία ποὺ μὲ τόσο αἷμα εἴχαμε ἐπιτύχει. Γιατὶ ἠξεύραμεν ἀκόμη ὅτι ἂν οἱ Ἰταλοὶ κατώρθωναν νὰ μᾶς ὑποδουλώσουν ὄχι μόνον Ἑλλὰς δὲν θὰ ὑπῆρχεν, ἀλλὰ οὔτε Ἕλληνες. Τὸ πρόγραμμά των ἦτο νὰ μᾶς ἐξοντώσουν. Θὰ ἔπαιρναν τὰ σπίτια μας, τὰ χωράφια, τὰ ἐργοστάσια, τὰ λιμάνια, τὰ βαπόρια, τοὺς σιδηροδρόμους, τὰ κοπάδια, τὶς δουλειές μας, καὶ θὰ τὰ ἔδιναν ὅλα εἰς τοὺς ἀποίκους Ἰταλούς. Θὰ ἔβαζαν τοὺς Ἰταλοὺς κυρίους εἰς ὅλα. Ἐμεῖς θὰ εἴμεθα οἱ σκλάβοι των. Μᾶς ἀνέμενεν ὅμως ὄχι μόνον ἡ σκλαβιὰ ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξόντωσις. Κάτω ἀπὸ βαρβάρους κατακτητὰς θὰ ἐδουλεύαμε δεκαπέντε ὧρες τὴν ἡμέρα τὰ βαρύτερα ἔργα. Πρόγραμμα τῶν Ἰταλῶν δὲ θὰ ἦτο τόσον νὰ γίνουν ἔργα δημόσια ὅσον νὰ ἐξοντωθοῦν οἱ Ἕλληνες εἰς τὰ βαρύτατα αὐτὰ καταναγκαστικὰ ἔργα. Γιατὶ πολὺ λίγοι θὰ ἄντεχαν δουλεύοντες σκληρότατα μῆνες εἰς τὰ χιόνια καὶ εἰς τὰ νερὰ καὶ εἰς τὶς λάσπες, πεινασμένοι κάτω ἀπὸ τὸ μαστίγιον τοῦ Ἰταλοῦ. Ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ θὰ ἐξεθεμελιοῦτο. Οἱ Ἰταλοὶ θὰ ἐγέμιζαν τὸ πᾶν μὲ τὴν βδελυρὰ πνοή των. Καὶ ἐκεῖ ποὺ ἦσαν πολιτεῖαι καὶ χωρία μόνο ἀπὸ Ἕλληνας, θὰ παρουσιάζετο ἔπειτα ἀπὸ λίγο τὸ πᾶν ἰταλικό. Καὶ ἄλλοτε οἱ Ἰταλοὶ εἶχαν κάνει τὰ ἴδια εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τότε ἐλέγοντο Ρωμαῖοι. Ἀλλὰ οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι καὶ οἱ σημερινοὶ Ἰταλοὶ ἦσαν ἐπάνω - κάτω οἱ ἴδιοι. Στὰ ἴδια μέρη ἔμεναν, εἶχαν τὴν ἴδια βαρβαρότητα καὶ σκληρότητα καὶ πονηρίαν, τὸ ἴδιο μῖσος ἔτρεφαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ὅπως τότε ἡ Ρώμη ἦτο ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπέρρεαν τὰ χειρότερα ἐγκλήματα καὶ ἡ σκληροτέρα τυραννία κατὰ τοῦ κόσμου, ἔτσι καὶ σήμερα. Ἀπὸ τὴν σημερινὴν Ρώμη, τὴν πρωτεύουσα τῆς Ἰταλίας, ἐκπορεύονται τὰ ἴδια ἐγκλήματα. Ἡ ἴδια προσπάθεια ὑποδουλώσεως τοῦ κόσμου. Ὄχι δὲ μὲ γενναιότητα, ἀλλὰ μὲ πονηρίαν. Γιατὶ εἶναι δειλοὶ οἱ Ἰταλοί, καὶ ὡς δειλοὶ προσπαθοῦν νὰ κατακτήσουν τοὺς ἄλλους μὲ τὴν πονηρία, μὲ τὴν ἀπάτη μὲ τὸ ψέμα. Ἐνῷ οἱ γενναῖοι καὶ ἔναντι τῶν ἐχθρῶν των εἶναι εἰλικρινεῖς. Ζητοῦν νὰ νικήσουν μὲ εἰλικρίνειαν. Αἱ πράξεις των εἶναι φανεραί. Ἂν ὁ ἐχθρὸς των δὲν ἔχῃ ἑτοιμασθῆ, φθάνουν πολλάκις νὰ τὸν εἰδοποιήσουν. Τοῦ λέγουν: «Ἑτοιμάσου, γιατὶ ἐμεῖς θὰ σὲ κτυπήσουμε». Τὸ θεωροῦν ντροπὴ νὰ κτυπήσουν τὸν ἐχθρὸ των ἀνέτοιμον. Εἰς τὰς γενναίας αὐτὰς φυλὰς ἀνήκουν κυρίως οἱ Ἕλληνες. Ὅλη ἡ ἱστορία των εἶναι ἱστορία τιμίων καὶ θαρραλέων πράξεων. Ἡ ἱστορία ὅμως τῶν ἀρχαίων Ἰταλῶν καὶ τῶν σημερινῶν εἶναι ἱστορία δόλων. Μὲ τὴν δολιότητα ἐμεγάλωσαν, ὄχι μὲ τὴν γενναιότητα. Ἡ ἑλληνικὴ φυλή, ὑπέροχος, ἔχει δώσει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὰ ὡραιότερα καὶ εὐγενέστερα παραδείγματα. Ἀπέρρευσεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, μέσα εἰς τὸ μακρότατον διάστημα τριῶν χιλιάδων ἐτῶν, ὁ ὡραιότερος πολιτισμός. Δι' αὐτὸ σήμερα ποὺ σύσσωμος ἀγωνίζεται ὁ Ἑλληνισμὸς κατὰ τῶν ἐπιδρομέων Ἰταλῶν, ὅπως ἠγωνίζετο ἄλλοτε κατὰ τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Γενοβέζων καὶ τῶν Σταυροφόρων καὶ κατὰ τῶν Ρωμαίων, ποὺ ἦσαν πάλι Ἰταλοί, ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ δείχνει ὅλας τὰς ἀρετάς της καὶ τὴν ὑπεροχήν της. Καμμία ὁμοιότης μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἰταλῶν. Ὅσῳ ταπεινοὶ καὶ μικροὶ καὶ δόλιοι αὐτοί, τόσῳ εἰλικρινεῖς καὶ θαρραλέοι καὶ ὑπερήφανοι οἱ Ἕλληνες. Τὰ ἐφετεινὰ Χριστούγεννα εἶναι πολεμικά. Ὁ καλὸς Χριστούλης ποὺ κατέβηκεν εἰς τὸν κόσμον γιὰ νὰ φέρῃ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀδελφοσύνη καὶ τὴν εἰρήνη, ἐπιστεύθη πρῶτα-πρῶτα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ἐξηπλώθη εἰς ὅλην τὴν γῆν, μὲ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ Ἕλληνας ἀποστόλους, μὲ θυσίας Ἑλλήνων μαρτύρων διεδόθη καὶ ἀπὸ Ἕλληνας εὐσεβεῖς καὶ σοφοὺς πατέρας διετυπώθη εἰς δόγμα καὶ εἰς ὀργάνωσιν. Οὐδεὶς λαὸς εὑρέθη πλησιέστερον πρὸς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

Σήμερα ποὺ ἡ Ἑλλὰς πολεμᾷ καὶ ἀγωνίζεται καὶ μάχεται κατὰ τοῦ ἐπιδρομέως, πράξιν χριστιανικὴν ἐνεργεῖ. Δὲν ἀγωνίζονται οἱ Ἕλληνες διὰ νὰ κατακτήσουν καὶ νὰ ὑποδουλώσουν τοὺς ἄλλους. Ἀγωνίζονται διὰ νὰ κρατήσουν τὴν ἐλευθερίαν των, ποὺ εἶναι τὸ ὕψιστον καὶ χριστιανικώτερον τῶν ἀγαθῶν. Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας εἶναι βοηθοὶ καὶ σύμμαχοι εἰς τὸν ὑπέρτατον αὐτὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων. Καὶ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ποὺ εἶναι ἡμέραι τοῦ Χριστοῦ, περισσότερο δυναμώνομεν καὶ ἐνισχυόμεθα καὶ κραταιούμεθα, διὰ νὰ ἀπαλλάξωμε τὴν χώραν μας ἀπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ δολίου καὶ κακούργου ἐχθροῦ. Καὶ ὁ καλὸς Χριστὸς ποὺ τὰ λόγια Του καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του διὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης μετεδόθησαν εἰς τὸν κόσμον, μᾶς βοηθεῖ.

Κ. Φαλτάϊτς

ΣΤΙΣ ΠΛΑΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΜΟΛΙΚΑ

Σ. ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Σκοτεινὴ πίσσα ἦτανε ἡ νύχτα. Σὰν νὰ τὴν διαπερνοῦσαν ἄπειρα μαῦρα πνεύματα γεμᾶτα κακία καὶ μαυρίλα. Ὅλα τὰ εἶχε καταπιῆ μέσα στὸ σκοτάδι της. Μαζὶ καὶ τὸ μικρὸ σπιτάκι, τὸ σκαλωμένο στὴν πλαγιά. Γύρω του θροοῦσαν μόνο τὰ θεόρατα ἔλατα. Τὸ προστάτευαν τὴν ὥρα τῆς νεροποντῆς καὶ τῆς τρικυμίας πάνω σ' ἐκεῖνα τ' ἀπόκρημνα βουνά. Ἄραγε τώρα θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ φυλάξουν ἀπὸ τοῦ πολέμου τὴν ἀντάρα, ποὺ ἀπὸ τρεῖς μέρες ξεχύθηκε στὴν ἥσυχη αὐτὴ χώρα; Πολλὲς φορὲς ὁ κοντινὸς χείμαρρος ἅρπαξε σκεπὲς καὶ κύλισε ζωντανὰ μέσα στὸ ὁρμητικό του ρέμα, ὅμως οἱ ἄνθρωποι τοῦ μικροῦ χωριοῦ δέχονταν τὸ κάθε τι τέτοιο σὰν μιὰ ἀπόφασι τοῦ καλοῦ καὶ δίκαιου Θεοῦ γιὰ κάποια τους ἁμαρτία. Ἐξαγνισμένοι τὸν εὐχαριστοῦσαν τὴν ἄλλη μέρα γιατὶ τοὺς ἔστελλε πάλι τὸν ἥλιο καὶ δὲν βουλήθηκε ἀκόμα νὰ τοὺς καταστρέψῃ.

Ἔτσι ζοῦσε γιὰ αἰῶνες ἡ βουνήσια αὐτὴ γενιά, δαρμένη ἀπὸ σιφούνια καὶ μπόρες, γερὴ καὶ ἡρωϊκὴ μέσα στὰ πελώρια γύρω βουνά. Ἔτσι ἔπαιρνε ἡ ψυχή τους καὶ τὸ κορμί τους κάτι ἀπὸ τὸ ἀδάμαστο καὶ τὸ ἀτίθασο τῆς γύρω φύσης. Τραχειὰ ἦτανε ἡ ζωή τους καὶ ἡ δουλειά τους σκληρή. Ὅμως μὲ πάθος ἀγαποῦσαν τὴν πλαγιά τους καὶ ποτὲ δὲν πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ τους νὰ πᾶνε ἀλλοῦ γιὰ νὰ βροῦνε πιὸ πλούσια χώματα. Λάτρευαν τὰ φτωχά τους χωράφια, ἀγαποῦσαν τρελλὰ τὰ κόκκινα βράχια κι' ἔνοιωθαν τὴν ψυχὴ τῆς γενιᾶς των ν' ἀντιλαλῆ μέσα στὰ βαθιὰ φαράγγια σὰν κατέβαινε θυμωμένος ὁ βοριᾶς ἀπ' τὶς κορφὲς τοῦ Γράμμου ἢ ὅταν ἀνέβαινε φουριόζα ἡ νοτιὰ ἀπ' τὶς πλαγιὲς τοῦ Σμόλικα. Τὰ βουνὰ αὐτὰ ἦτανε οἱ προστάτες τους καὶ χωρὶς αὐτὰ θὰ τοὺς ἦτανε ἀλλοῦ δύσκολη ἡ ζωή. Ὁ Γράμμος καὶ ὁ Σμόλικας ἀποτελοῦσαν γι' αὐτοὺς τὰ ὅρια τοῦ Κόσμου καὶ χωρὶς αὐτὰ θὰ χάνονταν καὶ θὰ ἐξαφανίζονταν στὸ ἄπειρο. Θεοποιοῦσαν τὰ βουνά τους, μιλοῦσαν μαζί τους, τὰ ἱκέτευαν στὶς θεομηνίες καὶ τὰ καμάρωναν στὶς καλοκαιριές. Ἦτανε ὀργανικὰ καὶ ψυχικὰ μαζί τους συνδεμένοι.

Γι' αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ χωρέσῃ ὁ νοῦς κι' ὁ λογισμός τους ὅταν ξαφνικὰ ἦρθε ἡ διαταγὴ νὰ πάρουν ὅ,τι μποροῦν καὶ νὰ ξεκινήσουν πρὸς τὰ μέσα τῆς χώρας. Οἱ Ἰταλοί, λέει, ξεχύθηκαν ξαφνικὰ ἀπὸ τὰ σύνορα χαλῶντας καὶ ἁρπάζοντας. Πόλεμος! Πόλεμος!... Γέμισε μὲ μιὰ βοὴ ἡ βουνήσια χώρα. Κι' ὁ ἀχὸς πηδοῦσε ἀπὸ κορφὴ σὲ κορφὴ σὰν πελώρια χάλκινη σάλπιγγα κάθε καρδιὰ φτερώνοντας καὶ κάθε ψυχὴ ξυπνῶντας. Τὸ μικρὸ χωριὸ ἄδειασε ὅσο καὶ νὰ μὴν τὸ θέλανε οἱ χωριάτες. Ἡ διαταγή... διαταγή. Καὶ ὑποτάχτηκαν. Τράβηξαν τὴ νύχτα πρὸς τὸ Ἐφταχώρι καὶ τὸ Κεράσοβο.

Μόνο ἡ μικρὴ φαμίλια τῆς πλαγιᾶς δὲν θέλησε μὲ κανένα τρόπο νὰ τὸ κουνήσῃ.

«Νὰ φύγουμε;...» εἶπε περιφρονητικὰ ὁ γέρο-Κωνσταντῆς, ὁ παπποῦς. «Δὲν τὸ κουνᾶμε ἀπὸ δῶ. Τὴν ζωή μας δὲν τὴν ἀγαπήσαμε ποτὲς τόσο πολύ, ὅσο αὐτὸ τὸ κομμάτι τῆς γῆς. Τόχουμε σφιχτὰ στὶς φοῦχτες μας καὶ στὴν καρδιά μας κλεισμένο. Κι' ὄχι ὁ Ταλιᾶνος παρὰ καὶ ὁ Διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ πάρῃ. Ἔτσι ὅπως τὸ θέλει αὐτὸς μὲ τὸ ἄφε σβῆσε».

Ἡ νύφη του κι' ἡ ἐγγονή του εἴπανε τὸ ἴδιο.

Καὶ πῶς μποροῦσαν νὰ ποῦν ἀλλιῶς οἱ δυὸ αὐτὲς γυναῖκες; Κατάγονταν ἀπὸ γενιὰ ποὺ πάντα εἶδε τοὺς ἄνδρες καὶ τοὺς γυιούς της νὰ φεύγουν νύχτα μὲ τὰ κουμπούρια κρυμμένα στὰ ζωνάρια καὶ τὰ κοντὰ μάνλιχερ κάτω ἀπ τὴν κάπα γιὰ νὰ χτυπηθοῦν μὲ τὸν ἐχθρό, ποὺ ἐπιβουλεύονταν τὸ χῶμα καὶ τὴ λευτεριά τους. Πολλὲς φορὲς γύριζαν, κι' ἄλλες πάλι ἔμεναν γιὰ πάντα πάνω σ' ἐκεῖνα τὰ βουνὰ αἰώνιοι φρουροὶ καὶ φύλακες. Ποτὲς ὅμως δὲν γύριζαν ντροπιασμένοι.

Ὁ παπποῦς εἶχε δέκα ὀχτὼ πληγὲς στὸ κορμὶ πολεμῶντας γιὰ τὴν πατρίδα ἀκόμα καὶ γέρος ἐνάντια στοὺς κομιτατζῆδες. Ὁ γυιός του σκοτώθηκε μόλις χτὲς τὸ βράδυ ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ὁ ἔγγονος ἀμούστακο παιδί, κολλήθηκε στὸ στρατὸ τῶν προφυλακῶν ἀμέσως μόλις κηρύχτηκε ὁ πόλεμος. Ποιὸς μποροῦσε νὰ τὸν κρατήσῃ; Μὰ καὶ ποιὸς ἀπὸ τοὺς δικούς του θέλησε νὰ τὸν κρατήσῃ; Ἀπὸ μικρὸ ἀγόρι ἔμαθε τὸ ὅπλο ὑπερασπίζοντας τὰ σπαρτὰ καὶ τὰ πράϊτα ἀπὸ τοὺς ληστὲς καὶ τοὺς κλέφτες ποὺ ἔρχονταν συχνὰ πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα.

Στὸ μικρὸ σπιτάκι τῆς πλαγιᾶς, στὸ μεγάλο δωμάτιο μὲ τὰ ψηλὰ σεντούκια ἀκουμπησμένα γύρω στοὺς τοίχους καὶ τὶς παχειὲς ζεστὲς φλοκωτὲς στρωμένο παῖζαν τοῦ τζακιοῦ οἱ ἀναλαμπὲς ἕνα τρελλὸ παιχνίδι στοὺς ἄσπρους τοίχους. Καὶ ἡ καντήλα τῆς Μεγαλόχαρης φώτιζε τὸ θλιμμένο της πρόσωπο. Πόρτες καὶ παράθυρα μὲ παλιὲς κουβέρτες φραγμένα. Αὐστηρὴ διαταγὴ ἀπὸ προχτές. Ὁ ἐχθρὸς σκορποῦσε τὸ θάνατο, ὅπου ἀνακάλυπτε ζωή. Γι' αὐτὸ ἔπρεπε τὴ νύχτα καὶ τὰ πιὸ μικρὰ χωριουδάκια νὰ χώνωνται μέσα στὸ σκοτάδι χωρὶς οὔτε μιὰ ἀχτῖνα φωτός.

Ἡ νεαρὴ ἐγγονή, ἡ Χαριτώ, ἔρριξε στὴ φωτιὰ μιὰ μεγάλη σκίζα. Ἡ νύχτα ἦτανε κρυερή. Ὁ χειμῶνας εἶχε μπῆ μὲ τὰ καλά του πιὰ σ' ἐκείνη τὴ βουνήσια χώρα.

«Μωρὴ Χαριτώ», γυρίζει καὶ τῆς κάνει ὁ γέρος, «φοβᾶσαι»;

Ἡ κοπέλλα τὸν κοίταξε ξαφνιασμένη. Ποτὲς ἄλλοτε δὲν τῆς ἔκανε μιὰ τέτοια κουβέντα. Χαρὰ στὸ ρώτημα! Γέλασε καὶ τοῦ ἀπάντησε.

«Τότες θἄπρεπε νὰ μοῦστριβες τὸ λαρύγγι καὶ νὰ μὲ πετοῦσες στὸ φαράγγι ὄντας γεννήθηκα. Μὰ γιατὶ ρωτᾶς»;

«Λένε, πὼς οἱ Ταλιᾶνοι εἶναι μισόροι κι' ἔχουν πολλὰ κανόνια κι' ἀεροπλάνα...» τῆς εἶπε πάλι ὁ γέρος προσέχοντάς τη.

«Καὶ τί μ' αὐτό; Τώρα κι' ἕνα χρόνο εἶναι κοντά μας καὶ δὲν ἀποκότησαν νὰ μποῦν στὸ χωριό. Μὴ χολιᾶς, παπποῦ, μοῦ φαίνεται πὼς μόνο κάνουν τοὺς παλληκαράδες, μὰ δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο ἀπὸ... μακαρονάδες», εἶπε καὶ γέλασε τὸ κορίτσι μὲ τ' ἀστεῖο του.

Ἡ μάνα της τὴν κοίταξε μ' εὐχαρίστησι.

«Ἔτσι κι' ὁ πατέρας της. Δὲν ἔχανε εὔκολα τὴν καλὴ διάθεσι», μουρμούρισε κι' ἀναδαύλισε τὴ φωτιά.

«Ἀνάθεμά τους τοὺς ἀντίχριστους», εἶπε ξανὰ ὁ γέρος. «Σωστὰ μόνο παιδιὰ καὶ γυναῖκες ξέρουν νὰ σκοτώνουν οἱ θεομπαῖχτες. Στῆθι μ' ἀστῆθι νὰ σταθοῦν νὰ χτυπηθοῦν καὶ τότε νὰ καταλάβουν τί θὰ πῆ Ἕλληνας»!

Γύριζε πάνω κάτου μέσα στὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶχε ἡσυχία. Σὲ κάθε στροφὴ σὰν νὰ σήκωνε ὅλο καὶ πιὸ ψηλὰ τὴ λίγο σκυμμένη του πλάτη. Σὰν νὰ δοκίμαζε ἀκόμα νὰ βαδίσῃ ὅπως πρὶν στὰ νιᾶτα του στητὸς καὶ καμαρωμένος.

Καὶ ὁ δεξιός του ἀντίχειρας ὅλο σὰν νὰ χάϊδευε κάτι, ὅπως σηκώνει ὁ πολεμιστὴς τοῦ ντουφεκιοῦ του τὸν κόκορα.

Ἡ ὥρα περνοῦσε βαρειὰ καὶ μολυβένια. Θἄτανε μεσάνυχτα. Μὰ κανενὸς τὸ μάτι δὲν πήγαινε νὰ κλείσῃ. Καὶ τῶν τριῶνε οἱ αἰσθήσεις εἴχανε συμπυκνωθῆ στὴν ἀκοή. Προσπαθοῦσαν ν' ἀκούσουν πέρ' ἀπ' τὰ βουνά τους, πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα, νὰ σκίσουν τῆς νύχτας τὸ πηχτὸ σκοτάδι. Γι' αὐτὸ κι' οἱ τρεῖς μαζὶ τινάχτηκαν ὅταν στὸ βορεινὸ παράθυρο ἀκούστηκαν τρεῖς χτύποι.

«Ὁ παπᾶ-Γεράσιμος!» εἴπανε μὲ μιὰ φωνὴ κι' οἱ τρεῖς. Ἦτανε τὸ συνηθισμένο του σημάδι τώρα τὸν στερνὸ καιρό. Σὲ δυὸ λεφτὰ ἔμπαινε μὲ προφύλαξι ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ ἀδύνατος καὶ ψηλός, ἀσκητικὸς μέσα στὸ ξεθωριασμένο του κοντόρασο καὶ τὸν ξεφτυσμένο του σάκκο. Κάτω ἀπὸ τὸν καλογερίστικο μαῦρο του σκοῦφο λάμπανε, ἀναμμένα κάρβουνα, τὰ δυὸ βαθιά του μάτια.

«Καὶ σὺ ἔμεινες, γέροντά μου»; τοῦ λέγει ὁ παπποῦς ἀντὶς γιὰ καλησπέρα σκύβοντας καὶ φιλῶντας τὸ δουλεμένο του χέρι.

«Κι' ἐγώ, Κωνσταντῆ... ὣς τὴ στερνὴ πνοή... ὣς τὴν τελευταία στιγμή. Μόνο ἄκουσε τώρα... γιατὶ δὲν ἦρθα οὔτε γιὰ βίζιτα, οὔτε γιὰ κύριε ἐλέησον καὶ ἁγιασμό... Ἕνας λόχος δικός μας, ποὺ περνᾶ ἀπὸ τὸν κάτω δρόμο κινδυνεύει. Οἱ Ταλιᾶνοι ἔχουν δυναμίτη στὸ γεφύρι τοῦ Σαραντάπορου καὶ μόλις τὸ περάσουν οἱ δικοί μας θὰ τὸ τινάξουν γιὰ νὰ τὸν ἀποκόψουν ἀπὸ τὸ σῶμα του. Τοὺς ἔχουν στήσει παγίδα. Πρέπει νὰ μποδίσουμε αὐτὴ τὴν καταστροφή. Τ' ἀκοῦς; Πρέπει...».

«Καὶ πῶς θὰ τὸ κατορθώσουμε γέροντά μου; Ὅλοι φύγαν ἀπὸ βραδύς... Ἐμεῖς μονάχοι μὲ τὶς δυὸ γυναῖκες;...»

«Ναὶ ἐμεῖς. Γιατὶ τὸ παραξενεύεσαι; Γιὰ δὲς τί ἔχω δῶ...» Κι' ἔβγαλε κάτω ἀπὸ τὸ ράσο του ἕνα μακρουλὸ δέμα. «Ἕξ εἶναι. Πῶς τὶς ἔχω κονομήσει ἄλλη φορὰ στὸ λέγω. Δὲν ἔχουμε τώρα καιρό. Μὴν ἀργοῦμε. Μισὴ ὥρα ἀπὸ τὸ γεφύρι κουρνιάζουν αὐτοί, ποὺ φυλᾶνε τὸ σύρμα. Περιμένουν τὴ διαταγὴ νὰ πατήσουν τὸ κουμπὶ γιὰ τὴν ἀνατίναξι».

Τὰ μάτια τοῦ γέρου ἀστράψαν. Κατάλαβε. Καὶ οἱ γυναῖκες μπήκανε στὸ νόημα. Ἡ νεαρὴ κοπέλλα μ' ἀναμμένα τὰ μάγουλα χάϊδευε τὶς χειροβομβίδες ποὺ εἶχεν ὁ παπᾶς ἀποθέσει πάνω στὸ τραπέζι. Ἤξερε κι' αὐτὴ πρὶν ἀπὸ τρεῖς μέρες τὴ χρῆσι τους. Τὴ δασκάλεψε ὁ ἀδερφός της πρὶν φύγῃ.

Σὲ λίγο δυὸ μουλάρια τραβοῦσαν τ' ἀπόκρημνο γιδομονοπάτι πρὸς τὸ γεφύρι. Μπροστὰ ὁ παπᾶ-Γεράσιμος, καταπόδι ὁ Κωνσταντῆς μὲ τὴν ἐγγονή του τὴ Χαριτὼ πισωκάπουλα. Πήδησε πίσω του μέσα στὴ νύχτα καὶ κανεὶς δὲν σκέφτηκε νὰ τὴν μποδίσῃ. Γιατὶ νὰ μὴν κάνῃ κι' αὐτὴ τὸ χρέος της; Ὅλοι μας ὅ,τι μποροῦμε. Μήπως δὲν τὄλεγε ἡ καρδιά της;

Τρεῖς ὧρες περπατοῦσαν μέσα σὲ σκοτάδι πίσσα. Μὰ τὰ ζὰ ἤτανε μαθημένα σ' αὐτὰ τὰ μονοπάτια. Πήγαιναν μὲ περίσκεψι

Ρύθμισε τὶς χειροβομβίδες καὶ τὶς πέταξε μὲ λύσσα!...

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 336)

44. (Συνέχεια)

Εἶχαν ἔρθει καὶ πρέσβεις μακριά, ἀνατολικά, ἀπὸ τὶς Ἰνδίες. Ἦταν μελαχροινοί, μισόγυμνοι, καὶ τὰ πρόσωπά τους εἶχαν μεγάλη ἀξιοπρέπεια καὶ γαλήνη.

— Εἶναι μεγάλη ἡ χώρα σας; τοὺς ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος.

Κι' αὐτοὶ χαμογέλασαν.

— Ἀπέραντη, ἀποκρίθηκαν, ὦ βασιλιᾶ, ἀπέραντη! Τί 'ναι ἡ Περσία μπροστά της;

Ὁ Ἀλέξανδρος ταράχτηκε.

— Κι' ἀνατολικά, πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ χώρα σας, τί εἶναι;

— Μιὰ ἄλλη χώρα, ὦ βασιλιᾶ, ἀκόμα πιὸ μεγάλη, πιὸ πλούσια, μὲ περισσότερους ἀνθρώπους.

— Πῶς τὴ λένε;

— Κίνα. Κι' οἱ ἄνθρωποί της εἶναι κίτρινοι.

Ὁ Ἀλέξανδρος δὲ ρώτησε πιά.

«Μεγάλη εἶναι ἡ γῆ, συλλογίστηκε πάλι, δὲν πρέπει νὰ χάνω καιρό!»

Μὰ τὴν ἄλλη μέρα ἔγινε κάτι τρομερό.

Εἴδαμε πὼς ὁ Κλεῖτος ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ στενοὺς φίλους τοῦ Ἀλέξανδρου κι' ἀπὸ τοὺς πιὸ γενναίους στρατηγούς του. Ἦταν λίγο ἀπότομος, δὲ μασοῦσε τὰ λόγια του, ὅταν κάτι δὲν τοῦ ἄρεσε δὲ φοβόταν κανένα κι' ἔλεγε τὴ γνώμη του δυνατά. Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἤξερε καὶ ποτὲ δὲ θύμωνε μαζί του.

— Ὁ Κλεῖτος ὁ Ἀράπης, ἔλεγε γελώντας, ἔχει τὴν ἄδεια νἆναι αὐθάδης.

Σήμερα λοιπὸν ὁ Ἀλέξανδρος στὴ Σαμαρκάνδη διωργάνωσε μεγάλες γιορτὲς καὶ κάλεσε τοὺς φίλους του τὴ νύχτα σὲ συμπόσιο. Ἀπὸ τοὺς πρώτους βέβαια ἦταν κι' ὁ Κλεῖτος. Ἄρχισαν νὰ πίνουν καὶ νὰ μιλοῦν γιὰ ὅσα μεγάλα κατορθώματα ἔκαμε ὡς τώρα ὁ Ἀλέξανδρος.

— Ἔχω ἀκόμα πολλὰ νὰ κάμω, ἔλεγε ὁ Ἀλέξανδρος. Ἡ γῆ εἶναι μεγάλη. Σὲ λίγες μέρες φεύγουμε.

— Φεύγουμε; Γιὰ ποῦ; ρώτησε ὁ Κλεῖτος, ποὺ ὡς τώρα σιωποῦσε ἀκούγοντας μὲ δυσφορία τὶς ὑπερβολικὲς κολακεῖες ποὺ ἔκαναν στὸν Ἀλέξανδρο.

— Ἀνατολικά, ἐκεῖ ποὺ βγαίνει ὁ ἥλιος. Κατὰ τὶς Ἰνδίες.

Οἱ κόλακες ἄρχισαν νὰ χειροκροτοῦν. Κάποιος ψευτοφιλόσοφος, ὁ Ἀνάξαρχος, στεφανωμένος μὲ τριαντάφυλλα, σηκώθηκε.

— Εἶσαι, βασιλιᾶ Ἀλέξανδρε, εἶπε μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ καὶ θὰ τὸ ἀποδείξω!

Κι' ἄρχισε νὰ πλέκη τὰ ἐγκώμια τοῦ Ἀλέξανδρου μὲ τόση ἀδιαντροπιὰ ποὺ ὁ φιλόσοφος Καλλισθένης ἄρχισε νὰ γελάη.

— Σιωπή! πρόσταξε ὁ Ἀλέξανδρος. Γιατί γελᾷς;

Ὁ κόλακας ἐξακολούθησε μὲ τόση ἀναίδεια ποὺ ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Περδίκκας, ὁ Κλέαρχος, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Κρητικῶν, κι' ὁ Φίλιππος ὁ γιατρὸς κι' ὁ ἴδιος ὁ Ἡφαιστίων στενοχωρήθηκαν. Μὰ ἀπ' ὅλους περισσότερο ὁ Κλεῖτος.

Καὶ μιὰ στιγμή, ξαφνικά, δὲ βάσταξε. Χτύπησε τὸ ποτήρι του στὸ τραπέζι καὶ φώναξε στὸν φιλόσοφο:

— Κάθισε κάτω, ψεύτη!

Ὁ Ἀλέξανδρος στράφηκε ἀπότομα καὶ κοίταξε τὸν Κλεῖτο.

— Τί ἔπαθες; φώναξε.

— Εἶναι ντροπή, Ἀλέξανδρε, εἶπε ὁ Κλεῖτος μὲ θυμό, ν' ἀκοῦμε τέτοιες ἀδιάντροπες κολακεῖες. Δὲν εἶσαι Θεός. Εἶσαι ἄνθρωπος. Κι' ἐγὼ τὸ ξέρω καλύτερα ἀπ' ὅλους· γιατὶ ἐγώ, θυμᾶσαι; ἔσωσα τὴ ζωή σου στὸ Γρανικό.

— Σηκώνεις κεφάλι στὸ βασιλιᾶ σου! φώναξε ὁ Ἀλέξανδρος θυμωμένος κι' αὐτός. Ἀπὸ καιρὸ σὲ ἀνέχομαι. Φτάνει πιά!

Τότε ὁ Κλεῖτος ξέσπασε. Σηκώθηκε, ἡ κούπα του ἔγειρε καὶ χύθηκε τὸ κρασί. Κι' ἄρχισε νὰ λέη ὅ,τι τόσον καιρὸ κουφόβραζε στὴν καρδιά του.

— Δὲν εἴμαστε δοῦλοι σου, φώναξε, εἴμαστε Ἕλληνες! Ἐσὺ ἄλλαξες. Ἦρθες ἐδῶ, σὲ βοηθήσαμε νὰ κατακτήσης τὴν Ἀσία, τὸ πῆρες ἀπάνω σου καὶ νομίζεις πιὰ πὼς εἶσαι Θεός. Ἔβαλες δυὸ κέρατα κριαριοῦ στὸ κεφάλι σου, γιὰ νὰ δείξης τάχατε πὼς εἶσαι γυιὸς τοῦ θεοῦ Ἄμμωνα. Ντύνεσαι τὶς γελοῖες ἀνατολικὲς στολὲς καὶ

— Ἀπέραντη, ἀποκρίθηκαν, ὦ βασιλιᾶ!

περπατᾶς καὶ καμαρώνεις. Δέχεσαι νὰ σὲ προσκυνοῦν οἱ βάρβαροι, νὰ πέφτουν καὶ νὰ φιλοῦν τὰ πόδια σου, κι' ἔχεις χάσει πιὰ κάθε μέτρο καὶ θὲς νὰ σὲ προσκυνοῦμε κι' ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι!

— Κάτω! Κάτω! Βγάλτε τον ἔξω! ἀκούστηκαν φωνὲς ἀπ' ὅλα τὰ τραπέζια.

Κι' ὁ Ἀλέξανδρος τινάχτηκε ἀπάνω, ἄρπαξε ἕνα μῆλο ἀπὸ τὸ τραπέζι καὶ τὸ πέταξε κατακέφαλα στὸν Κλεῖτο.

Ὁ Κρατερὸς κι' ὁ Πτολεμαῖος πετάχτηκαν, ἔπιασαν τὸν Κλεῖτο καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ σωπάση. Μὰ αὐτὸς εἶχε ἀνάψει πιὰ κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ φωνάζη. Ὁ Ἀλέξανδρος ἅρπαξε ἕνα κοντάρι, μὰ ὁ Ἡφαιστίων κι' ὁ Περδίκκας τὸν ἔπιασαν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἐμπόδισαν νὰ τὸ πετάξη στὸν Κλεῖτο.

— Ἀφῆστε με! Ἀφῆστε με! φώναζε ὁ Ἀλέξανδρος μανιασμένος. Ἀφῆστε με νὰ τὸν σκοτώσω!

Στράφηκε σ' ἕνα σαλπιγκτὴ ποὺ στέκουνταν στὴν πόρτα.

— Βάρα τὴ σάλπιγγα! πρόσταξε. Νὰ μαζευτῆ ὁ στρατός μου! Μὲ προδίνουν!

Μὰ ὁ σαλπιγκτὴς δίσταζε. Τότε ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ δίνει μιὰ γροθιὰ κι' ἡ σάλπιγγα κυλίστηκε κάτω.

Ἁρπάζει πάλι τὸ κοντάρι καὶ προστάζει ὅλους νὰ φύγουν ἀπ' τὸ συμπόσιο. Νὰ μείνη μόνος μὲ τὸν Κλεῖτο, νὰ παλέψουν. Μὰ ὁ Κρατερὸς κι' ὁ Πτολεμαῖος κατορθώνουν ν' ἀπομακρύνουν τὸν Κλεῖτο καὶ τὸν βγάζουν ἔξω στὸ διάδρομο.

Ὁ Ἀλέξανδρος καθίζει στὸ τραπέζι κατάχλωμος. Γεμίζει τὸ ποτήρι του, πίνει μονορούφι, τὸ ξαναγεμίζει, τὸ ξαναδειάζει.

Καὶ νά, πρόβαλε πάλι ἀπὸ τὴν πόρτα ὁ Κλεῖτος φωνάζοντας.

Ὁ Ἀλέξανδρος δὲν κρατήθηκε πιά. Σὰν ἀστραπὴ ἅρπαξε τὸ κοντάρι καὶ πρὶν προφτάσουν τώρα οἱ φίλοι του νὰ τὸν ἐμποδίσουν τὸ τίναξε στὸν Κλεῖτο καὶ τοῦ διεπέρασε τὴν καρδιά. Ὁ Κλεῖτος σωριάστηκε κάτω σπαράζοντας.

Ὅλοι ἔμειναν ἀκίνητοι ἀπὸ τὴ φρίκη. Ὁ Ἀλέξανδρος μονομιᾶς συνῆλθε. Ἔπεσε ἀπάνω στὸν Κλεῖτο κλαίγοντας, ἀνάσπασε τὸ κοντάρι ἀπὸ τὸ στῆθος του κι' ἑτοιμαζόταν νὰ τὸ μπήξη στὴν καρδιά του. Μὰ ὁ Ἡφαιστίων πρόφτασε καὶ τοῦ ἅρπαξε τὸ χέρι. Ὁ Περδίκκας τοῦ πῆρε μὲ βία τὸ κοντάρι. Ὁ Ἀλέξανδρος τότε ἔπεσε κάτω στὶς πλάκες καὶ χτυποῦσε τὸ κεφάλι του φωνάζοντας ἀπελπισμένος.

— Κλεῖτο! Κλεῖτο!

Τὸν σήκωσαν, τὸν πῆγαν στὸ δωμάτιό του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ἡνωμένη ἡ Ἑλλὰς τότε, ὅπως καὶ σήμερα, πολεμοῦσε, νικοῦσε, προώδευε, ἀπελευθέρωνε.

Τὰ Χριστούγεννα τὴν χρονιὰ ἐκείνη ἤτανε γιορτή, ποὺ ζέσταινε ἀπὸ χαρὰ καὶ ἐλπίδες κάθε ἑλληνικὴ καρδιά. Ἡ Πρωτοχρονιὰ ἤταν αὐγὴ νέων ἐλπίδων καὶ ἡ γιορτὴ τῶν Φώτων δὲν ἦταν μόνον πανηγύρι ἐκκλησιαστικό, ἀλλὰ καὶ ἐθνικό, μὲ τὴν φυσιολατρικὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγιασμοῦ τῶν ὑδάτων.

— Κι' ὅλοι οἱ Ἕλληνες πᾶνε στὸν Παράδεισο; εἶπεν ὁ παπᾶς.

Χριστούγεννα!

Τὰ πρῶτα ἐλεύθερα Χριστούγεννα!

Οἱ στέγες τῶν μακεδονικῶν χωριῶν ἐκάπνιζαν τοὺς κυανοῦς καπνοὺς εὐωχιῶν καὶ ἑορτασμάτων...

Καθισμένος εἰς τὸ παραγῶνι ὁ ἐπιλοχίας τῶν εὐζώνων Ζαχογιάννης, γυρίζων τοῦ «κεμπαπιοῦ» τὴν σοῦβλαν, ποὺ ἔσταζεν ἀπὸ τὸ πάχος, ὄρεξιν καὶ νοστιμάδαν, ἀποθεούμενος μέσα εἰς τοὺς καπνοὺς τῆς κνίσσας, κατηχοῦσε μερικοὺς βουλγαροφώνους χωρικοὺς πρώην σχισματικούς, οἱ ὁποῖοι ἐλθόντες νὰ τὸν χαιρετίσουν, μὲ τὸν ἱερέα τους ἐπὶ κεφαλῆς, εἶχαν στριμωχθῆ ἐκεῖ, ὡς ἀγέλη τσακαλιῶν.

Τὰ πύρινα φυσήματα τοῦ πολέμου τὸν εἶχαν ρίξει σ' ἕνα ἀρκουδοχώρι τῆς Δ. Μακεδονίας, ποὺ ἔμεινε στὴ Σερβία σήμερα καὶ οἱ χωριανοὶ ἦλθαν νὰ χαιρετίσουν ταπεινὰ καὶ σκύβοντας τὸν νικητὴν Ἕλληνα καὶ ἐπιλοχία.

— Χρόνια πολλά, ἀφεντικό. Βοήθειά σου ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία, ποὺ σήμερα γιορτάζουμε...

— Ὁ Χριστὸς κι' ἡ Παναγία, ποὺ γιορτάζουμε!... εἶπεν ὁ λοχίας.

— Ἡ Παναγία!... Ἡ Παναγία! Ἐπανέλαβε... Ἔχουμε Παναγία ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἔχετε καὶ σεῖς; Τοὺς ρώτησε στραφεὶς παραξενεμένος πρὸς αὐτούς.

— Μὰ κι' ἐμεῖς Χριστιανοὶ δὲν εἴμαστε! τοῦ ἀποκρίθηκεν ὁ παπᾶς.

— Χριστιανοὶ εἶστε σεῖς ἢ ἀγριοχριστιανοί! Τοῦ ἀπήντησε, πάντοτε ἔκπληκτος, ὁ Ζαχογιάννης.

Κι' ἐπανελάμβανε, σὰν θυμωμένος, ἐνῷ ἔβαζε καὶ ἔστρωνε καὶ κανόνιζε τὴν θρακιά, κάτω ἀπὸ τὸ κρέας, καὶ ἡ κνίσσα ἐπεντοβολοῦσε:

— Τί Χριστιανοὶ εἶσθε ἐσεῖς!...

Κανένας δὲν ἀπήντησε, μὰ ὁ παπᾶς ξανᾶπε:

— Μὰ τὸν Θεὸ πιστεύουμε κι' ἐμεῖς!

— Βρὲ ποιὸ Θεό!... εἴδατε νὰ βγῆ κανένας Θεὸς ἢ κανένας ἅγιος ἀπὸ τὴν Βουλγαρία; Βρέ, ξέρετε βρέ, ποῦ εἶναι ἡ Ἑλλάδα καὶ ποῦ εἶναι ἡ μεγάλη Ἑλλάδα, ἡ ἀληθινή;

— Τὴν Ἑλλάδα τὴν ξέρουμε ποῦ εἶναι... Νὰ ἐκεῖ κάτω εἶναι... Κι' ἔδειξε πρὸς τὰ κάτω, πίσω ἀπὸ τὴν κυανῆν τῶν βουνῶν σειρά, ποὺ διεγράφετο πρὸς νότον.

— Καὶ τὴ Μεγάλη Ἑλλάδα, βρέ, τὴν ξέρετε;

— Χμ!

— Ποῦ εἶναι;

— Νά, ἐδῶ...

— Ἐδῶ!... Ἐδῶ, εἶναι βρέ, ἡ Μεγάλη Ἑλλάδα;

— Ἀλλὰ ποῦ;

— Ποῦ;... Στὸν οὐρανό.

— Στὸν οὐρανόόόόόό!... Εἶπαν ἔκπληκτοι, σὰν νὰ μὴν κατάλαβαν οἱ χωρικοί.

— Ναί, στὸν οὐρανό. Ἐκεῖ εἶναι ἡ Μεγάλη Ἑλλάδα, καὶ αὐτήν, χαμένοι, τὴν ἀπαρνηθήκατε!

— Στὸν οὐρανὸ εἶναι ἡ Μεγάλη Ἑλλάδα; Ρώτησε ὁ παπᾶς, σὰν νὰ μὴν ἄκουσε καλά.

— Ἐμ' ποῦ; Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐκεῖ ἐπάνω εἶναι. Γιὰ κοιτάξτε, γιὰ ἀνοῖξτε, ντέ, τὰ μάτια σας, ποιὸς ἅγιος δὲν εἶναι Ἕλληνας;

Ὁ Ἅη-Βασίλης;

Ἕλληνας διαβασμένος καὶ σοφός.

Ὁ Ἅη-Γιώργης;

Ἕλληνας ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ.

Ὁ Ἅη-Δημήτρης;

Ἕλληνας στρατηγὸς ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη.

Οἱ Ἅγιοι Ἀνάργυροι;

Γιατροὶ ἀπ' τὴν Παληὰ Ἑλλάδα.

Ὁ Ἅη-Ἀνδρέας;

Πατρινός.

Ὁ ἅγιος Ἐλευθέριος;

Μάμμος ποὺ λευτερώνει τὶς γυναῖκες.

Ὁ ἅγιος Φανούριος;

Βέρος Ἀθηναῖος. Ἔχει καὶ τὸ ἐκκλησάκι του ἐκεῖ.

Καὶ ποιός;

Ἡ ἁγία Παρασκευή, ἡ ἁγία Βαρβάρα, ἡ ἁγία Αἰκατερίνη, ποιές; Ἡ ἁγία Θέκλα, ἀνυφαντοῦ ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι.

Ὁ Ἅη-Νικόλας; Καπετάνιος μέσα στὴ θάλασσα καὶ τοὺς ὠκεανούς, ὁ ἅγιος Σπυρίδωνας; Κερκυραῖος, ὁ ἅγιος Γεράσιμος; Βέρος Κεφαλλωνίτης...

Ποιός;

Πέστε μου καὶ σεῖς ἕναν ἅγιο Βούλγαρο.

Καὶ δὲν σκέπτεσθε, μωρὲ χαμένοι καὶ σὺ μωρὲ παπᾶ, περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, πῶς θὰ σᾶς ὑποδεχθοῦνε, αὔριο, ὅλοι αὐτοί, στὸν οὐρανό;... Ἀπὸ τὴν κάτω Ἑλλάδα, περιφρόνησις, ἀπὸ τὴν ἀπάνω, τὴν Μεγάλη, τιμωρία!... Γιὰ λέγε, σὺ παπᾶ. Εἶναι ἢ δὲν εἶναι ὅλοι οἱ ἅγιοι Ἕλληνες; Ὁ Ἅη-Γρηγόρης, ἡ ἁγία Βαρβάρα, εἴπαμε, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Ἑλένη, ἡ ἁγία Κυριακή, ἡ ἁγία Κατερίνα, ὁ ἅγιος Φανούριος βέρος, εἶπα Ἀθηναῖος, ὁ ἅγιος Στυλιανός, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι Πάντες;

Πάει μωρέ, ξεχριστιανέψατε, ποὺ νὰ χαθῆτε!...

Γιορτὲς εἶναι τοῦτες οἱ δικές σας ἐδῶ πέρα; Ἔχετε Χριστούγεννα σωστά, ἔχετε ἀληθινὴ Πρωτοχρονιά.... Λαμπρὴ εἶναι ἡ δική σας χωρὶς ντουφεκιὲς καὶ ψησταριές;

Χριστούγεννα, χωρὶς χριστόψωμα μὲ μύγδαλα καὶ μὲ καρύδια καὶ σουσάμι μπόλικο, χωρὶς Καλλικατζάρους;

Πρωτοχρονιά, χωρὶς νὰ κοιτᾶτε, τὸ πρωῒ τὰ ψηλὰ βουνά, νὰ σκᾶτε ρόϊδο μέσα εἰς τὸ σπίτι καὶ νὰ ρίχνετε καὶ ἀπὸ μιὰ μὲ τὸν γκρᾶ, σὰν νὰ χαίρεσθε τὸν νέο χρόνο καὶ τὸν χαιρετᾶτε;

— Μπούμ!

Καὶ ν' ἀχολογᾶνε τὰ βουνά, σὰν νὰ γιορτάζουνε μαζί σας;

— Μπού-ού-ού-ούμ!

Χάϊ, μανοῦλα μ' χάϊ.

— Ὅλοι οἱ Ἕλληνες γίνονται ἅγιοι; Ρώτησε πονηρὰ ὁ Βούλγαρος παπᾶς.

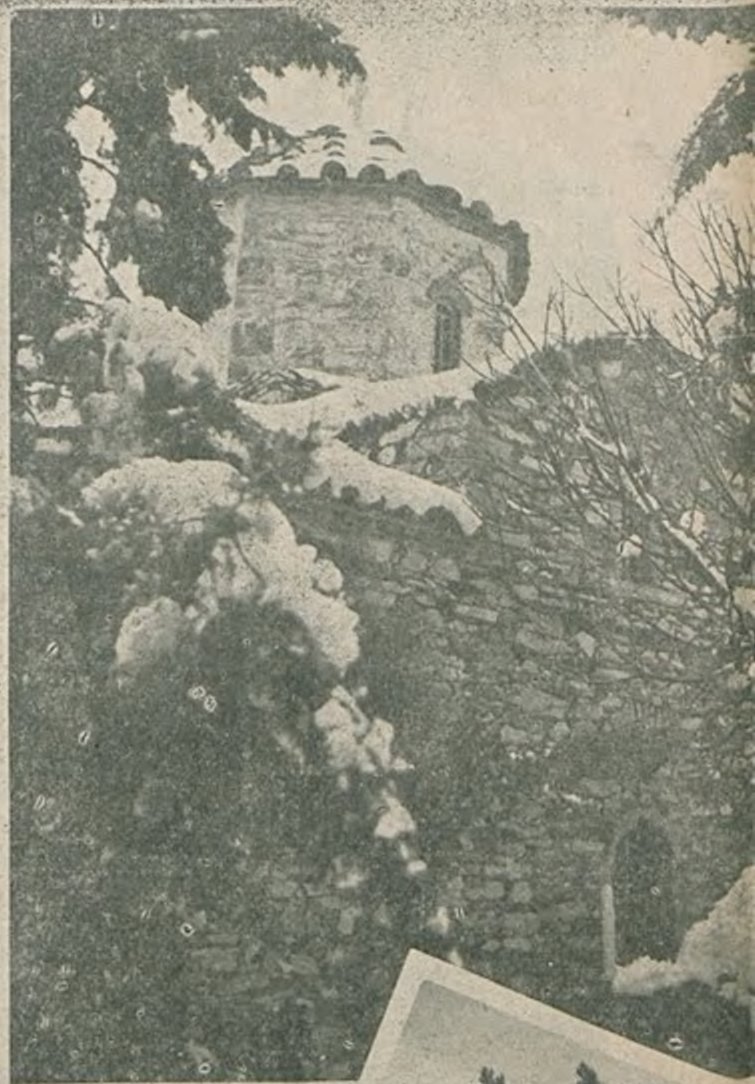
— Οὔ, ὄχι!... Ἀπάντησεν ὁ Ζαχογιάννης, ἀλλά, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πᾶνε, καθὼς βλέπεις, ὅλοι στὸν Παράδεισο, σὰν σὲ δικό τους μέρος... Ἔχουν συγγενεῖς ἐκεῖ ἀπάνω... Ἐσύ, σὰν πᾶς περαστικός, στὸ Σαρακίνοβο, δὲν καταλῆς σὲ κανένα δικό σου σπίτι; Δὲν σὲ παίρνει ὁ παπᾶς ἢ κανένας συγγενής σου;... Ἔξω σ' ἀφήνουνε νὰ κοιμηθῆς; Στὸ δρόμο πεταμένο;

— Καὶ σὺ θ' ἁγιάσης, καπετάνιε; Ἐπανερώτησε πιὸ πονηρὰ ὁ ἱερεύς.

— Δὲν λέου, οὔόχι! ὅπως δὲν λέου κι' ναί!... Ὅπως κι' νᾶν τὰ πράματα, ὅμως, ἕνας... ἀγροφύλακας θὰ γίνω ἐκεῖ ἀπάνω!... Κοτζᾶ μου, περιβόλι, βλέπεις, ὁ Παράδεισος. Πρέπει κάποιος νὰ τὸ φυλάη, γιὰ νὰ μὴ μπαίνουνε μέσα οἱ κομιτατζῆδες!...

— Ὅλοι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχουμε δικούς, ἐκεῖ πάνω, στὸν Παράδεισο.

ΧΡΙϹΤΟϹ

ΓΕΝΝΑΤΑΙ ....

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

40. (Συνέχεια)

Τὸ μελτέμι εἶχε πέσει. Τὸ πέλαγο ἀκίνητο, σὰν ἀτλάζι ἁπλωμένο, ἔλαμπε κάτω ἀπὸ τὴν ἀστροφεγγιά.

Οἱ τρεῖς μας φίλοι, χωρὶς νὰ χάσουν καιρό, τρέξανε νὰ μπαρκάρουν στὸ καράβι ποὺ τοὺς ὥρισαν. Τοὺς ὑποδέχτηκε στὴ σκάλα ὁ καραβοκύρης, ἕνας κοντόχοντρος ἀνθρωπάκος ὡς σαράντα χρονῶν ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν ὅλοι οἱ ὑποτακτικοί μ' ὅλο ποὺ στὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς ἦταν πολὺ ἀνάποδος καὶ φώναζε σὰν κολασμένος... Θεόδωρο Μαυροθαλασσίτη τὸν ἔλεγαν, ἴσως γιατὶ καταγότανε ἀπὸ κεῖνα τὰ μέρη.

«Καλῶς ὡρίσατε στὴν καρυδότσουφλά μου». Μ' αὐτὰ τὰ λόγια τοὺς χαιρέτησε.

— Ἀπὸ ποιὸν θὰ παίρνω προσταγές; ρώτησε ὕστερα.

— Ἀπὸ μένα... ἀποκρίθηκε ὁ Γρηγόρης ποὺ ἦταν ὁ ἀρχαιότερος.

— Τί ὁρίζεις λοιπόν, κένταρχέ μου;

— Νὰ ξεκινήσουμε εὐτύς. Εἶναι γρήγορο τὸ καράβι σου;

— Κατὰ τὴ δύναμη ποὔχει ὁ ἄνεμος καὶ κατὰ τὴ μεριὰ ποὺ φυσάει.

— Κι' ἅμα εἶναι ἀπανεμιά;

— Τότες κατὰ τὶς φωνὲς ποὺ θὰ βάλω... Γιατὶ χωρὶς φωνὲς δὲν ἐννοοῦν νὰ κουνήσουν τὰ χέρια τους τοῦτοι οἱ ἀκαμάτηδες.

Κι' ἔδειξε τοὺς κωπηλάτες ποὺ κάθονταν στὴ θέση τους, ἐκεῖ στὴν ἀράδα, ἕτοιμοι, προσμένοντας τὴν προσταγὴ ν' ἀρχίσουν.

— Κατὰ ποῦ θὰ τραβήξουμε;

— Ἴσια πρὸς τὴ φωληὰ τοῦ θεριοῦ... Νὰ φτάσουμε μονάχα χωρὶς νὰ μᾶς πάρη εἴδηση. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δοῦμε πῶς περνᾶ τὸν καιρό του... Μᾶς σκέπτεται... καὶ τί προετοιμασίες κάνει νὰ μᾶς ὑποδεχτῆ.

—Κατάλαβα, νεαρέ μου ἄρχοντα... Δὲ χρειάζεται νὰ μοῦ πῆς περισσότερα. Ὡς τόσο πρὶν κινήσουμε, ἂς κάμουμε τὸ σχέδιό μας κι' ἂς συμφωνήσουμε πάνω σ' αὐτό. Γιὰ τὰ ἐπίλοιπα μὴ σᾶς νοιάζει... Ἐγὼ θὰ τὸ βάλω σ' ἐνέργεια κατὰ τὶς περιστάσεις ποὺ θὰ μᾶς παρουσιαστοῦν. Περάστε ἀπὸ τὸ κελλί μου γιὰ νὰ τὰ ποῦμε μὲ τὴν ἡσυχία μας.

Πάνω σ' ἕνα τραπέζι ὁ καραβοκύρης τοὺς σχεδίασε τὸ Αἰγαῖο μὲ τὰ νησιά του... Ἐδῶ εἶναι ἡ Σάμος... πιὸ κάτω ἡ Πάτμος, ἡ Λέρος, ἡ Κάλυμνος... Ἡ γνώμη του ἦταν πὼς ἔπρεπε νὰ ταξιδεύουν πάντα νύχτα καὶ μὲ σβηστὰ τὰ φανάρια τῆς πρώρας... Ἦταν λειψοφεγγαριά· τὸ καλλίτερο· γιατὶ τ' ἀστέρια ἔλαμπαν ζωηρότερα στὸν καθαρὸ οὐρανὸ καὶ θὰ τοὺς ὡδηγοῦσαν μὲ πιότερη ἀσφάλεια ὅπου θέλουν. Ἅμα τραβοῦσαν νοτιοδυτικὰ θὰ μποροῦσαν πάντα τὴν ἡμέρα νὰ κρύβουνται κοντὰ σὲ στεριά.

Στὴν Κρήτη δὲν εἶχε πάει ποτὲ ὁ καραβοκύρης... Ἄκουσε ὅμως πὼς στὰ βορεινὰ ἀκρογιάλια της ἔχει κάμποσα λιμάνια κι' ἀραξοβόλια καὶ δὲ θἄταν δύσκολο λοιπὸν νὰ διπλαρώσουν πίσω ἀπὸ κανένα ἐρημικὸ κάβο.

Τ' ἄλλα εἶναι δική σας δουλειά... Ἐγὼ θὰ περιμένω ἐκεῖ δυὸ τρεῖς μέρες, ὅσο ὁρίσουμε, κι' ἂν δὲν γυρίσετε στὴν προθεσμία...

— Θὰ πῆ πὼς μᾶς ἔφαγε τὸ θεριό· συμπλήρωσε ὁ Μιχαήλ.

Ὁ κὺρ Πόντιος σήκωσε τοὺς ὤμους.

— Ἡ δουλειὰ εἶναι δύσκολη, εἶπε· μὰ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὅλα γίνονται... Τώρα μπορεῖ νὰ γίνη καὶ κάτι ἄλλο, πρόσθεσε σὲ λίγο.

— Τί;

— Ν' ἀνταμώσουμε στὸ δρόμο μας καμμιὰ φοῦστα κουρσάρικη. Ἡ καρυδότσουφλά μου πάει ἀστραπή... καὶ μὲ τὰ πενῆντα παλληκάρια ποὺ ἔχω ἐδῶ μέσα δὲ θὰ μπορέσουν νὰ μοῦ ξεφύγουν οἱ ἄπιστοι. Ἅμα πέσουν στὰ χέρια μου κι' ἅμα τοὺς περιποιηθῶ λιγάκι ὅπως ξέρω ἐγώ... θὰ μᾶς μαρτυρήσουν πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅσα μπορεῖτε νὰ μάθετε ἐσεῖς, πηγαίνοντας στὰ χωριά τους.

— Μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο πρέπει νὰ πετύχουμε κεῖνο ποὺ θέλουμε, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ Γρηγόρης.

— Σᾶς τὸ εὔχομαι μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, νεαροί μου· εἶπε ὁ καραβοκύρης. Ὡς τόσο εἶναι καιρὸς νὰ ξεκινήσουμε.

* * *

Εἶχαν ἁπλώσει τὰ πανιὰ καλὸ κακό, μὰ ἄνεμος δὲ φυσοῦσε.

Πηγαίνανε μὲ τὰ κουπιά· πενῆντα κουπιὰ ποὺ ἀνεβοκατέβαιναν ρυθμικὰ καὶ τάραζαν τὸ ἀναλυτὸ ζαφεῖρι τῆς θάλασσας. Πίσω ἀπὸ τὸ καράβι ὁ ἀφρὸς ξεχώριζε σὰν κοπάδι ἀπὸ ἄσπρους κύκνους ποὺ ταξίδευε κατὰ τὸ βοριᾶ καὶ μάκραινε ὁλοένα ὡς ποὺ ἔσβηνε στὴν ἀπόσταση καὶ τὸ θαμπὸ φῶς... Καὶ τὴν ἴδια στιγμή, ἄλλα κοπάδια ξεκινοῦσαν ἀτελείωτα ὁλόγυρά τους.

Εἶχαν περάσει τὰ μεσάνυχτα, μὰ ὁ ὕπνος δὲν ἔλεγε νὰ τοὺς κλείση τὰ βλέφαρα. Ἡ θάλασσα τοὺς κρατοῦσε σκλαβωμένους μὲ τὴν ὀμορφιά της.

Ἡ μάνα - θάλασσα ποὺ προίκισε τὴ φυλή μας μὲ τὴν τόλμη καὶ τὴν ἀνησυχία καὶ τὴν ἔκανε νὰ μὴ βολεύεται στὸ βρισκούμενο, νὰ μὴν ἀπολησμονιέται ἄνεργη, μὰ κάθε στιγμὴ νὰ στέκη ἕτοιμη, στὰ νύχια, γι' ἄλλους ἀναπάντεχους ἀγῶνες...

Κάθε τόσο καὶ καινούργιο ἀγέρι, κάθε τόσο ἁπλώνουμε καὶ κατ' ἀλλοῦ τὰ πανιά μας κι' ἀποχαιρετώντας τὴ γαλήνη ποὺ σκλαβώνει ἀναζητοῦμε νέους ὁρίζοντες...

Εἴμαστε οἱ πρωτοπόροι καὶ πάνω στὰ φεγγερὰ χνάρια ἀκλουθᾶ ἡ ἀνθρωπότης. Ὁ Ὀδυσσέας κάθεται στὴν πρώρη τῶν ἑλληνικῶν καραβιῶν καὶ στηλώνοντας τὸ μάτι μέσα στὴν ἀντάρα ἢ βάζοντας τὸ χέρι ἀντήλιο, πολεμᾶ ν' ἀντικρύση πρῶτος, ἐκεῖ πέρα ποὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα σμίγουν, στὸ γοητευτικὸ ἄγνωστο, τὶς βουνοκορφὲς τῆς ξένης γῆς... Γλιστράει στὸ στενὸ καὶ ξεφεύγει τὰ νύχια τῆς Σκύλλας, τραβάει στ' ἀνοιχτὰ ἀπὸ τὸ νησὶ τῶν Σειρήνων... τὰ κύματα τοῦ ὠκεανοῦ, τὸν σκεπάζουν ὁλόκληρο λυσσασμένα, κι' αὐτὸς πάλι ὀρθώνεται μέσα ἀπ' αὐτὰ ἀτρόμητος μὲ τὸ μυτερὸ σκουφί του στραβὰ στραβά, παλληκαρίσια βαλμένο στὸ κεφάλι... Πεῖσμα στὸ πεῖσμα... Αἰώνιο σύμβολο τῆς πιὸ ἀδάμαστης θέλησης.

Τέτοια παράδοση, ὄχι μὲ λόγια, μὰ σὰν ὁρμὴ σκοτεινὴ ἀνάβει μέσα μας καὶ φτερώνει τὴν ψυχή μας ὅταν σταθοῦμε στὴν κουβέρτα ἑνὸς καραβιοῦ κι' ἀγναντέψουμε πέρα τὸ πέλαγο ποὺ εἶναι ἡ κληρονομιὰ μαζὶ καὶ ἡ μοῖρα τῆς θαλασσόχαρης φυλῆς μας.

* * *

— Καταλαβαίνω πὼς γίνομαι ἄλλος ἄνθρωπος στὴ θάλασσα... εἶπε ὁ Μιχαήλ. Θαρρεῖς κι' ὁ πατέρας μου δὲν ἦταν πραματευτὴς ποὺ ἔκανε μῆνες ὁλόκληρους νὰ δῆ περιγιάλι.... μὰ κανένας γεροκολασμένος κουρσάρος.

(Ἀκολουθεῖ)

Ὁ Ὀδυσσέας κάθεται στὴν πρώρη βάζοντας τὸ χέρι του ἀντήλιο...

Πῶς ἀντικρύζουν τὰ Ἑλληνόπουλα τὶς μεγάλες ἱστορικές μας στιγμὲς

Ὁ Πόλεμος

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

3ον

— Θαρρῶ πὼς πρέπει νὰ γίνουμε μπακάληδες, τοῦ λέω. Νά ἀμέσως-ἀμέσως, μιὰ πολεμικὴ ὑπηρεσία!

Εἴχαμε συνεννοηθῆ: Ἐμπρός, μοῦ ἀπαντᾶ.

Μᾶς ἄνοιξαν τὸ πίσω πορτάκι τοῦ μαγαζιοῦ καί, πρὶν ἀνοίξουν τὶς μεγάλες πόρτες γιὰ τὸν κόσμο, τό... ἀφεντικό, ἡ κυρὰ μπακάλισσα (ὁ ἄντρας της πήγαινε κι' αὐτὸς στρατιώτης), μᾶς ἔδωσε πρόχειρα-πρόχειρα τὶς σχετικὲς ὁδηγίες!

— Ἀπὸ τὸ κάθε πρᾶμα, μᾶς εἶπε, δὲ θὰ δίνετε περισσότερο ἀπὸ μισὴ ὣς μιὰ τὸ πολὺ ὀκᾶ. Ἐδῶ εἶναι τὰ τυριά, ἐδῶ τὸ λάδι, ἐδῶ τὰ μακαρόνια. Ἡ τιμὴ εἶναι γραμμένη στὸ κάθε εἶδος. Ἐδῶ εἶναι κι' ἡ ζυγαριά. Τὰ μάτια σας τέσσερα, παιδάκια μου, ποὺ νὰ σᾶς χαίρουνται οἱ γονιοί σας.

Τὴν καθησυχάσαμε καὶ ριχτήκαμε στὴ δουλειὰ μέ... πολεμικὸ κέφι.

— Ἄλλος ἡ μυρωμένη σαρδέλλα!

— Ἄϊντε καὶ θὰ σᾶς φᾶμε φρατέλλοι τοῦ Μουσσολίνι!

— Νὰ μᾶς ζήσῃς μπάρμπα-Γιάννη!

— Κυρὰ μπακάλισσα, μοῦ ζητοῦνε σαποῦνι. Ἔχουμε σαποῦνι;

— Καὶ σκοινί, παιδάκι μου, ἔχουμε... γιὰ τὸ Μουσσολίνι!..

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΠΟΜΠΕΣ

Κάναμε τοὺς μπακάληδες, ἀκριβῶς δυὸ ὧρες. Ὣς τὴ στιγμὴ ποὺ ἦρθε τὸ νέο προσωπικό. Πλυθήκαμε καὶ βγήκαμε ἀπὸ τὸ μπακάλικο μασουλίζοντας ὁ καθένας μας ἀπὸ ἕνα σῦκο Καλαμῶν, ποὺ μᾶς τὸ φίλεψε ἡ κυρὰ μπακάλισσα, εὐχαριστῶντας μας μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Στὴν ἐπιμονή της νὰ μᾶς χαρίσῃ κάτι γιὰ τὶς ὑπηρεσίες μας, δεχτήκαμε νὰ πάρουμε δυὸ κουτιὰ σολωμοὺς σὰν ἔρανο γιὰ τὶς οἰκογένειες τῶν φαντάρων.

— Ἔτσι, δὲ θὰ φτάσουμε στὸν τομέα μας μ' ἄδειανὰ χέρια, μοῦ λέει ὁ σύντροφός μου. Καὶ συμπληρώνει! Ἂς εἶναι, ἐγὼ θάθελα νάμαι στὸ ὑποβρύχιο!

Βρισκόμαστε μπροστὰ στὸ κτίριο τῆς διοιοικήσεως τοῦ τομέα μας, ὅταν ὁ Γιάννης Σπύρου μὲ τραβάει ἀπότομα ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ μοῦ δείχνει τὸν οὐρανὸ στὸ βάθος, πρὸς τὸ βορρᾶ.

— Ἀεροπλάνα! μοῦ λέει, κύττα ἐκεῖ!

Πραγματικά, ἐκεῖ στὸ βάθος, σὲ θεόρατο ὕψος, διαγραφότανε νὰ πετοῦν σὰν κουνούπια μικρὰ πέντε ἀεροπλάνα. Ὁ βόμβος τῆς μηχανῆς τους μόλις ἀκουγότανε. Οἱ σκοτεινὲς μολυβένιες σιλουέττες τοὺς ἐκινοῦντο πρὸς τ' ἀνατολικά. Ὁ κόσμος στὸ δρόμο σταματοῦσε, τάβλεπε καὶ σχολίαζε:

— Δικά μας θἆναι!

— Ναί, θἆναι ἑλληνικά!

— Ζήτωωω!

Τὶς ζητωκραυγὲς ὅμως καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κόσμου διέκοψε σχεδὸν ἀμέσως μιὰ ὁμοβροντία κανονιῶν ἀπὸ μακρινὴ ἀπόστασι. Μιὰ σειρὰ ἀπὸ συννεφάκια μικρὰ σχηματίστηκε κάτω καὶ γύρω ἀπὸ τ' ἀεροπλάνα, σὰν ἀλυσίδα, καὶ ἕνας βαρὺς ἀπόμακρος κρότος ἀπὸ μπόμπες ποὺ πέφταν στὴ γῆ ἄρχισε νἄρχεται ὣς τ' αὐτιά μας. Τὴν ἴδια στιγμὴ οἱ σειρῆνες τοῦ συναγερμοῦ ξανάρχισαν νὰ οὐρλιάζουν. Τότε ὅλος ὁ κόσμος ἔνοιωσε πὼς τὰ ἀεροπλάνα ποὺ βλέπαμε ἦτανε ἐχθρικά.

— Καλῶς τὰ δεχτήκαμε, παιδιά!

— Κύριοι, περᾶστε στὰ καταφύγια, φωνάζω ἐγὼ κι' ὁ σύντροφός μου. Μὴ στέκεστε ἔξω! Μπῆτε στὰ σπίτια σας.

Ὅμως, κανένας δὲ μᾶς ἀκούει. Ὅλοι, ἄντρες, γυναῖκες, παιδιά, μὲ σφιγμένα τὰ δόντια, παρακολουθοῦν τὸ θέαμα, χωρὶς κανεὶς νὰ κουνάῃ ἀπὸ τὴ θέσι του. Ἀπὸ τὸ χτίριο τοῦ τομέα μου κατεβαίνουν τώρα κι' ἄλλοι σύντροφοι φαλαγγῖτες.

— Περᾶστε στὰ σπίτια σας, κύριοι, φωνάζουμε ὅσο δυνατὰ μποροῦμε. Αὐτὴ δὲν εἶναι παλληκαριά. Πρέπει νὰ προφυλαχθῆτε!

Στὸ τέλος ἀρχίζουμε νὰ σπρώχνουμε τὰ γυναικόπαιδα. Σιγά-σιγὰ ἀρχίζουν νὰ μᾶς ἀκοῦνε κι' οἱ ἄντρες. Οἱ ὀβίδες ἐξακολουθοῦνε νὰ σκᾶνε κάτω ἀπὸ τ' ἀεροπλάνα. Τὰ γειτονικά μας πυροβολεῖα βαρᾶνε τώρα κι' αὐτὰ βροντερά. Ἡ γῆς τραντάζει. Ὁ κόσμος σιγά-σιγὰ ἀραιώνει. Τὰ μαγαζιὰ κατεβάζουν βιαστικὰ τὰ ρολά τους. Τρέχουμε παντοῦ κι' ἐπιστατοῦμε στὸ ἄδειασμα τῶν δρόμων. Οἱ πολῖτες δέχουνται τὶς ὑποδείξεις μας γκρινιάζοντας. Θέλουν νὰ μείνουν ἔξω, θέλουν νὰ δοῦν! Βρίζουν τὸν βάρβαρο ἐπιδρομέα καὶ σφίγγουν τὶς γροθιές τους πρὸς τὰ ἀεροπλάνα του. Μερικὰ παιδάκια κλαῖνε. Προσπαθοῦμε νὰ τὰ καθησυχάσουμε ὅσο μποροῦμε μέσα στὰ καταφύγια ποὺ μπαίνουμε γιὰ νὰ ἐπιβλέψουμε κι' οἱ γονιοί τους ἔχουνε τὴν εὐγένεια νὰ μᾶς εὐχαριστοῦν, ἐνῶ δὲν κάνουμε παρὰ τὸ καθῆκόν μας.

— Ὡστόσο, ἐγώ, ἐπιμένει ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα νὰ μοῦ λέῃ ὁ Γιάννης Σπύρου, θὰ προτιμοῦσα νάμουνα αὐτὴ τὴ στιγμὴ ναύτης στὸ ὑποβρύχιο πού...

— Μοῦγινες μπελᾶς, τὸ κατάλαβες;!

* * *

Ἡ λῆξις τοῦ συναγερμοῦ μᾶς βρῆκε ὅλους τοὺς φαλαγγῖτες τοῦ τομέα μου νὰ τραγουδᾶμε ἀγκαλιασμένοι τὸ «Ἐμπρὸς γιὰ μιὰν Ἑλλάδα νέα!...» μέσα στὰ γραφεῖα τῆς Διοικήσεως μας. Ὁ Τομεάρχης μᾶς μάζεψε, μᾶς διάβασε τὸ διάγγελμα τοῦ Βασιλέα μας καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας κι' ὕστερα μᾶς ἔβγαλε λόγο καὶ μᾶς ἔδωσε διαταγὲς γιὰ τὴ δρᾶσι μας σ' αὐτὲς τὶς κρίσιμες ὧρες τῆς Πατρίδας. Δουλέψαμε ἐκεῖ ὣς τὸ μεσημέρι καταστρώνοντας τὰ σχέδια δράσης μας καὶ διαλυθήκαμε.

Γυρίζοντας σπίτι, ἡ ἀδερφούλα μου ἡ Μίκα μὲ ὑποδέχτηκε στὶς σκάλες μιμουμένη τὶς σειρῆνες!

— Βοῦουουου... βοῦουουου...

Τὴ σήκωσα στὰ χέρια μου καὶ τὴ φίλησα.

Πιὸ πάνω μὲ περίμενε ὁ ἀδερφός μου ντυμένος φαντάρος. Κρύφτηκα τότε στὸ δωμάτιό μου καὶ σκούπισα ἕνα δάκρυ...

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Ναί, εἶπε ὁ Ὑψηλάντης. Ἡ ὥρα τῆς ἀνεξαρτησίας ἐσήμανε γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Οἱ φίλοι μου κι' ἐγὼ θὰ μείνουμε ἀδιάφοροι στὸ κάλεσμά της. Στὶς δυὸ ἡγεμονίες, Βλαχία καὶ Μολδαυΐα, ἑτοιμάζουνται γιὰ νὰ κάνουν τὸ ἴδιο. Ἔμπιστοι ἀπόστολοι μοιράζουν τὶς προκηρύξεις. Οἱ Μπογιάροι μπαίνουν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λαοῦ. Σὲ λίγες μέρες θὰ εἶμαι μαζύ τους.

— Σὲ καταλαβαίνω καλὰ φίλε μου. Θαυμάζω τὴ μεγάλη σου γενναιοφροσύνη, ἀλλὰ καὶ σήμερα, ὅπως καὶ τότε ποὺ εἴχαμε τὴν ἴδια κουβέντα, δὲν μπορῶ νὰ πιστέψω στὴν ἐπιτυχία.

— Σὲ περίπτωσι ἀποτυχίας, ἐτόνισε ὁ Ὑψηλάντης, θὰ ὑπηρετήσουμε τοὐλάχιστο μιὰ ὑπόθεσι ἀξία τῆς προστασίας τ' οὐρανοῦ, ἂν ὄχι τῶν ἀνθρώπων. Ἂν χαθοῦμε πολεμῶντας γι' αὐτή, τὸ παράδειγμά μας θὰ βρῇ μιμητὲς γιὰ νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν καὶ νὰ ἐκδικηθοῦν τὸ θάνατό μας. Ἀρκεῖ ἡ Ἑλλάδα νὰ σηκώσῃ ἐλεύθερο τὸ κεφάλι της. Ἔτσι, ὁ Γάλλος διπλωμάτης δὲν μπόρεσε οὔτε τούτη τὴ φορὰ νὰ κλονίσῃ τὴν πίστι τοῦ θερμοῦ φίλου του.

Τὸ χινόπωρο τοῦ εἴκοσι ὁ Ὑψηλάντης εἶχε βεβαιωθῆ πιὰ ὁριστικῶς πὼς ἡ Ἐπανάστασι ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ τὸ συντομώτερο. Καὶ συνηγοροῦσαν στὸ ζήτημα αὐτὸ τόσα καὶ τόσα γεγονότα. Τὰ σπουδαιότερα ἦταν δυό. Τὰ ἐξοντωτικὰ μέτρα τῆς Τουρκίας κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ τὸ κίνημα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ποὺ ἀπασχολοῦσε σεβαστὸ ἀριθμὸ τουρκικοῦ στρατοῦ. Ἔπειτα τὸ μυστικὸ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἦταν πιὰ γνωστὸ παντοῦ κι' ἀπὸ μέρα σὲ μέρα ὑπῆρχε φόβος νὰ φθάσῃ καὶ στ' αὐτιὰ τῶν Τούρκων. Ἀπὸ τὸ Μωρηᾶ πάλι τοῦ γράφανε πὼς ὅλα ἦταν ἕτοιμα καὶ πὼς τάχα δὲν ἐπερίμεναν παρὰ μονάχα τὸ σάλπισμά του. Ἐκεῖνον περίμεναν ἐκεῖ κάτω γιὰ νὰ τραβήξουν οἱ κλέφτες τὰ γιαταγάνια καὶ νὰ βροντήξουν τὰ καρυοφύλλια τους. Ἀπὸ παντοῦ ἔφθαναν στ' αὐτιά του τέτοια χαρούμενα μηνύματα.

Μὲ τὶς σκέψεις αὐτὲς ἄφησε τότε τὴν Πετρούπολι καὶ τράβηξε γιὰ τὸ Κίεβο. Προτοῦ φύγῃ ἀπὸ τὰ ρωσσικὰ χώματα πῆγε νὰ δῇ τοὺς δικούς του, νὰ πάρῃ τὴν εὐχὴ τῆς μάνας του, νὰ τῆς φιλήσῃ τὸ μέτωπο καὶ τὰ χέρια.

Σὰν ἔφτασε στὸ πατρικό του σπίτι ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας του καὶ τῆς ἐξέθεσε τοὺς σκοπούς του.

— Κάτω, ἐκεῖ, κι' ἔδειξε μὲ τὸ χέρι του τὸν ὁρίζοντα, ἕνας λαὸς βασανισμένος περιμένει νὰ ζώσω γιὰ ἐκεῖνον τούτη τὴ φορὰ τὸ σπαθί μου.

Ἡ μάνα του δάκρυσε. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἤξερε καλὰ ποιὰ ἦταν ἡ ἀποστολὴ τῶν παιδιῶν της. Δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ ξεχάσῃ τὸν καϋμὸ ποὺ μαράζωνε τὸ κορμὶ τοῦ ἀνδρός της. Εἶχε τόσες φορὲς παρακολουθήσει τὶς ἀγωνίες του καὶ τὶς ἠθικές του πτώσεις. Γύρω πάλι ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρο στέκονταν καὶ τἄλλα του ἀδέρφια. Ὁ Δημήτρης, ὁ Νικόλας, ὁ Γιώργης κι' ἀπὸ κοντὰ ὁ μικρὸς Γρηγόρης. Ἀγκάλιασε πρῶτα τὸν Ἀλέξανδρο καὶ τοὔδωκε τὴν εὐχή της καὶ μαζὺ καὶ τὸ βαρύτερο μέρος τοῦ πουγγιοῦ της. Ἔπειτα στάθηκε στὸ Γιώργη, στὸ Νικόλα καὶ στὸ Δημήτρη, τὸν ἔπειτα στρατάρχη τῆς Ἐπαναστάσεως, τὸ νικητὴ τῆς Πέτρας καὶ τὸν ἄγγελο τῆς ἱστορικῆς εἰρήνης.

Φεύγοντας οὔτε λέξι δὲν μποροῦσε νὰ ξεστομίσῃ ἀπὸ τὴ συγκίνησι, ποὺ σὰν πλήμμυρα εἶνε σκεπάσει ὅλο του τὸ κορμί. Ἔφτασε στὴν Ὀδησσό. Κατάλυσε στὸ σπίτι τοῦ Καντακουζηνοῦ. Οἱ Ἕλληνες ποὺ γνώριζαν τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ του σεμνὰ καὶ ἀθόρυβα πανηγύρισαν τὸν ἐρχομό του. Ἔτρεξαν στὸ σπίτι τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἄλλοι γιὰ νὰ φιλήσουν τὸ χέρι του, ἄλλοι γιὰ νὰ λάβουν τὶς διαταγές του, κι' ἄλλοι γιὰ νὰ προσφέρουν τὰ ἀπαραίτητα χρήματα. Ἀνάμεσά τους βρισκόταν ἐκεῖνος ποὺ ἀπὸ τὴ μοῖρα ἦταν προωρισμένος νὰ ἀναστήσῃ τὸ Κράτος τῶν Κομνηνῶν καὶ τῶν Παλαιολόγων.

Στὸ σπίτι τοῦ Καντακουζηνοῦ γίνηκε καὶ τὸ πρῶτο πολεμικὸ συμβούλιο. Ἀπὸ τὶς ἐκθέσεις τῶν ἀποστόλων ἔμαθε ὅλα τὰ νεώτερα νέα τοῦ κινήματος. Ὁ Ἀναγνωσταρᾶς σὲ μιά του ἔκθεσι παρουσίασε τὴ στρατιωτικὴ δύναμι τῶν Τούρκων τοῦ Μωρηᾶ σὲ δέκα χιλιάδες καὶ τῶν Ἑλλήνων σὲ ἑκατὸν πέντε χιλιάδες.

Ὁ Παπαρρηγόπουλος ὅμως, σὰν διπλωμάτης, ἔβλεπε τὰ πράγματα πιὸ ψύχραιμα... Καὶ τόνισε τότε στὸν Ὑψηλάντη πὼς τίποτα δὲν ὑπῆρχε στὸ Μωρηᾶ, παρὰ μονάχα μιὰ μεγάλη ἠθικὴ δύναμι. Γιὰ τὸν Παπαρρηγόπουλο, ὁ μόνος τόπος γιὰ νὰ καταρτισθῇ στρατὸς τακτικὸς ἦταν ἡ Μολδοβλαχία. Ὁ Ὑψηλάντης ποὺ ἐκτιμοῦσε ἀρκετὰ τὸν δαιμόνιο αὐτὸν διπλωμάτη, πρόσεξε τὴν παρατήρησί του. Ἔκανε ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κάνουν πάντα οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοί. Στὸ μόνο ζήτημα ποὺ ἐσυμφώνησαν ὅλοι ἐκεῖ πέρα ἦταν πὼς ἡ ἐπανάστασι ἔπρεπε νὰ ἐκραγῇ τὸ συντομώτερο. Ἀπὸ γράμμα του πρὸς τὸν Ξάνθο, βλέπουμε τὴ σπουδή του καὶ τὴν ἀγωνία του. Ἄρχισαν νὰ ὁμιλοῦν πολλὰ καὶ δὲν εἶναι καλόν. Χρειάζεται βία, εἰδεμὴ ὅλα πηγαίνουν εἰς τὸν διάβολον.

Στὰ μέσα τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ Ὑψηλάντης ἦταν στὸ Ἰσμαήλι. Ἐκεῖ μαζεύτηκαν πάλι ὅλοι οἱ σοβαρώτεροι παράγοντες τῆς Φιλικῆς. Ὁ Ξάνθος, ὁ Δημ. Ὕπατρος, ὁ Γρ. Δικαῖος, ὁ Περραιβός, ὁ Θέμελης, ὁ Δ. Εὐμορφόπουλος, ὁ Π. Μαρκέζης, ὁ Β. Μαντσαράκης, ὁ Νικ. Γρυπάρης, ὁ Σπῦρος Παπαδόπουλος καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Δυὸ ἦτανε τὰ θέματα τοῦ συμβουλίου αὐτοῦ: Νὰ κατεβῇ ὁ Ὑψηλάντης στὸ Μωρηᾶ ἢ ὄχι; Νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ἐπανάστασις ἢ ὄχι; Τὸ πρῶτο ἐρώτημα κέρδισε τὴν περισσότερη πλειοψηφία. Ἀντίθετη γνώμη σ' αὐτὸ εἶχαν μονάχα δύο· ὁ Περραιβὸς κι' ὁ Παπαδόπουλος, ἀρχηγὸς τοῦ Ρωσσικοῦ στολίσκου ποὺ βρισκόταν στὸν Δούναβι. Καὶ οἱ δυό τους ἐπρότειναν ὡς περισσότερο ὠργανωμένη στρατιωτικὰ τὴ Στερεά.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Η ΣΕΛΙΣ τῶν κοριτσιῶν

 ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Πολλὰ Χριστούγεννα πέρασε ἡ Φυλή μας ἄλλοτε χαρούμενα καὶ ἄλλοτε πικρά. Μὰ καὶ τὶς χαρὲς καὶ τὶς πίκρες ἤξερε νὰ τὶς φέρη μὲ περηφάνεια. Καμμιὰ ὅμως γιορτὴ τῆς γέννησης τοῦ Χριστοῦ δὲν τὴν βρῆκε σὲ τόση ἔξαρσι καὶ σὲ τόσο ἀνείπωτο μεγαλεῖο ὅπως ἡ ἐφετεινή. Θὰ μοῦ πῆτε ὅτι ὁ Θεάνθρωπος ἔδωκε τὸ παράγγελμα «καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία», ἐνῷ ἐμεῖς σήμερα βρισκόμαστε σὲ πόλεμο. Σ' αὐτὸν ὅμως τὸν πόλεμο μπλέχτηκε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς χωρὶς νὰ τὸ θέλη. Γιατὶ ἐνῷ αὐτὸς ἦτανε παραδομένος στὶς εἰρηνικές του ἀσχολίες καὶ στὴ δημιουργική του ἐργασία, ἔρχεται ἕνας ὕπουλος ἐχθρὸς καὶ ζητεῖ νὰ τὸν πλήξη στὰ καίρια. Ζητεῖ νὰ τοῦ πάρη τὴ γῆ του, νὰ τοῦ χαλάση τὶς ἑστίες του, νὰ τοῦ γκρεμίση τὸν ἐθνισμό του. Τότε ὁ ἑλληνικὸς λαός, παρ' ὅλη τὴ φιλειρηνικότητά του, πετάχτηκε ὁρμητικὸς καὶ ἄγριος ἀναλαμβάνοντας τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ ἄδικου κατακτητοῦ. Καὶ ἡ Θεία Πρόνοια στεφάνωσε τὰ ὅπλα του μὲ νῖκες γιατὶ ὁ ἀγῶνας του εἶναι δίκαιος. Ἔτσι νοιώθουμε σήμερα μέσα στὴ ζωή μας τὸν ξεσηκωμὸ τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς. Καὶ ὁ καλὸς Χριστὸς ποὺ τὴ γέννησί του γιορτάζουμε τώρα, ὁ μειλίχιος καὶ πρᾶος δὲν μπόρεσε νὰ μὴν θυμώση καὶ νὰ μὴν ἐξαναστῆ ὅταν οἱ βέβηλοι καὶ οἱ θεομπαῖχτες ἐμπορεύονταν καὶ παζάρευαν καὶ φωνασκοῦσαν μέσα στὸ ναὸ τοῦ πατέρα του. Γεμᾶτος ἀγανάκτησι ἔπιασε τὸ φραγγέλιο καὶ τοὺς ἔδιωξε ἀφήνοντας ἐλεύθερη τὴ θεϊκὴ ὀργή του.

Πῶς μποροῦσε λοιπὸν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς νὰ μὴν ἐξαναστῆ στὶς ταπεινωτικὲς προκλήσεις τοῦ ἰταμοῦ Ἰταλοῦ; Ὁ λαὸς αὐτὸς δὲν ἔμαθε νὰ τρώγη κολάφους καὶ νὰ σιωπᾶ. Ἔμαθε νὰ σηκώνη τὸ ἀνάστημά του ποὺ κάθε ἴνα του φέρει τὸν πολιτισμὸ τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ δεκάδων αἰώνων καὶ νὰ γυρεύη τὸ δίκιο του. Δὲν λογάριασε ποτέ του ὑπεροχὲς ἐχθρικές, οὔτε καὶ ἀντίξοες περιστάσεις. Στάθηκε πάντα του ἀνδρικά. Ὁ λαὸς αὐτὸς ἔχει μέσα στὴν ψυχή του τὴν πίστι καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστὸν τοῦ φραγγελίου, τὸν δίκαιον, τὸν ὁρμητικὸν καὶ δὲν θὰ στρέψη τὴν ἀριστερὰν παρειὰν νὰ τοῦ δώσουν καὶ δεύτερον ῥάπισμα, ἀφοῦ μάλιστα ποτέ του δὲν θὰ δεχθῆ τὸ πρῶτον.

Ὁ καλὸς Χριστὸς ποὺ ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ θεμελιώση μιὰ δίκαια καὶ αἰώνια πίστι, θὰ βοηθήση καὶ τὸν ἑλληνικὸ λαὸ νὰ στήση πάλι περίλαμπρα τρόπαια δόξης, ἀφοῦ ἀγωνίζεται τὸν δίκαιον ἀγῶνα τῆς διατηρήσεως ἑνὸς αἰωνίου πολιτισμοῦ. Μόνον ὅταν οἱ λαοὶ νοιώσουν βαθιὰ στὴν ψυχή τους τοὺς νόμους τῆς κοσμικῆς ἀνθρώπινης δικαιοσύνης, τότε θὰ ἀκουσθῆ ἀληθινὰ ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ μέσα μας καὶ γύρω μας: «Καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία!»

Σ. Καρ.

Γιὰ τὰ παιδάκια τῶν πολεμιστῶν μας

Χριστούγεννα καὶ πρωτοχρονιά.

Εἶναι δύο λέξεις ποὺ ξυπνοῦν μέσα στὴν παιδικὴ καρδιὰ χίλιες ἐλπίδες. Κι' αὐτὲς οἱ ἐλπίδες ἔχουν σχέσι σὲ κάτι μικροπράγματα, δωράκια καὶ παιγνιδάκια ἀσήμαντα γιὰ μᾶς τοὺς μεγάλους, μὰ τόσο σημαντικὰ γιὰ τὸ παιδί. Ἀποδείχτηκε σὲ παιδαγωγικὲς ἔρευνες καὶ στατιστικές, ὅτι παιδάκια ποὺ δὲν ἔπαιξαν στὴν πρώτη τους ἡλικία μὲ παιγνίδια ἔχασαν τὴν εὐθυμιά τους γιὰ ὅλη τους τὴ ζωὴ ἢ δὲν ἀνέπτυξαν τὸ ἐρευνητικό τους ἔνστιχτο.

Δὲν εἶναι μόνο ἡ χαρὰ ποὺ προξενεῖ στὴν νεαρὴ ψυχοῦλα ἕνα παιγνίδι, εἶναι καὶ ἡ μόρφωσι καὶ ἡ ἀνάπτυξι τῶν κοιμωμένων ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν ἰδιοτήτων τοῦ παιδιοῦ. Τώρα ποὺ ὁ πατέρας τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ λείπει στὸ μέτωπο. Τώρα ποὺ δὲ θὰ μπορέση ὁ ἴδιος νὰ γυρίση στὴν ἀγορὰ γιὰ νάβρη ἕνα φτηνὸ σπαθάκι γιὰ τὸ ἀγόρι του καὶ μιὰ μικρὴ κουκλίτσα γιὰ τὸ κορίτσι του, ἂς ἀναλάβουμε ἐμεῖς γυναῖκες μὲ τὴ δική μας πρωτοβουλία τὴν ἀγορὰ αὐτή. Κοντὰ στἄλλα μας ἔξοδα καὶ τὰ ψώνια ἂς πάρουμε καὶ γιὰ τὸ παιδάκι τοῦ γείτονά μας πολεμιστοῦ τὸ παιγνιδάκι. Ἡ μητέρα του δὲν θὰ μπορέση νὰ τὸ φροντίση γιατὶ δὲν τῆς περισσεύουν λεπτά. Κοιτάζει τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Ἂν ἡ καθεμιά μας μπῆ ξαφνικὰ στῆς φτωχῆς γειτόνισσας τὸ σπίτι τὴν παραμονὴ μὲ τὰ παιγνιδάκια στὸ χέρι θὰ κάνη ἕνα ἅγιο ἔργο. Ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν θὰ γεμίση τὴν ψυχή της. Κι' ὅταν ἡ μητέρα γράψη ἐκεῖ ἐπάνω στὸ στρατιώτη της Μονὰς Τάδε. Τ.Τ. Τάδε, τότε μιὰ ἀπέραντη εὐγνωμοσύνη θὰ πηδήση ἀπὸ κορφὴ σὲ κορφὴ γιὰ νὰ μᾶς σφίξη τὸ χέρι γιὰ τὸ γλυκὸ συναίσθημα τῆς σοβαρῆς ἀλληλεγγύης.

Οἱ ἐμπρηστικὲς βόμβες.

Οἱ ἐμπρηστικὲς βόμβες εἶναι μικρὲς καὶ δὲν περνοῦν τὰ μπετόν, παρὰ μόνο τὰ κεραμίδια καὶ μεταδίδουν φωτιὰ στὰ ξύλα τῆς στέγης. Ἕνα ἀεροπλάνο μεταφέρει πολλὲς μαζί του, καὶ μπορεῖ σπέρνοντάς τις νὰ προκαλέση πολλὲς πυρκαϊές. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη σὲ κάθε σπίτι νὰ εἶναι ἕνας μας οἰκοπυροσβέστης, ὡς τὸν ὥρισε κάποτε τὸ δελτίο τῆς παθητικῆς ἀεραμύνης. Στὴν Ἀγγλία κυρίως οἱ γυναῖκες ἔχουν ἀναλάβει στὰ σπίτια τους τὴ δουλειὰ αὐτή.

Μὴν ἀφήνετε στὶς σοφίτες ἢ στὰ ταβάνια εὔφλεκτα εἴδη, χαρτιά, ξύλα, παληὰ ροῦχα κλπ. Βρέχετε κάποτε τὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ σας ἂν εἶναι ξύλινη μὲ τὴν ἑξῆς ἄφλογη οὐσία: 750 γραμ. βορικὸν ὀξύ, 900 γραμ. βόραξ, 10 λίτρες νερὸ ἢ μὲ μιὰ διάλυσι 10 τοῖς ἑκατὸν χλωριούχου ἀσβεστίου.

Ὁ οἰκοπυροσβέστης ἂς ἔχη ἕτοιμα κοντά του ἄμμο στεγνή, ἢ χῶμα καὶ φτυάρι. Μ' αὐτὸ πρέπει νὰ σκεπάση τὴ βόμβα χωρὶς νὰ ρίξη νερό. Μὲ τὸν ἐλαστικὸ σωλῆνα ποὺ θὰ ἔχη ἐπίσης πρόχειρο ἂς βρέξη κατόπιν τὰ γύρω τῆς βόμβας γιὰ νὰ μὴν ξαπλώση ἡ φωτιά. Αὐτὰ θὰ κάνετε σεῖς ὡς ποὺ νάρθη ἡ πυροσβεστικὴ ὑπηρεσία.

Ἂν γίνη ἀνάγκη νὰ πλησιάσετε τὶς φλόγες τυλιχθῆτε μὲ μιὰ μάλλινη κουβέρτα βρεμμένη ἢ μὲ βρεμμένο μεταξωτὸ πανί. Τὸ ἴδιο ἂν πιάσουν φωτιὰ τὰ ροῦχα κανενός. Πρὸ πάντων ὅπως εἴπαμε μὴ χάνετε τὴ ψυχραιμία σας. Γιατὶ τότε δὲν μπορεῖτε νὰ ἐνεργήσετε καλά.

Στὰ ἐγκαύματα μεταχειρίζεσθε βαζελίνη ἢ καὶ λάδι.

Τώρα ποὺ οἱ ἄνδρες μας λείπουν στὸ μέτωπο πρέπει νὰ φροντίσουμε ἐμεῖς οἱ ἴδιες γιὰ τὴν προστασία τοῦ σπιτιοῦ μας.

Τὸ δέμα.

Ἡ κυρία Μαρίκα, ἡ γυναῖκα τοῦ ἀγαθοῦ ὑποδηματοποιοῦ τῆς γειτονιᾶς, δὲν ἔχει παιδιά. Λυπώτανε πάντα γι' αὐτό, ὅμως σήμερα λυπᾶται διπλᾶ, ποὺ δὲν ἔχει καὶ κείνη τὴν χαρὰ νὰ στείλη ἕνα παιδί της στὸ μέτωπο. Μὲ τὴν ἔκκλησι τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτη» ἀπόχτησε ἕνα νέο περιεχόμενο ἡ μονότονη ζωή της. Πλέκει γιὰ ὅλα τὰ παιδιά, ποὺ πολεμοῦν ἐκεῖ πάνω. Πλέκει μὲ μιὰν ἀπέραντη στοργὴ καὶ νοιώθει ὅλα τὰ παλληκάρια δικά της, παιδιά της. Κάθε Σάββατο ἑτοιμάζει τὸ πακέττο της: κάλτσες, γάντια, φανέλλες, τσιγάρα κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα χρήσιμα πράγματα. Τὰ δένει καλὰ σ' ἕνα πλουμιστὸ κουτί, τὰ δείχνει μὲ καμάρι στὸν ἄνδρα της καὶ τὰ πάγει ἡ ἴδια στὴν «ΚΥΑΜ» σὰν νὰ τὰ ἔστελνε στὸ ἴδιο τὸ παιδί της.

Πόση χαρὰ νοιώθουν καὶ οἱ δύο ἀγαθοὶ ἄνθρωποι γιὰ τὴν ἐγκάρδια αὐτὴ προσφορά τους. Κι' αὐτοὶ ἀγωνίζονται τὸν ὑπὲρ ὅλων ἀγῶνα. Κι' αὐτοὶ κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ κάνουν τὸ ἴδιο.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ἦταν καὶ τότε ὅπως τώρα. Ἡ πατρίδα μας πολεμοῦσε. Ὁ στρατὸς καὶ τὸ ναυτικό μας μεγαλουργοῦσε ὅπως πάντα. Ἤμουνα μπαρκαρισμένος μ' ἕνα φορτηγὸ καράβι ποὺ βοηθοῦσε τὸν στόλο μας. Ἐξωπλισμένο μὲ δύο μικρὰ κανόνια, ὤργωσε τὰ πέλαγα μεταφέροντας φαντάρους καὶ τσολιάδες, πυρομαχικὰ καὶ χίλια δυὸ ἄλλα.

Ἕνα βράδυ τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 191... φορτωμένοι πυρομαχικὰ σαλπάραμε ἀπὸ ἕνα λιμάνι καὶ μὲ σβηστὰ ὅλα τὰ φῶτα σὰν καράβι φάντασμα ἀνοιχτήκαμε στὸ σκοτεινὸ καὶ μπουρινιασμένο ἀπὸ τὸν χιονιᾶ πέλαγος, μὲ ρότα γιὰ τὸ λιμάνι τοῦ προορισμοῦ μας. Μέσα στὸ καράβι εἴχαμε πάρει κι' ἕνα λόχο τσολιάδων γιὰ νὰ τοὺς ἀποβιβάσουμε κάπου.

Μόλις ἀνοιχτήκαμε λίγα μίλλια ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι, ὁ χιονιᾶς ποὺ δὲν χωράτευε μᾶς ἔστελνε ἄγρια νεροβούνια πάνω στὸ δελφίνι μας, καὶ ἔδινε στὰ ξάρτια καὶ τὰ κατάρτια μας μιὰ πρωτότυπη συναυλία.

Ἡ θάλασσες ἦτανε γιομᾶτες ὑποβρύχια ποὺ ὕπουλα σκορποῦσαν τὸν θάνατο στὰ καράβια ποὺ ταξίδευαν στὴν ἐπιφάνεια.

Ὁ καιρὸς ἀντὶ νὰ καλμάρη δυνάμωνε πιότερο. Οἱ τσολιάδες μας ὑπέφεραν πολὺ ἀπὸ τὸ «τσίγκλισμα» ποὺ ἔκανε τὸ πλεούμενο καὶ ἔρριχναν ρουκέττες! ἀράδα, τροφοδοτῶντας τὰ ψάρια... Τὸ βαρόμετρο ἔπεφτε διαρκῶς καὶ στὸ συμβούλιο ποὺ κάναμε στὴν τιμονιέρα μὲ τὸν καπετὰν Παναγῆ, τὸν πρῶτο μας, ἀποφασίσαμε νὰ ποδίσουμε σὲ κανένα ξερονῆσι γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρουνε τὰ παιδιά, οἱ τσολιάδες μας, νὰ προφυλάξουμε δὲ καὶ τὰ πολύτιμα πυρομαχικά.

Ὕστερα ἀπὸ πολλὲς μανοῦβρες ποδίσαμε σ' ἕνα ξερόβραχο ἀπὸ πίσω καὶ ἀρχίσαμε νὰ ἐπισκευάζουμε τὶς ζημιὲς ποὺ μᾶς εἶχε κάνει ὁ καιρός.

Οἱ τσολιάδες ξεθάρρεψαν, ἔφαγαν καλὰ καὶ ἄρχισανε τὰ καλαμπούρια μὲ τὸν καπετάνιο καὶ τὸ πλήρωμα. Κοιτάζανε τὸ βουνὸ καὶ νοσταλγούσανε λίγη ἀναρρίχησι νὰ ξεμουδιάσουν τὰ πόδια τους. Ὁ ἀξιωματικός τους ὅμως καὶ ὁ καπετάνιος μας δὲν τοὺς ἄφηναν νὰ βγοῦνε γιατὶ ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα μποροῦσε νὰ καλμάρη ὁ καιρὸς γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὸ ταξίδι.

Μὰ ὁ χιονιᾶς δὲν τὄχε σκοπό. Δυὸ μέρες καθήσαμε φουνταρισμένοι ἐκεῖ. Ὁ χρόνος ἦταν πολύτιμος. Ἔπρεπε πάσῃ θυσίᾳ νὰ φύγουμε. Νύχτα πάλι σηκώσαμε ἄγκυρα καὶ βγήκαμε στὸ πέλαγος. Ἦταν παραμονὴ Χριστουγέννων.

— Μὴ φοβᾶστε παιδιά, θὰ μπουνατσάρη ὁ καιρός, ἔλεγε ὁ καπετάνιος στοὺς τσολιάδες μας.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε δώσει διαταγὴ στὸν μάγειρα νὰ ἑτοιμάση γιὰ τὰ Χριστούγεννα κάτι τὸ ἔκτακτο. Ὅ,τι μποροῦσε σύμφωνα μὲ τὶς περιστάσεις.

Ξημέρωσε ἡ παραμονή. Ὁ καιρὸς ἔπεσε λίγο καὶ τὸ καράβι μας προχωροῦσε κάπως. Ἤμουν ξαπλωμένος στὴν κουκέτα μου ὅταν ξαφνικὰ ἀκούστηκε νὰ ταράζη τὴν πρωϊνὴ ἡσυχία μιὰ κανονιά. Πετάχτηκα ξαφνικὰ στὸ κατάστρωμα μισόγυμνος.

— Τί συμβαίνει; ρωτῶ ἕναν ναύτη μας.

— Ὑποβρύχιο, μοῦ λέει, καὶ χάνεται πρὸς τὴν πρύμνη.

Ἀνεβαίνω στὴ γέφυρα. Στὴν ἀριστερή μας μπάντα διακρίνω ἕνα σταχτὺ ὄγκο νὰ σκαμπανεβάζη στὰ κύματα, καὶ νὰ κάνη σινιάλα νὰ σταματήσουμε.

— Ὁλοταχῶς! Χτύπησε ὁ τηλέγραφος στὴ μηχανή, καὶ τὸ καράβι μας ἄρχισε τοὺς ἑλιγμοὺς γιὰ ν' ἀποφύγη τὶς τορπίλλες ποὺ ἄρχισε νὰ ἐκσφενδονίζη τὸ ὑποβρύχιο.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ πυροβοληταὶ μας στὸ λεπτὸ κατέλαβαν τὶς θέσεις τους στὰ δυὸ μικρά μας κανόνια καὶ τὸ πανηγύρι ἄρχισε. Οἱ τσολιάδες ὡς διὰ μαγείας ἔγιναν θαλασσόλυκοι. Ἔπιασαν τὶς κουπαστές, ἔστησαν τὰ πολυβόλα ποὺ εἶχαν μαζί καὶ ἄλλοι μὲ τὰ ντουφέκια ἄρχισαν νὰ ρίχνουν στὸ ὑποβρύχιο, τὸ ὁποῖο μᾶς ἔβαζε τώρα καὶ μὲ τὸ μικρό του κανόνι.

Οἱ ὀβίδες πέρναγαν ξυστὰ ἀπὸ τὴν κουβέρτα, τὰ ξάρτια καὶ τὰ καμαριά. Πάνω στὴ γέφυρα ὁ καπετάνιος ἔτριβε τὰ μάτια του. Οἱ τσολιάδες φώναζαν σὰν νἄτανε στὰ βουνὰ καὶ τὰ φαράγγια.

— Ἀέρα παιδιά, ὁ Χριστούλης βοηθός. Θὰ τὸ χαλάσουμ' τοῦ ψάρ' τ' κερ... Ψάρ' ἔλεγαν τὸ ὑποβρύχιο. Οἱ πυροβοληταὶ μας ἔρριχναν ἀκατάπαυστα. Μὰ καὶ τὸ ἐχθρικὸ ὑποβρύχιο μὲ πεῖσμα μᾶς κυνηγοῦσε ρίχνοντας. Εἶχε ἀνοίξει ὅλο του τὸ δρόμο. Κάποια στιγμὴ τὸ χάσαμε ἀπὸ τὰ μάτια μας. Φάνηκε σὲ λίγα λεπτὰ στὴν κορφὴ ἑνὸς κύματος. Τὸ ἴδιο λεπτὸ δυὸ ὀβίδες ἔσκασαν στὴ πλώρη του πάνω. Τὰ παιδιὰ εἶχαν βαρέσει διάνα.

Τὸ ὑποβρύχιο δὲν ξαναφάνηκε στὴν ἐπιφάνεια. Μιὰ ἔκρηξις τάραξε τὸ πέλαγος καὶ συντρίμματα βγῆκαν στὴν ἐπιφάνεια.

— Ὁ Χριστούλης ἔκανε τὸ θαῦμα του.

— Ζήτω!! φώναζαν οἱ τσολιάδες τῆς θαλάσσης, τοῦ φάγαμ' τοῦ ψάρ'. Ζήτου ἡ πατρίδα, ζήτου ὁ Χριστούλς.

Ἡ θάλασσα σχεδὸν ἡσύχασε πρὸς τὸ ἀπόγεμα καὶ ζημιὲς μεγάλες δὲν εἴχαμε. Δύο τραυματίες ναῦτες μας καὶ ἕναν ναύτη — τσολιᾶ, ὁ ὁποῖος βοηθοῦσε τοὺς πολυβολητάς μας.

Ἔτσι οἱ τσολιάδες ἔκαναν ναυμαχία καὶ ἦτανε ἐνθουσιασμένοι. Οὔτε θάλασσα τοὺς πείραζε μὰ οὔτε τίποτε. Βράδυασε. Παραμονὴ Χριστουγέννων. Ὅλο τὸ βράδυ μὲ καμουφλαρισμένα τὰ φῶτα γιορτάσαμε μεγαλοπρεπῶς. Τὰ ξημερώματα μαζευτήκαμε στὴ πρύμνη. Ὁ καπετάνιος ἔγινε παπᾶς, ἄλλοι δυὸ ψάλτες καὶ λειτουργηθήκαμε.

— Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε, ψάλλαμε ὅλοι μαζὶ κάνοντας τὸν σταυρό μας. Ἡ καμπάνα τοῦ καραβιοῦ χτυποῦσε χαρούμενα γεμίζοντας μὲ τοὺς ἤχους τὸ πέλαγος.

Φτάσαμε στὸν προορισμό μας καλὰ καὶ σφίξαμε τὰ χέρια τῶν παλληκαριῶν τσολιάδων μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

— Στὸ καλὸ παιδιὰ καὶ μὲ τὴ νίκη. Νὰ θυμᾶστε τὸ ψάρι ποὺ φάγαμε!

Ὁ Χριστὸς μᾶς εἶχε βοηθήσει ὅπως μᾶς βοηθάει πάντα. Ὅπως θὰ μᾶς βοηθήση καὶ τώρα μαζὶ μὲ τὴν Ἅγια Μητέρα Του, τὴν Παναγιά μας, ποὺ ὕπουλα χτύπησαν βάρβαροι ἐχθροὶ τὴν ἡμέρα τῆς Μεγάλης Γιορτῆς Της.

Μάνος Καραγιαννίδης
Φαντάρος - Δημοσιογράφος

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΙΣΤΑ:

Πλέκετε κάλτσες. Πλέκετε πολλές κάλτσες.
Θὰ προφυλάξουν τοὺς ἥρωάς μας ἀπὸ τὰ κρυοπαγήματα.

ὁ κῆπος τῶν

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Χιόνια πάνω στὰ βουνά! Κρύο δυνατό, καὶ κεῖ πέρα στὶς κορφὲς τῆς Ἠπείρου ὁ στρατός μας ἀκατάπαυστα καταδιώκει τὸν ανικόβλητο ἐχθρό! Τὰ ἐφετεινά μας Χριστούγεννα ἐμεῖς οἱ Σκαπανεῖς θὰ τὰ περάσουμε ὅπως καὶ ὅλοι οἱ συναγωνιστές, ὅπως ὅλη ἡ Ἑλλάδα, μὲ τὴν ψυχὴ κοντὰ στὰ μαχόμενα παλληκάρια μας, βοηθώντας μὲ τὶς μικρές μας δυνάμεις τὸν μεγάλο ἀγῶνα, μὲ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ μᾶς ἀναθέτουν στοὺς Τομεῖς μας. Μὰ καὶ κάτι ἄλλο ἤθελα νὰ συστήσω σὲ ὅλα τὰ Σκαπανάκια. Ὑπάρχει μιὰ ὑπηρεσία ἰδιαίτερη ποὺ ἵδρυσεν ἡ Ὀργάνωσίς μας — ἡ Κ.Υ.Α.Μ. Αὐτὴ δέχεται κάθε προσφορὰ ποὺ τῆς πηγαίνουν εἴτε σὲ χρήματα εἴτε σὲ ἄλλα εἴδη καὶ τὰ στέλλει στὰ παλληκάρια τοῦ Μετώπου. Οἱ γονεῖς μας ἔστειλαν καὶ στέλλουν συνεχῶς ὅ,τι μποροῦν στὴν καλή μας Ὀργάνωσι. Μὰ κι' ἐμεῖς μποροῦμε κάτι νὰ κάμωμε ἰδιαίτερο. Καὶ νὰ τί σκέπτομαι: Οἱ πατέρες ποὺ πολεμοῦν καὶ δοξάζουν τὴν Πατρίδα, ἀφῆκαν πίσω τους παιδιά. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ δὲν θἄχουν φέτος κοντὰ τὸν πατέρα τους γιὰ νὰ τοὺς ἀγοράση δῶρα γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά. Ὅλοι ἐμεῖς ἂς χαρίσουμε στὰ παιδιὰ τῶν ἡρώων μας ἐφέτος τὰ παιγνίδια μας καὶ ὅ,τι ἄλλο μποροῦμε στέλνοντάς τα στὴν ὑπηρεσία τῆς Κ.Υ.Α.Μ. Καὶ ὅλοι μαζὶ ἂς κάμουμε μιὰ προσευχή!

«Χριστέ μου, ποὺ σήμερα ἡ οἰκουμένη ἑορτάζει τὴν γέννησί σου, δῶσε τὴ Νίκη στὴν Ἑλλάδα μας, χάρισε ὑγεία στὸ Βασιλέα καὶ τὸ Μεγάλο μας Ἀρχηγὸ καὶ δυνάμωνε στὸν ἀγῶνα τὸ Στρατό μας».

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Γράμματα Σκαπανέων

Ἀγαπητή μου «Νεολαία»,

Ἐμεῖς ἐδῶ θὰ γιορτάσουμε τὰ Χριστούγεννα μέσα στὶς ζέστες μας καὶ στὰ καλά μας. Οἱ στρατιῶτες μας ὅμως ποὺ πολεμοῦν δὲν θὰ τἄχουν αὐτὰ τὰ καλά. Ἂς σκεφτοῦμε λοιπὸν ὅλοι οἱ σκαπανεῖς ὅτι γιὰ μᾶς πολεμοῦν ἐκεῖ πάνω στὰ βουνὰ καὶ ἂς μὴ φᾶμε ὅλα τὰ γλυκὰ ποὺ θὰ μᾶς προσφέρουν οἱ γονεῖς μας. Ἐγὼ τὸ ἐδήλωσα στὸν πατέρα μου. Τοὺς κουραμπιέδες καὶ τὸ τσουρέκι μου θὰ τὰ στείλω στὸ μέτωπο μαζὶ μ' ἕνα ζευγάρι γάντια ποὺ ἀγόρασα μὲ τὰ λεφτὰ τοῦ κουμπαρᾶ μου. Γι' αὐτὴν τὴν δουλειὰ τὸν ἔσπασα πρὶν τῆς ὥρας του, ὅπως θὰ σπάσουν καὶ τὸ κεφάλι τῶν Ἰταλῶν οἱ φαντάροι μας.

Ζήτω ὁ Ἀρχηγός.

Νάσος Γιαννουλόπουλος
Σκαπανεύς

2. (Συνέχεια)

Ὅταν πῆρε τέλος αὐτὸ τὸ ξαλάφρωμα οἱ ἀπάχηδες ἔρριξαν ὅλα κεῖνα τὰ χρυσαφικὰ σὲ μιὰ μεγάλη βαλίτσα, τραγούδησαν ὅλοι μαζὶ ἕνα τραγούδι τῆς μόδας, χαιρέτησαν μὲ μιὰ ὑπόκλισι βαθειὰ ὡς τὴ γῆ κι' ἔφυγαν ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος ποὺ ἦρθαν...

Οἱ καλεσμένοι τριγύρισαν ἀμέσως τὸν κ. Νομάρχη...

Τί ἔξοχο ἀστεῖο. Τί ἐπιτυχία ἦταν αὐτή. Μπράβο, συγχαρητήρια. Χὰ χὰ χά. Ἤθελαν νὰ τοῦ σφίξουν τὸ χέρι (δηλ. τὸ πόδι), μὰ ὁ κ. Νομάρχης ἔδειχνε πολὺ στενοχωρημένος. Βρισκότανε σὲ μεγάλη ἀπορία! Καλέ, ὄχι, δὲν ἤξερε τίποτα... δὲν καταλάβαινε τίποτα... Δίχως ἄλλο μερικοὶ καλεσμένοι θὰ εἶχανε σκαρώσει αὐτὴ τὴν κωμωδία.

Μόλις εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ κ. Νομάρχης, ἡ ἀνησυχία ζωγραφίστηκε στὰ πρόσωπα ὅλων... Σιγὰ σιγὰ ἡ ἀνησυχία γίνεται ἀγωνία, γιατὶ ἡ ὥρα περνᾶ καὶ οἱ ἀπάχηδες δὲν γυρίζουν...

Κάποιος φωνάζει: «Καλὲ θὰ ἦταν ἀληθινοὶ ἀπάχηδες!»

Μιὰ γαλοπούλα προσθέτει: «Καὶ τὴν πάθαμε σὰν βλάκες!»

Ὁ κύριος Νομάρχης τηλεφωνεῖ σ' ὅλα τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα νὰ τρέξουν ἀμέσως παντοῦ γιὰ ν' ἀνακαλύψουν καὶ νὰ πιάσουν τοὺς κλέφτες.

Γενικὸ πανδαιμόνιο. Πολὺ θλιβερὸ τέλος εἶχε πάρει κεῖνο τὸ πανηγύρι μὰ τὴν ἀλήθεια.

Τρέχαν ὅλοι στὴ γκαρδαρόμπα. Φρίκη. Οἱ ἀπάχηδες εἶχαν περάσει κι' ἀπὸ κεῖ... Ἔ, καὶ βέβαια ἦταν δυνατὸ ν' ἀφήσουν τόσα σπάνια γουναρικά, τόσα φτερὰ στρουθοκαμήλων, τόσα μπαστούνια μὲ χρυσὲς λαβὲς καὶ ἄλλα πολύτιμα ἀντικείμενα;

Οἱ γρηὲς προβατίνες καὶ οἱ γενάτες κατσίκες ποὺ εἶχαν βάλει σ' αὐτὴ τὴν ἐμπιστευτικὴ ὑπηρεσία βρέθηκαν πνιγμένες στὰ καθίσματά τους. Τὰ φίμωτρα ποὺ τοὺς βάλαν στὸ στόμα ἐκεῖνοι οἱ σκληροὶ κακοῦργοι γιὰ νὰ μὴ φωνάξουν τοὺς ἔφεραν τὸ θάνατο ἀπὸ ἀσφυξία.

Αὐτὰ τὰ πρωτάκουστα πράματα εἴχανε κάνει ἀκόμα καὶ τὰ πιὸ σοβαρὰ ἀπὸ τὰ τετράποδα καὶ τὰ δίποδα ζῶα κι' ἀπὸ κεῖνα ποὔχουνε λειρί, νὰ χειρονομοῦνε, νὰ δείχνουνε μὲ λύσσα τὰ δόντια τους, νὰ καταριοῦνται.

Θαρροῦσε κανεὶς πὼς φύσηξε ἄνεμος τρέλλας στὴ Γουρουνόπολι.

Οἱ μασκαράδες βγῆκαν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Νομάρχη καὶ χύθηκαν μπουλούκια μπουλούκια μὲ φωνὲς καὶ φασαρία στοὺς δρόμους τῆς Γουρουνόπολης κάτω ἀπὸ τὸ είρηνικὸ χαμόγελο τοῦ ὁλόγιομου φεγγαριοῦ.

Ὅμως ἀλλοίμονο! Κι' ἄλλη συμφορὰ τοὺς περίμενε στὰ σπίτια τους. Οἱ ἀπάχηδες εἶχαν περάσει κι' ἀπὸ κεῖ. Ἐδῶ συρτάρια σπασμένα, ἐκεῖ χρηματοκιβώτια ἀνοιγμένα μὲ δυναμίτη... Ἀπάνω στὰ τραπέζια ἀπομεινάρια φαγητοῦ καὶ ἄδειες μπουκάλες μαρτυροῦσαν πὼς οἱ κλέφτες τὸ εἶχαν ρίξει καὶ στὸ γλέντι.

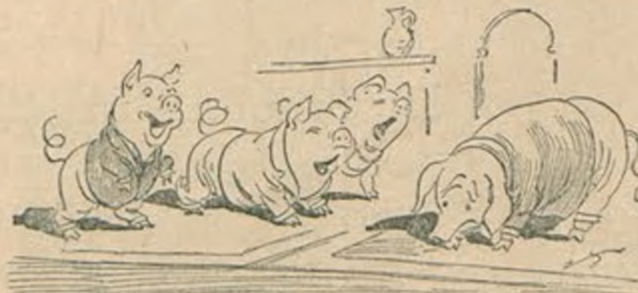
Οἱ Γουρουνοπολῖτες μ' ὅλη τὴ συμφορά τους δὲν μποροῦσαν νὰ μὴ θαυμάσουν. Τόση τέχνη καὶ μέθοδο στὴν κλεψιά!

Δὲν περιγράφεται τὸ κακὸ ποὺ ἔγινε. Ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ζῶα, σαρκοφάγα, φυτοφάγα, ἀρσενικὰ καὶ θηλυκά, κτυποῦσαν τὸ στῆθος τους, μαδοῦσαν τὰ φτερά τους καὶ τὶς τρίχες τους. Ἀπάνω σ' αὐτὸ ξύπνησαν καὶ τὰ μωρά τους καὶ τότε πιὰ ἔξεσπασαν ὅλα μαζὶ σὲ κάτι τόσο τρομαχτικὲς φωνές, ποὺ καὶ τὸ φεγγάρι ἀναγκάστηκε νὰ βουλλώση τ' αὐτιά του.

Ὁ καιρὸς ὅμως εἶναι χρῆμα. Κι' ἂν ὁ χαμένος καιρὸς δὲν ξαναβρίσκεται πιά, τὸ χρυσάφι ὅμως καὶ τὰ χαμένα διαμάντια μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ξαναβρῇ.

Εἰδοποίησαν λοιπὸν ἀμέσως οἱ Γουρουνοπολῖτες τὶς ἀρχὲς τῆς πολιτείας, ποὺ μαζευτήκανε πραγματικὰ στὶς 2 καὶ 39΄ γιὰ νὰ συσκεφθοῦνε. Ὅταν καταγράψανε μιὰ μιὰ ὅλες τὶς ζημίες ποὺ εἴχανε γίνει, ἀποδείχτηκε πὼς τὸ κακὸ ἦταν ἑκατὸ φορὲς μεγαλύτερο ἀπὸ κεῖνο ποὺ εἴχανε φαντασθῆ.

(Ἀκολουθεῖ)

— Τί ἔξοχο ἀστεῖο!

Σκαπανέων μας

Τὸ Διηγηματάκι μας

Τὰ Χριστούγεννα τοῦ μικροῦ Βάγγου

Εἶναι ἕνα κοντοστρούμπουλο παιδάκι ὁ Βάγγος ὡς δέκα χρόνων, καὶ ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἤπειρο στὴν Ἀθήνα νὰ ἐργαστῇ καὶ «νὰ μάθη καλοὺς τρόπους» ὅπως ἔλεγε. Μιλοῦσε τὴν Ἠπειρωτικὴ διάλεκτο καὶ ὑπηρετοῦσε σὲ μιὰ καλὴ οἰκογένεια ποὺ πῆγε καὶ τῆς ζήτησε δουλειά. Ἦταν ἕνα ἔξυπνο καὶ καλόκαρδο παιδὶ καὶ μαζὶ ἁπλὸς καὶ ἀφελής.

Καὶ ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ βρῆκε καλοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸν ντύνουν καὶ νὰ τὸν τρέφουν. Τὰ φαγητὰ τῆς Ἀθήνας τὰ εὕρισκε τόσο καλά, ποὺ δὲν ἔμοιαζαν καθόλου μὲ κεῖνα ποὺ ἔτρωγε στὸ χωριό του.

Μὰ ἄρχισε ὁ πόλεμος καὶ ὁ Βάγγος ἄρχισε νὰ ἀνησυχῇ γιὰ τοὺς δικούς του.

— Πάει ἡ μάνα μ' θὰ τὴν ἔσφαξαν οἱ Ἰταλοί!

Ἅμα ἄκουε πὼς γκρέμισαν κανένα γεφύρι οἱ μπόμπες ἔλεγε:

— Θἆν' τοῦ χωριοῦ μου τὸ γιοφύρ'. Πέρσι τὸ χτίσανι κι' ξόδεψαν ἱκατομμύρια!—Πάει τοῦ γιοφύρ' τοῦ χωριοῦ'μ!

Σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς πρώτους συναγερμοὺς ποὺ ἔγινε στὴν Ἀθήνα ὁ Βάγγος βρέθηκε μὲ ἄλλους μέσα σ' ἕνα καταφύγιο.

— Φταίου γὼ κι' ἠγίνηκε συνηγιρμούς, ἔλεγε. Καθ' βράδ' κάνου τὴν προσευχὴ μ' κι' ἀπόψ' κουρασμένους καθὼς ἤμουνα μὶ πῆρ' οὗ ὕπνους κὶ δὲν τὴν ἤκανα. Καὶ νά! γίνηκε συνηγιρμούς.

Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ὁ Βάγγος ἀκολουθῶντας τὴν κυρία του ἐρχότανε φορτωμένος μὲ μιὰ μεγάλη καλάθα γεμάτη ἀπὸ τὰ Χριστουγεννιάτικα ψώνια. Φουσκωμένος, ὁλοκόκκινος καὶ ἱδρωμένος ἀκουμποῦσε κάθε λίγο τὸ καλάθι νὰ ξανασάνῃ:

—Τί κρατεῖς ἐκεῖ Βάγγο; τὸν ρώτησε ἕνα ἄλλο παιδί.

— Καὶ τί δὲν κρατάω; εἶπε χαρούμενα ὁ Βάγγος. Μωρ' τί γαλόπλα, τί κουραμπιέδες,τί πορτοκάλλια.. Ἔχει δῶ μέσα πρᾶμα ποὺ οὔτε στὸν ὕπνοτ' δὲν τὸ γλιέπ' κανένας. Ποῦ νὰ ἰδοῦμε μεῖς στὸ χωριόμ τέτια πράματ. Μπομπότα καὶ πάλι μπομπότα! Κρέας; μονάχ τὴ Λαμπρή! Ἀπόψε θὰ κάνω μιὰ μεγάλη προσευχὴ καὶ θὰ λέω: Χριστέμ' δῶσε καὶ στὴ μάναμ' ἀπὸ τὰ ἴδια ποὺ θὰ μοῦ δώσουν καὶ μένα τ' ἀφεντικάμ' Ἔχε καλὰ τὴ μάναμ', τὴν ἀδερφήμ', τὸ μουλάρι μας καὶ τὸ χωριόμ' ὅλο καὶ διῶξ τσ' Ἰταλοὺς ἀπ' τὸ τόπο μας.

. . . .

Σὰν ἔφτασε ὁ Βάγγος στὸ σπίτι ἡ κυρά του πῆρε τὰ ψώνια ποὺ εἶχε στὸ καλάθι καὶ ἄρχισε νὰ τὰ χωρίζη σὲ ἕνα μέρος. Μετὰ τὰ ἔδωσε πάλι στὸν Βάγγο νὰ τὰ κρατάη καὶ ξεκίνησαν. Τὸ μικρὸ Ἠπειρωτόπουλο δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί συμβαίνει. Ὅλα αὐτὰ τὰ ὡραῖα πράγματα δὲν θὰ τὰ κρατοῦσαν δηλαδὴ στὸ σπίτι;

Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ μπῆ στὸ νόημα. Μπροστὰ ἡ κυρία του, πίσω αὐτὸς ἐγύρισαν τὰ σπίτια τῶν παλληκαριῶν ποὺ πολεμοῦν στὸ μέτωπο καὶ — ὅσα ξέρανε στὴ γειτονιά τους — ἐμοίρασαν στὰ φτωχὰ παιδάκια τους, στ' ἀδερφάκια τους, τὰ ὡραῖα ψώνια.

Τὸ βράδυ ὁ Βάγγος ἦταν πιὸ εὐτυχισμένος παρὰ ἂν τὰ ἔτρωγε ὅλα ἐκεῖνος.

Ὁ Βάγγος ἀκολουθῶντας τὴν κυρία του ἐρχότανε φορτωμένος...

ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΕΝΔΡΟ

Ξέρετε ἀπὸ ποῦ προῆλθε τὸ ἔθιμο τοῦ Χριστουγεννιάτικου δέντρου;

Τὸν μεσαίωνα, ὅταν εἶχε πιὰ διαδοθῇ πλατειὰ ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία καὶ στὶς χῶρες τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης ποὺ ἦταν ἀκόμη εἰδωλολατρικές, οἱ πρῶτοι εὐρωπαῖοι Χριστιανοὶ στήσανε μιὰ σκηνὴ καὶ βάζανε πάνω ἐκεῖ κάποιο δέντρο ἢ κάποιο θάμνο θέλοντας νὰ παραστήσουν μ' αὐτὸ πὼς ὁ Χριστὸς ποὺ γεννήθηκε εἶναι «Δέντρο τους».

Σιγὰ - σιγὰ τὸ ἔθιμο διαδόθηκε σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη καὶ τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ στὴ χώρα μας, γιὰ μεγάλη χαρὰ τῶν παιδιῶν.

ΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Ἀκούγεται φοβερὸς θόρυβος στὴν τραπεζαρία. Ἡ μητέρα τρέχει νὰ δῇ τί συμβαίνει.

Ἡ Νίκη ἐγύριζε σὰν σβούρα μέσα στὸ δωμάτιο.

— Τί σοῦ συμβαίνει Νίκη; Τί ἔπαθες; ρωτάει ἡ μητέρα.

Ἡ Νίκη παύει τὴν ἀλλόκοτη γυμναστική της καὶ λέει:

— Τίποτα, μητέρα. Δὲν μοῦ εἴχατε πῆ, ἐπειδὴ βαρυστομάχιασα ἀπὸ τὴν πολλὴ Χριστουγεννιάτικη γαλοπούλα ποὺ ἔφαγα, νὰ πάρω τὸ γιατρικὸ ποὺ μοῦ δώσατε, ἀφοῦ πρῶτα κουνήσω καλὰ τὸ μπουκάλι; Νὰ λοιπόν, ξέχασα νὰ κουνήσω τὸ μπουκάλι καὶ σκέφθηκα νὰ κουνηθῶ ἐγώ, ἀφοῦ τὸ γιατρικὸ εἶναι μέσα μου.

* * *

— Σοῦ εἶχα παραγγείλει νὰ μὲ ξυπνήσῃς στὶς ἔξη, γιὰ νὰ προλάβω τὴ Χριστουγεννιάτικη λειτουργία. Γιατὶ δὲν τὸ ἔκαμες;

— Δὲν τόλμησα, κύριε, γιατὶ κοιμώσαστε.

ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΑΣ

Μαῦρος οὐρανός, κάτασπρη ἡ γῆ.
Χαρούμενα ἡ καμπάνα ποὺ χτυπᾶ!
Γεννήθηκε ὁ Χριστός! Ἡ Παναγιὰ
γυρμένη πάνωθέ του τὸν κυττᾶ.

Τὸ χιόνι τὴν καλύβα τριγυρνᾶ,
μὰ στὴ σκεπὴ ἀνοίγει ὁ οὐρανὸς
καὶ κάτασπρα ἀγγελούδια τραγουδοῦν
«Γεννήθηκε ὁ Χριστός μας, ὁ Χριστός»!

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

Γιά νά μαθαίνετε

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

Στοιχειόγριφος

Πατέρας ἦμουν τῶν Θεῶν
τὸ κεφάλι ἂν μ' ἀφαιρέσῃς
καὶ ἀκόμη τὸν λαιμὸ
κάποιο ζῶο οἰκιακὸ
θὰ προβάλῃ στὸ λεπτό.

Κι' ἂν στὸ ζῶο ποὺ θὰ βγῇ
προσθέσῃς ἕνα γράμμα
θὰ ἰδῇς χειρίστην πρᾶξιν
νὰ προβάλῃ ἐν τῷ ἅμα.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Τρίγωνον

* * * * * 1η σειρά: Ἥρως τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας. 2α σειρά: Μία τῶν Ἠπείρων. 3η σειρά: Ναυτικὸν παράγγελμα. 4η σειρά: Θρεπτικὴ τροφὴ (πλ.). 5η σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Χ

Βέλος

\+ * * * * = Νῆσος.
* + * * * = Ὄργανον.
* * + * * = Πτηνόν.
* + * * * = Πόλις.
\+ * * * * = Ἀπόστολος.

Οἱ σταυροὶ καθέτως: τρόφιμον.

Α. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 10ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως: 1 Ἑλλάς—σῖτος, 2 Νάξος, 3 τάμ—φαΐ, 4 ὅλα—ὅτι—ὄχι, 5 νόσος—ἀρνιά, 7 φόρος—Μάρνη, 8 ἀσε—Κέα—εἷς, 9 ἀνά—ρέω, 10 ἀργία, 11 Σόφια—Ἄνασσα. Καθέτως: 1 ἔριον—φάρος, 2 λόχος, 3 τάς—Ρέα, 4 ἀνά—ὅλο—ναί, 5 Σάμος—σκάρα, 7 Σοφία—Μαρία, 8 ἴσα—Ρέα—σάν, 9 ἰον—ρέω, 10 χιόνι, 11 Συρία—ἥσυχα. **Δικτυωτόν:** 1 νάνος, 2 ἀγρός, 3 ἁλάτι, 4 Ἀθάνα, 5 δρύζα, 6 ἀρετή, 7 ὅρκος, 8 ζέστη, 9 Μῆλος, 10 νῆσος. Διαγωνίως: Ἀρταξέρξης. **Πυραμίς:** Ὁριζοντίως: Δ, Ἥρα, Πράγα, Ὄλυμπος, Παυσανίας. Οἱ σταυροὶ καθέτως: Δράμα. **Πυραμίς:** Ὁριζοντίως: Λ, ρίς, ΤῆΝος, ΡοδΑνός, ΜακεΔονία. Οἱ σταυροί: Δανία. **Κρυπτογραφικόν:** Θεμιστοκλῆς, Ἡμίθεος, Λοιμός, Ἱστός, Μῆλος, Λιμός, Οἶκος, Ἕλος, Στῆθος. **Μαγική εἰκών:** Παστέλι (ΜπαμΠΑ, ΣΤΕΛΙο). **Αἰνίγματα:** α) ὁ ὀπνος, β) ἡ ὀπή. **Λεξίγριφος:** Τὸ Κάπα — ἡ Κάπα. **Τρίγωνον:** Τροία, ρόδα ὀδῶ, ἴα, Α. **Τρίγωνον:** Σάμος, Αἴας, μάς, δο, Σ. **Ἀκροστιχίς:** Γερμανία (Γαλλία, Ἑλλάς, Ρωσσία, Μαρόκον, Ἀγγλία, Νορβηγία, Ἰνδίαι, Ἀλβανία). **Μεταγραμματισμός:** Χίος, Ἴος, Ἰον. **Τί εἶναι:** Μαγελλᾶνος θαλασσοπόρος, Ἡλιογάβαλος αὐτοκράτωρ, Δίρφυς ὄρος, Ὑεσῶ νῆσος. **Τὰ τυπογραφικὰ λάθη:** 1 μυρίζουν, 2 ἀκίνητα, 3 βράχοι, 4 πλέκει, 5 κυλῶντας.

Ζωγραφική

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτὶ ἐπάνω στὸ σχέδιο καὶ ὁδηγούμενοι ἀπὸ τοὺς

ἀριθμοὺς χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς: Ὅπου ὑπάρχει: 1 μὲ κόκκινο, 2 μὲ βιολετί, 3 μὲ πράσινο, 4 μὲ μπλὲ ἀνοικτό, 5 μὲ μπλὲ σκοῦρο.

Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Τί εἶναι;

Κλέφτες στὴν πόλι μπήκανε, ἡ πόλις ἔφυγε ἀπ' τὰ παράθυρα καὶ οἱ κάτοικοι πιάστηκαν αἰχμάλωτοι.

Β. Ζ.

Ὀπτικὴ ἀπάτη

Τί παρουσιάζει ἡ κατωτέρω εἰκόνα; Ἡ ἀπάντησις βέβαια δὲν εἶναι δύσκολη. Πρόκειται γιὰ ἕνα πρόσωπο κάποιου ἱππότου τοῦ Μεσαίωνος ποὺ ἔχει μοῦσι καὶ πολλὰ μαλλιά, χτενισμένα κατὰ τρόπον περίεργον.

Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ θὰ ἐπρόσεχε περισσότερο, θὰ ἀνεκάλυπτε ἄλλα δύο πρόσωπα. Εἶναι δύο κατατομές, δύο «προφίλ», ὁ σχεδιαστὴς τὰ ἔφτιαξε τόσο καλά, ὥστε ἂν τὰ κοιτάξετε μὲ προσοχὴ λίγη ὥρα, εἶναι πολὺ δύσκολο ἔπειτα νὰ ξεχωρίσετε τὸ πρόσωπο ποὺ βλέπατε στὴν ἀρχή.

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἡ γάτα θέλει νὰ πιάσῃ τὸ ποντικάκι, ἀλλὰ αὐτὸ κρύβεται καλά, σὰν Ἰταλικὸ θωρηκτό... Ὑπάρχει ὡστόσο δρόμος μέσα στὸν λαβύρινθο ποὺ ὁδηγεῖ

Χ Ρ Ι Σ Υ Γ Α →
Β Τ Ο Ε Ν Ν
Α Τ Ο Ω Η Ι Ρ
Α
Α Μ Χ Ε Τ Δ
Λ Ο Α Β Ι Μ Ξ
Α Τ Ο Χ Ζ Ι Ο Χ
Δ Ν Υ Θ Μ
Α Τ Ε Ο Ε Ο Ε Ρ
Κ Μ Φ
Σ Α Σ Ι Α
Ι ↑
Η Ν Ρ Α
Α
Ε Ψ
Ο Λ

ἀσφαλῶς στὸ καταφύγιο. Γιὰ νὰ τὸν βρῆτε πρέπει νὰ περάσετε ἀπὸ τὰ μέρη ποὺ εἶναι ἀνοικτὰ καὶ ὄχι ἐπάνω ἀπὸ τὶς γραμμές.

Ἂν ἀκολουθήσετε ὡρισμένο σωστὸ δρόμο, θὰ διαβάσετε, βάζοντας κατὰ σειρὰ τὰ γράμματα ποὺ θὰ συναντήσετε, μιὰ εὐχὴ γιὰ τὰ Χριστούγεννα.

ΕΓΝΩΡΙΖΕ ΜΟΝΟ ΤΑ ΦΤΕΡΑ...

Ἡ κυρία Κουφιοκεφαλάκη ἐπεσκέπτετο γιὰ πρώτη φορὰ τὸ Ζωολογικὸ Κῆπο καὶ ἐρωτᾶ τὸν φύλακα:

— Κι' αὐτὸ τὸ σκυλὶ μὲ τὰ φτερὰ τῆς στρουθοκαμήλου πῶς λέγεται;

ΤΡΕΜΕ ΕΛΛΑΣ!

(καὶ μὴ γελᾶς...)

Πλοῖα, χαλύβδινα ἰσχυρά!
(συνήθως κάτ' ἀπ' τὰ νερά...)
Τάνκς καὶ ντουφέκια καὶ κανόνια!
(κι' ὀχτὼ μερίδες μακαρόνια...)
Τ' ἀεροπλάνα του θεριά!
(πολὺ ὑγρασία στὰ μεριά...)
Κι' ὁ Ντοῦτσε τους παλληκαρᾶς!
(ἀφεντικό, γιατὶ βαρᾶς;...)
Στρατὸς γενναῖος, τρομερός!
(φταίει ὁ κακός τους ὁ καιρός...)
Καπέλλο μὲ πολλὰ φτερά!
(πόδια λαγοῦ, πολὺ γερά...)
Χαῖρε μεγάλη Ἰταλία!
(δειλός, δειλοῦ, δειλοί, δειλία...)

Ἔπρεπε νὰ ἦσαν 2!

Δύο νεόπλουτοι τρῶνε σὲ ἕνα ἀκριβὸ ἑστιατόριο.

Τὸ γκαρσόνι τοὺς σερβίρει σὲ μιὰ πιατέλλα ἕνα θαυμάσιο γλύκισμα... ἀλλὰ φοβερό!!.. Στολίζεται στὴ μέση ἀπὸ μιὰ ψόφια μυῖγα.

— Γκαρσόν, φωνάζει ὁ πρῶτος κύριος, ὑπάρχει μιὰ μυῖγα ἐπάνω στὸ γλύκισμα.

— Εἶμαι καταλυπημένος κύριε, λέγει τὸ γκαρσόνι, ἔχετε δίκιο ποὺ φωνάζετε...

— Βέβαια ἔχω δίκιο! Σ' ἕνα ἑστιατόριο τόσο ἀκριβό, βάζουν τοὐλάχιστον μιὰ μυῖγα γιὰ κάθε πελάτη!!

Τί διάβαζε...

— Τί διαβάζεις μὲ τόσο ἐνδιαφέρον στὴν ἐφημερίδα Γιῶργο;

— Κοιτάζω ἂν ἔχουν πάντρευτῇ περισσότεροι ἄνδρες ἢ γυναῖκες αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα.

Διασκεδάζοντας

ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἂν βρῇ καὶ ἂν δὲν ζητηθῇ...

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος! Ψάχνω νὰ βρῶ ἕνα ποδήλατο.

— Δὲν ἔχεις δικό σου;

— Ὄχι, ἀλλά, ἂν αὐτὸ ποὺ θὰ βρῶ σὲ ἕνα χρόνο καὶ μιὰ μέρα δὲν ζητηθῆ ἀπὸ τὸν ἰδιοκτήτη του, σὲ ἕνα χρόνο καὶ σὲ μιὰ μέρα θὰ γίνη δικό μου!...

Ψεύτη!

Ὁ Γιωργάκης περπατεῖ σ' ἕνα δρόμο καὶ βλέπει ξαφνικὰ τὸ φίλο του τὸν Τάκη νὰ περνᾷ ἀπάνω σ' ἕνα ποδήλατο. Θέλοντας νὰ τὸν πειράξη τοῦ φωνάζει:

— Τάκη, Τάκη, οἱ ρόδες γυρνοῦν!!

Ὁ Τάκης κατεβαίνει ἀπὸ τὸ ποδήλατο, ἐξετάζει λεπτομερῶς τὶς ρόδες καὶ τοῦ λέει ἁπλᾶ:

— Ψεύτη!

Παρεξήγησις!

Στὸ φαρμακεῖον:

— Θὰ ἤθελα ἕνα φάρμακο γιὰ ψύλλους, γιὰ τοὺς σκύλους μου.

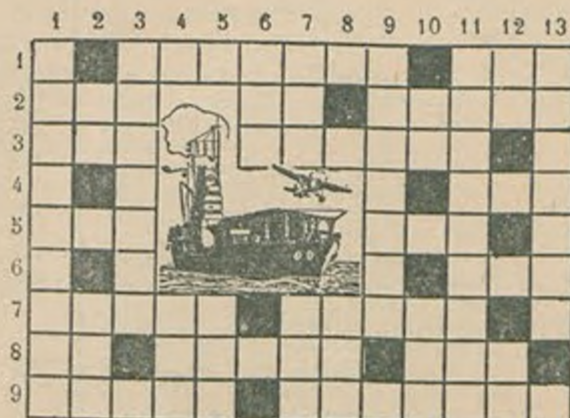
— Μάλιστα! Ἀλλὰ γιὰ πόσους;

— Δὲν τοὺς μέτρησα, ἀπήντησε θυμωμένος ὁ πελάτης, ὁ ὁποῖος νόμισε ὅτι ὁ φαρμακοποιὸς τὸν ρωτοῦσε «γιὰ πόσους ψύλλους»...

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΤΟ "ΑΕΡΟΠΛΑΝΟΦΟΡΟΝ„

Ὁριζοντίως:

1) Τὸ μικρὸν ὄνομα προσφιλοῦς, σεβαστοῦ ὅσον καὶ ἐνδόξου ἀνθρώπου — Ἡ κοινὴ πατρὶς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. 2) Συμπερασματικὸν — Αὐτοῦ Ἐξοχότης — Θύρα. 3) Θελεις (δημ.). — Ἀνοιξιάτικη. 4) Διά (δημ.). 5) Σύνδεσμος — Ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος φροντίζει γιὰ

τὴ σταφίδα. 6) Μήτηρ τῶν Θεῶν. 7) Ἀνδρικὸν ὄνομα — Στάσου (ἀρχ.). 8) Καθὼς — Χώρα τῆς Δ. Ἀσίας — Ὀργάνωσις. 9) Εὑρίσκεται στὸν οὐρανὸ — Γυναικεῖον ὄνομα (σύζυγος τοῦ Πριάμου)

Καθέτως:

1) Διεκόπησαν εἰς τὰ σχολεῖα λόγῳ τοῦ πολέμου (γεν.). 2) Νότα — Ἄφησε. 3) Ἥρως τῆς Ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας (γεν.). 4) Ἀντωνυμία. 5) Ζῶον (καθ.). 6) Ἱερὸς χῶρος (γεν.). 7) Τὰ γράφουν οἱ ἐφημερίδες — Ναυτικὸν παράγγελμα. 8) Λέξις ἀπὸ περίφημον Σπαρτιατικὴν φράσιν. 9) Πρόχειρος μονὰς μετρήσεως, ἡ ὁποία ἔχει βάσιν τὴν ἀνοικτὴν παλάμην μας. 10) Τὸ ὑπάρχον — Ἦσαν ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἀφροδίτη κλπ. 11) Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαρτυρύσας κατὰ τὸ 1821. 12) Η. Τ. — Νότα βυζαντινῆς μουσικῆς. 13) Διάβολος.

Ἡ πρόσθεσις

Ἡ πρᾶξις ποὺ παραθέτομεν εἶναι πρόσθεσις καὶ τὸ ἄθροισμα σωστό:

32524
22728
19413
78686
153351

Ἂν ἀπὸ τὶς 5 σειρὲς τῆς πράξεως αὐτῆς ἀντιστρέψετε τὶς τρεῖς, θὰ εὕρητε πάλιν ἄθροισμα 153351. Κανεὶς ἄλλος ἀριθμὸς δὲν πρέπει νὰ μετατοπισθῆ, νὰ ἀλλαχθῆ ἢ νὰ προστεθῆ. Ἀντιστροφὴν τῶν ἀριθμῶν ἐννοοῦμεν τὸ ἑξῆς: Τὸ 19413 νὰ γίνη 31491, νὰ γραφῆ δηλαδὴ ἀνάποδα.

Ποιὲς σειρὲς πρέπει ν' ἀντιστραφοῦν;

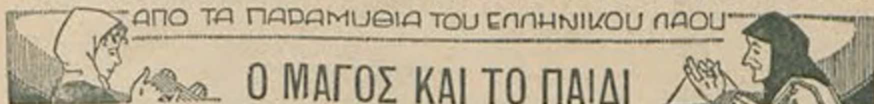
Δ. ΦΡΟΣΥΝΑΚΗΣ

Μεσοστιχὶς

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν προφήτην τῆς Π. Διαθήκης.

1) Ἑλληνικὴ μεγαλόνησος. 2) Ἥρως τοῦ 21. 3) Πόλις τῆς Α. Μακεδονίας. 4) Ἅγιος. 5) Πρωτεύουσα διαλυθέντος εὐρωπαϊκοῦ κράτους. 6) Ἑλληνικὴ νῆσος.

Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ο ΜΑΓΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ

Ἦταν ἕνας γέρος μιὰ φορά, κι' εἶχε ἕνα παιδί, κι' ἦταν πολὺ φτωχός. Παίρνει λοιπὸν τὸ παιδὶ ὁ γέρος καὶ τὸ βάζει σ' ἕνα νοικοκύρη παραγυιό, κι' αὐτὸς ὁ νοικοκύρης ἦταν τρισκατάρατος.

Τὸ παιδὶ δὲν πάγαινε στὸ χωριό, κι' αὐτὸς ὁ μάγος τὸ φοβέριζε, καὶ τὸ παιδὶ σκιαζότανε. Κάθισε κοντὰ ἕνα χρόνο ἐκεῖ καὶ τὸ παιδὶ ἔμαθε ὅλες ἐκεῖνες τὶς τέχνες ποὺ ἔφτειαχνε ὁ μάγος. «Ἦρθε ὁ χρόνος», λέει ὁ μάγος, «καὶ θάρθη ὁ πατέρας του νὰ τὸ πάρη». Καὶ ἦρθε ὁ πατέρας του καὶ τὸ πῆρε.

«Νὰ μοῦ δώσης τὸ παιδί», τοῦ λέει ὁ πατέρας, νὰ τὸ ἰδῆ ἡ μάνα του.

Καὶ παίρνει τὸ παιδὶ ὁ πατέρας ἀπὸ τὸν τρισκατάρατο, καὶ κίνησαν καὶ πᾶν στὸ σπίτι τους, γιὰ νὰ τὸ ἰδῆ ἡ μάνα του.

Στὸ δρόμο ποὺ πάγαιναν, βρῆκαν μιὰ βρύση καὶ κάθησαν νὰ φᾶν ψωμί. Σὰν ἀποφάγανε, λέει τὸ παιδὶ τοῦ πατέρα του:

— Βγάλε τὰ χρήματα ποὺ σοῦ ἔδωσε τ' ἀφεντικό μου.

Βγάζει τὰ χρήματα ὁ γέρος κι' ἦταν κάρβουνα. Κι' ἄρχισ' ὁ γέρος νὰ σκάη γιὰ τὰ χρήματα.

— Μὴ σκᾶς, τοῦ λέει τὸ παιδί. Τώρα ποὺ ἔμαθα τὴν τέχνη τους αὐτή, θὰ πάρω πίσω τὰ χρήματα.

Σηκώθηκαν νὰ φύγουν. Στὸ δρόμο λέει τὸ παιδὶ τοῦ πατέρα:

— Μεθαύριο γίνεται παζάρι. Ἐγὼ θὰ γίνω ἕνα ἄλογο καὶ θάχη ἕνα γκέμι. Τὸ ἄλογο νὰ τὸ δώσης, τὸ γκέμι νὰ τὸ κρατήσης.

— Καλά τοῦ λέει ὁ γέρος.

Κι' ἤξερε τὸ παιδὶ πὼς θὰ βγοῦν οἱ τρισκατάρατοι.

Βγαίνουν λοιπὸν οἱ τρισκατάρατοι, καὶ πιάνουν τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ γκέμι. Τραβάει ὁ γέρος, καὶ γίνεται κεχρὶ τὸ γκέμι καὶ πέφτει χάμω. Γίνονται κόττες οἱ τρισκατάρατοι καὶ πέφτουν νὰ τὸ φᾶνε. Πετιέται τὸ κεχρί, καὶ γίνεται ἀλεποῦ καὶ τρώει τὶς κόττες.

— Δὲν τὸ πούλησες τὸ ἄλογο, τοῦ λέει ὕστερα τὸ παιδί. Τώρα θὰ γίνη μιὰ λαγωνίκα, καὶ θάχη ἕνα λουρὶ στὸ λαιμό, καὶ θάρθουν οἱ τρισκατάρατοι νὰ σ' ἀρπάξουν τὸ λουρί, μὰ ἐσὺ νὰ μὴ τ' ἀφήσης.

— Καλά, τοῦ λέει ὁ γέρος καὶ βγῆκε μὲ τὴ λαγωνίκα στὸ παζάρι.

Στὸ παζάρι, τραβάει ὁ τρισκατάρατος νὰ τοῦ πάρη τὸ λουρὶ ἀπ' τὸ λαιμὸ τῆς λαγωνίκας, τραβάει κι' ὁ γέρος. Τότες πετιέται τὸ παιδί, καὶ γίνεται τὸ λουρὶ τρία μῆλα. Κι' οἱ τρισκατάρατοι κυνήγησαν τὸ γέρο νὰ τοῦ πάρουνε τὰ μῆλα.

Ἐκεῖ περνοῦσε μιὰ χαρὰ κι' οἱ χωριανοὶ συνώδευαν μὲ ντουφεκιὲς τὴ νύφη στὸ χωριό. Καὶ φεύγουν τὰ μῆλα ἀπὸ τὸ γέρο, καὶ πᾶνε καὶ χώνονται στὴν τσέπη τῆς νύφης. Τὰ βλέπουν οἱ συμπεθέροι τὰ μῆλα, καὶ βγάζουν καὶ τὰ τρῶνε. Χόπ! τὰ μῆλα, καὶ πέφτουν κατὰ γῆς. Χύνονται οἱ τρισκατάρατοι νὰ φᾶν τὰ μῆλα. Δὲν ξέρω τί ἔγιναν τὰ μῆλα... Ἔγιναν σιτάρι, κι' ἔγιναν κόττες οἱ τρισκατάρατοι νὰ τὸ φᾶνε· καὶ τὸ σιτάρι ἔγινε ἀλεποῦ νὰ τοὺς φάη!

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Η Ε.Ο.Ν. ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ ΕΠΙ ΤΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἀργυροκάστρου ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου Στρατοῦ μας ἀπεστάλησαν πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν καὶ Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν ἐκ μέρους τῶν περιφερειακῶν Διοικήσεων τῆς Ε.Ο.Ν. θερμότατα τηλεγραφήματα διαδηλοῦντα τὴν ζωηρὰν πίστιν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἐπὶ τὴν τελικὴν νίκην.

Χθὲς ἀπεστάλησαν τηλεγραφήματα ὑπὸ τῶν σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Μυτιλήνης, Θεσσαλονίκης, Ἐδέσσης, Ἄργους, Δράμας, Μεγαλοπόλεως, Ἰωαννίνων, Μονῆς Χρέπας, Ἡρακλείου, Ἀλεξανδρουπόλεως, Ἁγίου Κηρύκου Ἰκαρίας, Μεσολογγίου, Τρικκάλων, Καλαμπάκας, Γρεβενῶν.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε.Ο.Ν.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας κ. Ἠλίας Κριμπᾶς ἀπέστειλε πρὸς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Νεολαίας τὴν κάτωθι ἐπιστολήν: «Ἐπιστρέψας ἐκ περιοδείας μου ἀπὸ διαφόρους πόλεις τῆς Θεσσαλίας, τῆς Μακεδονίας καὶ τὴν Κορυτσάν, θεωρῶ ἐπιβεβλημένον νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰ συγχαρητήριά μου καὶ τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὴν συνδρομήν, τὴν ὁποίαν ἐκθύμως καὶ μὲ μεγάλην ἀπόδοσιν αἱ διάφοροι Περιφερειακαὶ Διοικήσεις ὑμῶν καὶ αἱ Ὑπηρεσίαι Ἀλληλεγγύης Μετώπου παρέχουν εἰς τὸ κράτος ἐν γένει καὶ εἰδικῶς εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργεῖον ἐν τῇ διεξαγωγῇ τοῦ ὑπὲρ πάντων ἀγῶνος.

Ἡ τοιαύτη ἐπίδοσις δεικνύει εἰς πόσον μεγάλον βαθμὸν τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἑνὸς ἐκ τῶν ὡραιοτέρων δημιουργημάτων τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου, ἐνεποτίσθησαν μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νέου Κράτους καὶ πόσον κατάλληλα εἶναι διὰ τὴν εἰς αὐτὰ ἀνάθεσιν καὶ τῶν σοβαρωτέρων ἀκόμη ἀποστολῶν καὶ εἰς τὰς δυσχερεστέρας εἰσέτι στιγμάς».

Ὁ Ὑπουργὸς
ΗΛΙΑΣ ΚΡΙΜΠΑΣ

Ο ΜΠΟΥΝΑΜΑΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ στείλῃ σὲ κάθε στρατιώτη, ναύτη καὶ ἀεροπόρο ἀπὸ ἕνα ἀτομικὸ δέμα ποὺ θὰ περιέχῃ διάφορα χρήσιμα δῶρα καὶ γλυκίσματα.

Ἡ προσφορὰ αὐτὴ θὰ εἶναι μιὰ μικρὴ ἔνδειξι ἀγάπης κι' εὐγνωμοσύνης τῆς Νεολαίας πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς ἀγαπημένης Πατρίδος μας.

Ὅποιος ἐπιθυμεῖ νὰ στείλῃ κι' αὐτὸς ἕνα δέμα στὸ Μέτωπο, ἂς καταθέσῃ στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπ' ὀνόματι τῆς Κ.Υ.Α.Μ. 70 δρχ. προσκομίζων τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν στὴν ἀποθήκη τῆς Κ.Υ.Α.Μ. ὁδὸς Φιλελλήνων ἀριθ. 12.

ΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε.Ο.Ν.

Πρὸς τὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης ἀπεστάλη ἐκ μέρους τῶν τραυματιῶν τοῦ 1ου Γενικοῦ Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου τὸ κάτωθι Τηλεγράφημα:

«Ἅπαντες οἱ ἀφιχθέντες χθὲς εἰς τὰς Ἀθήνας τραυματίαι εὐχαριστοῦμεν τὴν Ε.Ο.Ν. διὰ τὰς στοργικὰς καὶ πλήρεις ἀφοσιώσεως πρὸς ἡμᾶς περιποιήσεις της.

Οἱ τραυματίαι τοῦ 1ου Γενικοῦ Στρατιωτικοῦ Νοσοκομείου»

ΤΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΝ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἤρχισε λειτουργοῦν εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος τὸ Περίπτερον τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς τὸ Περίπτερον τοῦτο θὰ γίνεται δεκτὴ πᾶσα προσφορὰ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, προοριζομένη διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς στρατιώτας μας καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Ἐπίσης καθίσταται γνωστὸν ὅτι τὸ Περίπτερον δίδει εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας μαλλὶ διὰ τὴν κατασκευὴν μαλλίνων εἰδῶν διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς πολεμιστάς μας.

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ "ΝΕΟΛΑΙΑΣ,,

ΤΡΙΤΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ἐπὶ τῇ πτώσει τοῦ Ἀργυροκάστρου ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Στρατὸν τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«Πλήρης χαρᾶς διὰ τὴν τελευταίαν εἴδησιν περὶ καταλήψεως τοῦ Ἀργυροκάστρου, ὑπερήφανος διὰ τὰς νέας λαμπρὰς νίκας τοῦ Στρατοῦ Μου, ἀπευθύνω πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγον, τοὺς διοικητὰς τῶν μονάδων, τοὺς ἀξιωματικούς, τοὺς ὑπαξιωματικοοὺς καὶ τοὺς στρατιώτας, τὸν θερμόν Μου χαιρετισμὸν καὶ τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθυτάτης Μου ἱκανοποιήσεως.

Ἰδιαιτέρως συγχαίρω τὴν μονάδα ἡ ὁποία μὲ τόσην γενναιότητα ἔφερεν εἰς πέρας τὴν ἔνδοξον ἀποστολὴν τῆς καταλήψεως τοῦ Ἀργυροκάστρου, κέντρου μεγάλης στρατιωτικῆς ἀλλὰ καὶ ἠθικῆς σημασίας.

Ἐπίσης θερμότατα συγχαρητήρια ἐκφράζω εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἀεροπορίαν μας, διὰ τὰ κατορθώματά της.

Ἡγέται καὶ ἄνδρες ἐφάνησαν ἄξιοι ἀλλήλων καὶ ἄξιοι τοῦ Ἔθνους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'»

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ

Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἐξεδόθη τὸ κάτωθι ὑπ' ἀριθ. 44 πολεμικὸν ἀνακοινωθέν:

«Ὁ ἀγὼν ἐσυνεχίσθη καὶ σήμερον ἐπιτυχῶς. Ἐσημειώσαμεν νέαν προχώρησιν».

Ἐξ ἄλλου τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία.

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ὁ ἀγὼν ἐξακολουθεῖ νικηφόρος καθ' ὅλον τὸ μέτωπον. Τὸ γενικὸν Στρατηγεῖον ἐξέδωσε σχετικῶς τὸ κάτωθι ὑπ' ἀριθ. 45 ἀνακοινωθέν:

«Αἱ ἐπιθετικαί μας ἐνέργειαι ἐσυνεχίσθησαν ἐφ' ὅλου τοῦ μετώπου ἐπιτυχῶς.

» Κατελήφθησαν διὰ τῆς λόγχης ἰσχυρὰ ἐδαφικὰ σημεῖα. Ὁ ἐχθρὸς ὑπέστη βαρείας ἀπωλείας. Περιῆλθον εἰς χεῖρας μας 3 πυροβόλα τῶν 100 χιλιοστομέτρων».

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνακοινοῖ:

«Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Κέρκυραν καὶ ἓν χωρίον τῆς Δυτικῆς Πελοποννήσου ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν».

ΠΕΜΠΤΗ 12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Παρὰ τὴν σφοδρὰν ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ, ἡ προέλασις τῶν στρατευμάτων μας συνεχίζεται.

Σχετικῶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 46 ἀνακοινωθὲν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἀναφέρει:

«Ἡ προχώρησις ἐσυνεχίσθη ἐπὶ διαφόρων κατευθύνσεων τοῦ μετώπου, παρὰ τὴν σφοδρὰν ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ.

» Αἰχμάλωτοι καὶ λάφυρα περιῆλθον εἰς χεῖρας μας».

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἡσυχία».

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Συνεχίζεται εἰς ὅλον τὸ μέτωπον ἡ προέλασις τῶν στρατευμάτων μας. Σχετικῶς τὸ ὑπ' ἀριθ. 47 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα:

Τοπικαὶ ἐπιχειρήσεις διεξήχθησαν εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ μετώπου.

Ἡμετέρα ἀναγνώρισις συνέλαβεν 150 αἰχμαλώτους, ἐν οἷς καὶ ἀξιωματικοί.

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισε χθὲς τὴν Λευκάδα ἄνευ θυμάτων καὶ μὲ μικρὰς ζημίας εἰς οἰκήματα.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1940.— Ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθησε σκληρὸς καὶ ὑπὸ ἀντιξόους καιρικὰς συνθήκας ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 48 πολεμικὸν ἀνακοινωθὲν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

Ζωηρὰ ἡμετέρα δρᾶσις εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ μετώπου μὲ ἀποτελέσματα εὐνοϊκά.

Ἐπίσης τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἀσφαλείας ἀνεκοίνωσε:

Ἡ ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐνήργησε χθὲς περιωρισμένης ἐκτάσεως ἐπιδρομὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Χώρας. Βόμβαι ἐρρίφθησαν εἰς νήσους τοῦ Ἰονίου, μὲ ἐλάχιστα θύματα καὶ ζημίας τινὰς εἰς οἰκήματα, καθὼς καὶ εἰς ἐξοχικὴν περιοχὴν Θεσσαλονίκης, ἄνευ θυμάτων καὶ ζημιῶν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΠΟΥΝΑΜΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀπεστάλησαν αἱ ἑξῆς προσφοραὶ γιὰ τὸ μπουναμᾶ τοῦ Στρατιώτη.

Οὕτω ὁ Ὑφυπουργὸς κ. Κ. Μπουρμπούλης προσέφερε 500 δραχμὰς γιὰ 7 δέματα, ὁ κ. Α. Τζουγανάτος 350 δραχ. γιὰ 5 δέματα, ὁ κ. Κ. Μαλγαρινὸς 7.000 γιὰ 100 δέματα, ἡ δὶς Ἄννα Καπέλλου 70 δρχ. γιὰ ἕνα δέμα καὶ ὁ κ. Α. Γιάγκος 70 δρχ. γιὰ ἕνα δέμα.

Ἐπίσης διὰ τὸν μπουναμᾶν τοῦ στρατιώτου ἀπέστειλαν οἱ κάτωθι τὰ ἑξῆς:

Βιτσικουνάκης Ἀριστ. δρχ. 70 δι' ἕνα δέμα, Βυζαντίου Ζωὴ δρχ. 490 δι' ἑπτὰ δέματα, Μιχαηλίδη Φωτεινή, Μαλβίνα καὶ Ἀντώνιος δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Ἠλιόπουλος Τάκης δρχ. 350 διὰ πέντε, Γαργαρόπουλος Θεόδωρος δρχ. 210 διὰ τρία, Μπερουμπῆ Ἀλίκη δρχ. 70 διὰ ἕν, Βασιλείου Ἰωάννης δρχ. 70 δι' ἕν, Παπαγεωργίου Βασίλειος δρχ. 280 διὰ τέσσαρα, Ἀδελφοὶ Γούσου Α. Ἐμπορικὴ Ἑταιρία δρχ. 1.750 διὰ εἴκοσι πέντε δέματα, Ζωγράφης Θεόδωρος δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Παναγιωτόπουλος Ἠλίας δρχ. 70 δι' ἕν δέμα, Λορεντζάτου Κος καὶ Κα δρχ. 140 διὰ δύο δέματα, Μαρκίδου δρχ. 70 δι' ἕν δέμα, Ματσούκη Βούλα δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Δρακούλης Ἕκτωρ δρχ. 2.100 διὰ τριάκοντα δέματα, Οἰκονόμου Δέσποινα δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Νικοτσάρας Γεώργιος δρχ. 70 δι' ἕν δέμα, Κουρέτζας Γεώργιος δρχ. 70 δι' ἕν δέμα, Κράμερ Πέτρος καὶ Αἰκατερίνη δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα, Πρωτοπαπαδάκης Πέτρος καὶ Μίκης δρχ. 210 διὰ τρία δέματα, Μπράουν Βεατρίκη δρχ. 70 δι' ἕν δέμα, Μπέμπης Κωνσταντῖνος δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα, Τζουανάτου Ἀν. δρχ. 350 διὰ πέντε δέματα.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΑΘΜΟΦΟΡΟΥ ΤΗΣ ΥΠΟΔ)ΣΕΩΣ Ε.Ο.Ν. ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Βαθμοφόρος τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀθηνῶν Στυλιανὸς Μήτρου προσέφερεν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἰδιόκτητον ἔκτασιν γῆς, διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς λαχανόκηπος τοῦ 25ου Τάγματος τῆς Ὑποδιοικήσεως.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΑΠΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ Κ.Υ.Α.Μ.

Ἡ Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ἀποθήκη της μετεφέρθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων ἀρ. 12, πρῶτος ὄροφος ἀριθ. τηλεφ. 23-282. Εἰς τὴν ὡς ἄνω Διεύθυνσιν γίνονται δεκτὰ εἴδη προοριζόμενα διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς στρατιώτας μας καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Συνεχίζονται πυρετωδῶς αἱ δοκιμαὶ τῆς «Πολεμικῆς Ἐπιθεωρήσεως Ε.Ο.Ν.» τοῦ κ. Α. Λέδη, μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Γλυκοφρίδη. Ἡ νέα Ἐπιθεώρησις τῆς Ε.Ο.Ν. ἐγράφη εἰδικῶς διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς πολεμιστάς μας, πρόκειται δὲ νὰ παιχθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σκηνῆς Θεάτρων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὰ Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα, διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν γενναίων τραυματιῶν μας. Συμπράττουν ἅπαντα τὰ στελέχη τοῦ Θεατρικοῦ Τμήματος τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, καθὼς καὶ ἡ μικτὴ χορωδία καὶ ἡ ὀρχήστρα τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τὸν κ. Γλυκοφρίδην.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης ἔδωσε τὴν δευτέραν ψυχαγωγικὴν παράστασιν διὰ τοὺς νοσηλευομένους εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ἡρωϊκοὺς τραυματίας μας .

Ἡ Χορωδία τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης ἐτραγούδησεν ὡραιότατα τραγούδια, καὶ ἄλλες Φαλαγγίτισσες ἐξετέλεσαν ἐπιτυχέστατα διάφορα κομμάτια στὸ πιάνο.

Ἐξ ἄλλου οἱ ἠθοποιοὶ τοῦ θιάσου Κώστα Μουσούρη εὐγενῶς προσφερθέντες, ἔπαιξαν μὲ πολὺ κέφι ἀρκετὲς σκηνὲς ἀπὸ τὴν Ἐπιθεώρησιν «Μπράβο Κολονέλλο».

Η ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ

Πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. ἡ Π.Υ.Α.Μ. τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀργολιδοκορινθίας προσέφερεν ὑπὲρ τῶν ἡρωϊκῶν στρατιωτῶν μας καὶ τῶν οἰκογενειῶν των 787.285 δραχμάς, 10.565 κουβέρτες, 1.600 φανέλλες, 2.200 ζεύγη κάλτσες, 1.400 πουλόβερ, 134 κουκοῦλες, 320 κασκόλ, 1.086 πετσέτες, 1386 μαξιλαροθῆκες, 407 σκελέες, 541 μανδήλια, 74 ὑποκάμισα, 3.500 κουτιὰ τσιγάρα, 88 κιβώτια σταφίδα, 39 σάκκους σταφίδα, 44 ζεύγη γάντια, 5 τόπια κάμποτ, 1.334 ὀκ. φασόλια, 534 ὀκ λάδι, 338 ὀκ. πατάτες, 25 ὀκ. λῖπος, 2 βαρέλια τυρί, 1 βαρέλι κονιὰκ καὶ 300 τεμάχια σοκολάτες.

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΤΩΝ ΜΗ ΣΤΡΑΤΕΥΘΕΝΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΑΣ ΤΩΝ

Διὰ τῶν κιβωτίων σιγαρέττων τῶν τοποθετημένων ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τὴν περισυλλογήν, περισυνελέγησαν 3.934.50 δρχ. καὶ 738 πακέτα τσιγάρα.

Εἰς τὸ Περίπτερον τῆς Πλατείας Συντάγματος τὸ κοινὸν ἐξακολουθεῖ τὰς προσφορὰς διαφόρων χρησίμων εἰδῶν διὰ τὸν Στρατὸν καὶ τὸν ἄμαχον πληθυσμόν.

Ἐξ ἄλλου ὁμάδες κυριῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ἐπεσκέφθησαν τοὺς εἰς τὰ διάφορα Στρατιωτικὰ Νοσοκομεῖα νοσηλευομένους τραυματίας μας, καὶ προσέφεραν εἰς αὐτοὺς τσιγάρα, πορτοκάλλια, ἐφημερίδας, περιοδικὰ κλπ. καὶ ἐβοήθησαν αὐτοὺς εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας των.

Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἀληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης, προσέφερον ὑπὲρ τῶν μαχομένων στρατιωτῶν μας καὶ τῶν οἰκογενειῶν των οἱ κάτωθι τὰ ἑξῆς εἴδη καὶ ποσά:

Μόσχα Ἰωάννου Παυλίδου ἕνα πουλόβερ, Ἐπιτροπὴ Κηφισιᾶς 9.096 κουκοῦλες καὶ 480 γάντια μάλλινα, Ἀφροδίτη Λαγοῦ δύο ζεύγη γάντια καινούργια, Ὑποδιοίκησις Θηλέων Βορρᾶ 42 ζεύγη κάλτσες μάλλινες, 180 πουλόβερ μάλλινα καινούργια, 14 μάλλινα κασκόλ, κουκοῦλες καὶ 13 ζεύγη γάντια, 5 πουλόβερ μάλλινα καινούργια, 3 ζευγάρια κάλτσες μάλλινες ἀνδρικές, 50 περιοδικά, ἕνα μαξιλάρι μαλλί, δύο στρώματα μάλλινα. Διὰ περισυλλογῆς 428 πακέτα τσιγάρα, 204 τσιγάρα χῦμα, Ἀρτεμισία Γιαννουλάτου δύο ζεύγη κάλτσες καινούργιες, ἕν ζεῦγος γάντια καὶ ἕν πουλόβερ καὶ ὁ 9ος Ὑποτομεὺς 6.636 δραχμάς.

Ἰωάννης Φωτόπουλος, Θεανὼ Δερτούζου, Βασιλικὴ Τρισαναγνωστοπούλου, Χρυσὴ Μαυρέα, Δέσποινα Ἰατρίδη, Ἑλένη Φατσιώρη, Χρυσοῦλα Στεφανίδου, Πίτσα Στεφανίδου, Δῶρα Γκίκα, Ἀργυρὼ Χαγλαδάκη, Ἑλένη Φωκιανοῦ, Ἐλπίνη Δάλλα, Ἀνδρομάχη Φαράκου, Χρυσάνθη Νικολοπούλου, Πολυξένη Σπυροπούλου, Σοφία Συμεωνίδου, Νίτσα Ἰατρίδου, Εὐαγγελία Κουτρούλη, Παναγιώτα Πατρινάκου, Κλεοπ. Τζανμαυράκη, Βικτωρία Λῶ, Ἰσμήνη Τζουμέρτη, Εἰρήνη Πατσόγλου, Καλυψὼ Σπανοπούλου, Φρόσω Γιαννοπούλου, Κοσμᾶς Δῶκος, Εὐάγγελος Τσούκου, Γεώργιος Πολητόπουλος, Ἐρυφίλη Ἀλεξανδρίδου, Ἰωάννης Καλδόπουλος, Κατσιμήτρη, Ὀδυσσεὺς Ἀνανίδης, Ἠλίας Δελικούρης, Νικόλαος Κυριακίδης, Νικόλαος Ζουπίδης, Ἐλευθέριος Ζουπίδης, Ζαχαρίας Ἐξακουστός, Κυριάκος Κασιδωρόπουλος, Ἀλ. Κασαλίδης, Οἰκονόμου, Ἀδελφοὶ Μενούνου, Βιοχρὼμ Ἑταιρία, Ἀντ. Ντεμπαίν, Γεώργιος Κουτσίκος, Σωτήριος Λάσης, Ἄννα Λαζαρίδου, Πόπη Λυκούρη, Ἑταιρία Πατραϊκὴ - Πειραϊκή, Σοφία Χατζηϊωάννου, Μιλτιάδης Μάτσης, Ζωὴ Γκοῦ, Πόπη Στεφάνου, Κατίνα Ἀσλάνογλου, Θεοδοσία Κωνσταντίνου, Μαρία Παπαδημητρίου, Κατίνα Φουντουκᾶ, Ζωὴ Τσαμπούδαλη, Ἰωάννης Ἀνδρονιάδης, Σοφοκλῆς Ζεϊμπεκίδης, Σπῦρος Φασκιώτης, Τιτίκα Παπανάγου, Αἰκατερίνη Περδικοπούλου, Γραικοπούλου Μαρία, Νικ. Ζαφειράκης, Μαρίνα Σοφρωνίδου, Ἰωάννου, Μαρία Ἀλεκτορίδου, Ἠλὲν Ζερβόλη, Μαρία Κωστοπούλου, Βασιλικὴ Χαμπέρη, Βασίλ. Καραχάνιος, Γεώργ. καὶ Χαράλ. Τσιρομιάδης, Β. Δημητρίου, Εὐγενία Ρούσσου, Κων. Παναγιωτίδης, Ἰωάννης Ἐρνίδης, Γεώργιος Μιμητόπουλος, Στελ. Ζαμπαρᾶς, Β. Δημογιαννόπουλος, Σὺρ. Νικάκος, Ἠλία Ἠλιόπουλος, Θεόδ. Τσαλάκογλου, Σοφία Πληρέγη, Γεώργ. Τριανταφύλλου, Στελ. Ἰωσηφίδης, Ἑλένη Ἰωαννίδου, Δημ. Μενέτης, Γρηγ. Παπαδόπουλος, Ἠλιοπούλου, Βαλ. Σφέτσος, Ἰωάννης Κατσιώλης, Λαζαρίδης, Σταματίνα Σαζειροπούλου, Βασ. Παπαδᾶτος, Γρηγ. Χαμαμτζόγλου, Οὐρανία Κανάρη, Βελισσάριος Μάρκος, Πολυτίμου, Ἰωακειμίδου, Χαραλ. Φρόνταλος, Νικ. Μικρόπουλος, Ζωὴ Κυριακίδου, Μιχαὴλ Ἀλεξάνδρου, Ἀλεξ. Κουγιουμτζοπούλου, Μαρία Ραπτάκη, Κούλα Μυριανθούση, Κωνστ. Βαλσάμης, Χαρ. Μεσολογγίτου, Χρ. Βουράκη, Βασ. Κλάβα, Βασιλ. Ἀρκαλάκης, Ἀλ. Καντρῆ, Καίτη Στεργίου, Βαΐστα Χαροκόπου, Στάμη Καββαδία, Δημ. Περπινιᾶς, Λέλα Χαιροπούλου, Παντ. Μωϋσιάδης, Μαρίκα Πατρικιάδου, Ἑλένη Ἠλιοπούλου, Ἀγησίλαος Φαρούγδιος, Τσεβ. Οἰκονομίδου, Ἑλένη Σταματοπούλου, Μαρίκα Τρανάκα, Γεώργ. Βέρροιος, Φραγκοπούλου, Καλωταίου, Φρόσω Βαρδαξῆ, Σταυρίδου, Ἀλπέρε, Πλατωνίδου, Ἐλευθεριάδου, Μαρία Φωτοπούλου, Παπαϊωάννου, Μαραμενίδου, Δημητριάδου, Μονεραῆ, Χιντλόγλου, Κουντουριώτου, Ζηνοβία Πατέρη, Ἄννα Κυριακίδου, Ἑλένη Φωτεινοῦ, Μαρία Σαμιωτάκη, Ἀ. Καρδάση, Κ. Φαραντάτου, Σ. Γκλόβανος, Δ. Πιλαφᾶ, Ἄννα Φωτιάδου, Κ. Κασαλιᾶ, Κ. Ὑλικοῦ καὶ Καβάλη, Ἀλ. Νιαβῆς, Παν. Ταγματάρχου, Εὔα Σιδηροπούλου, Ἰωάννης Φούτσιος, Γεώργ. Χρυσοβιτσιώτης, Χαραλ. Σαραλιώτης, Ἑλένη Τσικνιᾶ, Ἀθηνᾶ Σταμούλη, Γεώργ. Χαλόφτης, Ἐλ. Θώμου, Γεώργ. Παπαευαγγέλου, Ὡραία Παπάζογλου, Νικ. Ἀσημομύτη, Θεόδ. Ἑρμίδου, Μαρία Κουτσικανίδου, Ἰουλ. Ποχοριαλᾶ, Μαρία Ἀναστασιάδου, Ζιζὴ Κακαβογιάννη, Νικήτα Σωτηρίου, Φ. Σκαλογιάννη, Κορνηλία Καποτᾶ, Μ. Πατρικίου, Μ. Βασιλειάδου, Σοφ. Χαρτοφύλακος, Ἰωάννης Φωτόπουλος, Θεανὼ Δερτούζου.

Ἀλ. Κακουλίδης 400 ὀκ. σίδηρον, 1 ἀντλία ἀμερικανική, 1 μηχανὴ κατασκευῆς τσιμεντολίθου, 1 καντάρι, 1 γραφεῖον, Ἐργοστάσιον Ἐριουργίας 15 κασκὸλ ἀξίας 3.750 δρ., Κορωναῖος Ἐργοστ. Ἐριουργίας 15 πακέτα τσιγάρα, Πετρίδης 20 πακέτα τσιγάρα, Παπαδημητρίου 10 ζεύγη παπούτσια, Ἀμοὺρ 3 φανέλλες, 3 κουβέρτες, Παπαδιοῦ 15 κουτιὰ τσιγάρα, Δενδρινοῦ 3 κασκόλ, 14 κουτιὰ τσιγάρα, Τριφωνίδου 5 ὀκάδες μαλλί, Τζιβοπούλου 10 ζεύγη κάλτσες, Χρυσοστόμου 1 βραχιόλι χρυσό, Παπαδόπουλος 14 πακέτα τσιγάρα, 10 πακέτα μπισκότα, Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Δημητρίου Ἀμπελοκήπων 61 ζεύγη κάλτσες, 34 πουλόβερ, 6 κασκόλ, 18 ζεύγη γάντια, Λάλου 1 βέρα χρυσῆ, Τυπαράκου 21 πακέτα τσιγάρα, Λεοντῆ 1 βέρα χρυσῆ, Μπενιμπέτου 1 βέρα, Μπράβου 10 κουτιὰ μπισκότα, Προιστάκη 1 βέρα, Παπαδοπούλου 10 πακέτα τσιγάρα, 1 γοῦνα κλπ., Χρυσοστόμου 1 βέρα, 1 αἰγυπτιακὸ τάλληρο κλπ.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΑΠΕΒΙΩΣΕΝ Η ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑ ΜΑΡΙΑ

Εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου, εἰς τὸ Ψυχικόν, ἀπεβίωσεν ὀλίγον πρὸ τῆς 5ης ἀπογευματινῆς τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἡ Α.Β.Υ. ἡ Πριγκίπισσα Μαρία τῆς Ἑλλάδος, πρώην Μεγάλη Δούκισσα τοῦ Ρωσικοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου, σύζυγος τοῦ ναυάρχου Περ. Ἰωαννίδου.

Ἡ Πριγκίπισσα Μαρία, θυγάτηρ τῶν ἀειμνήστων Βασιλέων Γεωργίου Α΄ καὶ Ὄλγας, διέμενεν μετὰ τὴν ρωσικὴν ἐπανάστασιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου συζύγου της Μεγάλου Δουκὸς Γεωργίου ἐν Ρώμῃ, ὅπου καὶ κατελήφθη ὑπὸ τοῦ πολέμου. Μετὰ πολλὰς περιπετείας κατώρθωσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν 8 Νοεμβρίου, ἀναχωρήσασα μὲ τὴν ἁμαξοστοιχίαν δι' ἧς ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα καὶ ὁ Ἕλλην ἐν Ρώμῃ πρεσβευτής. Αἱ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ πολέμου συγκινήσεις καὶ τὸ κοπιῶδες ταξίδιον ὑπέσκαψαν τὴν ἤδη ἐπισφαλῆ ὑγείαν τῆς Πριγκιπίσσης Μαρίας, ἡ ὁποία, φιλοξενουμένη εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Ψυχικοῦ, ὑπέστη καρδιακὴν προσβολὴν καὶ ἀπὸ ἡμερῶν περέμενε κλινήρης.

Ἡ κηδεία της ἔγινε τὴν Κυριακὴν 15 τρ. εἰς Ψυχικό. Τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ἧς προΐστατο ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος παρηκολούθησεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς μεθ' ὅλων τῶν ἐνταῦθα μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ τῆς Αὐλῆς, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἱ ἐπίσημοι καὶ πλῆθος λαοῦ.

ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

Ἡ Σκαπάνισσα Ἄννα Κωλέση τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἐλασσῶνος, ὀρφανὴ κόρη ἀναπήρου πολέμου, προσέφερε ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων στρατιωτῶν μας δρχ. 202.50 τὰς ὁποίας ἐμάζευε ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου ἐκ μέρους τῆς Βαρβάρου Ἰταλίας.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ

Ὑπὲρ τοῦ ὑπὲρ πάντων ἀγῶνος τὸν ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς διεξάγει ἀπὸ μηνὸς καὶ πλέον εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀλβανίας συνεισέφερον τὰ μεγαλύτερα ποσὰ οἱ κάτωθι:

— Τὸ ἱερὸν ἵδρυμα τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου ὅλα τὰ ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἀναθήματα, καὶ τὸ περιδέραιον τὸ δωρηθὲν ὑπὸ τῆς Κας Αἰκατερίνης Βατῆ, ὑπολογισθέντα εἰς 5 ἑκατομμύρια.

— Ἡ Πειραϊκὴ καὶ Πατραϊκὴ Βιομηχανία Βάμβακος: 1ον) Ὡς πρώτην εἰσφορὰν 5.000.000 δραχμῶν. 2ον ὁλόκληρον τὸ καθαρὸν προϊὸν τῶν κερδῶν της τοῦ ἔτους 1940, ἤτοι ποσὸν 10.000.000 δρχ., 3ον Καταβάλλει καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου εἰς τοὺς στρατευθέντας καὶ στρατευθησομένους ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους της ὁλόκληρον τὸν μισθὸν καὶ ὁλόκληρα τὰ ἡμερομίσθια, ἤτοι δρχ. 500.000 μηνιαίως.

— Ἡ Ἑταιρία Παπαστράτου εἰς ἅπαντας τοὺς στρατευθέντας ὑπαλλήλους της καὶ ἐργάτας καταβάλλει εἰς μὲν τὰς οἰκογενείας των τὰ ¾ τοῦ μισθοῦ ἢ τοῦ ἡμερομισθίου των, εἰς δὲ τοὺς στρατευθέντας τὸ ὑπόλοιπον ¼.

— Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα 60.000.000 ὑπὲρ τῶν γενικῶν ἀναγκῶν ὑπὲρ τῆς Κ.Υ.Α.Μ. 300.000 ἐκ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ὑπαλλήλων, 500.000 ἐκ τοῦ Ταμείου Γεωργικῶν Ἀσφαλειῶν καὶ 1 ἑκατομμύριον διακοσίας χιλιάδας ἐκ τοῦ Ταμείου τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης.

— Τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Αὐτοκινητιστῶν 7.500.000 δρχμ.

— Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν ἐξ εἰσφορᾶς τῶν μελῶν του 1.453.604 δρχμ.

— Ἡ Ὑπηρεσία τῶν Ὑπεγγύων Προσόδων 1.052.525 δρχμ.

— Τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια ὑπὲρ τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου 1.000.000 δρχμ.

— Ἡ Ἑταιρία Ὑφαντουργίας Λαναρᾶ εἴδη ἀξίας 3.000.000, καὶ μετρητὰ 2.000.000, ἤτοι ἐν συνόλῳ 5 ἑκατομ. δρχμ.

— Αἱ Ναυτεργατικαὶ Ὀργανώσεις τῆς Ἑλλάδος 5.000.000 δρχμ.

— Ἡ Ἕνωσις Συντακτῶν Ἀθηνῶν 1.000.000 δρχμ.

— Οἱ Ἕλληνες Ἐφοπλισταὶ δρχμ. 34.970.000 ὡς πρώτην εἰσφοράν.

— Οἱ Ἀδελφοὶ Λαμπρόπουλοι δρχ. 1.000.000.

— Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Χρηματιστῶν 1.000.000 δρχμ.

— Τὰ Ἐργατοϋπαλληλικὰ Σωματεῖα τῆς Ἑλλάδος 64.427.500 δρχμ.

ΣΤΙΣ ΠΛΑΓΙΕΣ ΤΟΥ ΣΜΟΛΙΚΑ

(Συνέχει ἀπὸ τὴ σελίδα 321)

καὶ μὲ προσοχή. Σὲ λίγο ἀκούονταν τὸ μουντὸ τοῦ ποταμοῦ κύλισμα. Μὰ γρήγορα χάθηκε κι' αὐτὸ μέσα στὸ βούϊσμα πολλῶν ἀεροπλάνων ποὺ ἀπὸ κάπου σηκώθηκαν κι' ἔρχονταν καταδῶθε.

«Οἱ δικοί μας περνοῦν τὸ γεφύρι», εἶπε ὁ παπᾶς.

Δὲν ἀπόσωσε τὴν κουβέντα κι' ἡ πλαγιὰ φωτίστηκε ἀπὸ φωτοβολίδες. Κι' ἀμέσως σφυρίγματα κι' οὐρλιάσματα ἀπὸ ὀβίδες. Ὁ οὐρανὸς ἔβρεχε τὸ θάνατο καὶ οἱ πλαγιὲς ξερνοῦσαν τὴν καταστροφή.

«Ἡ παγίδα!» λέγει ξερὰ ὁ παπᾶ-Γεράσιμος. «Πέσετε χάμου γλήγορα!» Κοίτονταν κι' οἱ τρεῖς στὸ νοτισμένο χῶμα, ἐνῷ τὰ ζὰ τους ροβόλαγαν ἀφηνιασμένα τὸν κατήφορο. Κοίτονταν μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα περιμένοντας νὰ περάση πάνωθέ τους ὁ θάνατος. Καὶ πέρασε στ' ἀληθινὰ μὲ ὅλη του τὴ φρίκη. Μιὰ βόμβα ποὺ ἔσκασε πλάϊ τους σ' ἕνα βράχο ξέσκισε τ' ἀστῆθι τοῦ γέρο-Κωνσαντῆ καὶ πῆρε τὴν ὠμοπλάτη τοῦ παπᾶ-Γεράσιμου. Τὸ κορίτσι τὸ σκέπασε μόνο τὸ χῶμα σὰν νἄθελε νὰ τὸ προφυλάξῃ.

«Ἄδηλες καὶ κρύφιες οἱ βουλές σου Κύριε!» ψιθύρισε μὲ στεγνὰ χείλη ὁ παπᾶς. «Χαριτώ, ἔλα κοντὰ παιδί μου. Πάρε τὸ πακέτο αὐτὸ καὶ τούτη τὴ νταβάλια. Τράβα γοργὰ κατὰ τὴν Κάτω-Βρύση. Τὴν ξέρεις. Εἶμαστε κοντὰ πιά. Πίσω ἀπὸ κεῖ σταλιάζουν οἱ κακοῦργοι, ποὺ ἔχουν διαταγὴ νὰ τινάξουν τὸ γεφύρι. Πέταξε καὶ τὶς ἔξ μέσα στὴ γοῦβα τους καὶ κόψε τὸ σύρμα. Ἔτσι θὰ μείνη ἀπείραχτο τὸ διάβα γιὰ νὰ γυρίσουν καὶ νὰ σωθοῦν οἱ δικοί μας. Πάρε καὶ τὴν εὐχή μου... Χαριτώ... Τρέχα ... πέτα... Δὲν ἔχεις καί...» καὶ τὰ λόγια ξεψύχησαν μαζί του πάνω στὰ μισάνοιχτα χείλη του.

Ἅρπαξε ἡ νεαρὴ κοπέλλα τὸ δέμα ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἱερέα σὰν ἱερὴ καὶ ἁγία μετάδοσι καὶ σὰν ἐλάφι χάθηκε μέσα στὴ νύχτα. Ἀνάλαφρη καὶ ψυχωμένη ἀπὸ μιὰ δύναμι ὑπερφυσική, ἔφτασε στοῦ λύκου τὴ φωληά. Ρύθμισε τὶς χειροβομβίδες καὶ τὶς πέταξε μὲ λύσσα τὴ μιὰ σταρνὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Τὸ σύρμα; Δὲν ἔγινε ἀνάγκη νὰ τὸ κόψη ἡ ἴδια. Μιὰ χειροβομβίδα φρόντισε γι' αὐτὴ τὴ δουλειά. Κόπηκε τὸ σύρμα. Κι' ἡ ἴδια ἡ Χαριτὼ κόπηκε σὰν λουλοῦδι ἄγριο τοῦ βουνοῦ ἀπὸ τὸν ἴδιο της τὸν ἡρωϊσμό. Τὸ γεφύρι ὅμως δὲν ἀνατινάχτηκε καὶ ὁ λόχος τῶν Ἑλλήνων ξέφυγε ἀπὸ τὴν παγίδα, ποὺ τοῦ εἶχε στήσει ὁ ἐχθρός. Ἡ Χαριτὼ καὶ οἱ δυό της σύντροφοι ἔμειναν, ὅπως τὸ λαχταροῦσαν, στὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ τους. Ἐκεῖ ποὺ χύθηκε τὸ αἷμα τους θὰ φυτρώσουν τὴν ἄνοιξι ἄλικες ἀνεμῶνες καὶ τὰ μεσημέρια θὰ κουβεντιάζουν μὲ τὸν ἥλιο γιὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τὴ λευτεριά, ποὺ πάντα φλόγισε τὴν ἑλληνικὴ ψυχή, ὅπου βρέθηκε κι' ὅπου στάθηκε.

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΧΛΕΙΟΥΝΑΚΗΝ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ἐκ Βιάννου - Κρήτης, Ἐνταῦθα. Πήραμε καὶ τὶς δύο ἐπιστολές σου ἀλλὰ σὲ καμμιά ἀπ' αὐτὲς δὲν ἀνεγράφετο ἡ διεύθυνσίς σου, γιὰ νὰ σοῦ στείλωμε τὸ Περιοδικό, ποὺ μὲ τόση ἀνυπομονησία περιμένεις. Γράψε μας λοιπὸν ποῦ θέλεις νὰ σοῦ τὸ στείλωμε.— ΒΑΣΟΝ ΛΑΜΠΡΙΝΟΠΟΥΛΟΝ. Θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε σχετικῶς σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ μας τεύχη, ἀφοῦ ἐξετάσωμε προηγουμένως.— ΝΙΚ. Δ. ΜΙΚΕΛΛΑΤΟΝ. Ἐλάβαμε τὰ δύο ποιήματα: «Ἑλλάς» καὶ «Ἕλλη» καθὼς καὶ τὰ πεζογραφήματα: «Στὴ Νεολαία μας» καὶ «Ἡ σημαία». Τὰ δύο τελευταῖα ἀρκετὰ καλὰ ὡς μικρὲς ἐκθέσεις. Τὰ ποιήματα εἶναι, δυστυχῶς, πολὺ βιαστικὰ γραμμένα. Ξαναδιάβασέ τα, ἂν ἔχῃς κρατήσει ἀντίγραφο καὶ θὰ τὸ ἀντιληφθῇς καὶ σὺ ὁ ἴδιος.— ΑΝΤΙΓ. ΤΣΑΜΗ. Ἰδοὺ τὸ ποιηματάκι σου:

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Πρὸς σὲ χωριό μου πάλι,
ποὺ τόσο, τόσο σ' ἀγαπῶ
τὸ στόμα μου θὰ ψάλῃ
τραγοῦδι χαρωπό.

Κι' ἡ γῆ τοῦ παραδείσου
μοῦ εἶναι μιὰ ἐρημιά,
τὴ χάρη τὴν δική σου
δὲν ἔχει γῆ καμμιά.

Τ' ἀγέρι, τὰ νερά σου,
τὰ πράσινα βουνά,
τὰ τόσα θέλγητρά σου
δὲν βρῆκα πουθενά.

Σὺ εἶσαι τ' ὄνειρό μου
τὸ μόνο ποὺ θωρῶ,
σὺ τὸ καλὸ χωριό μου,
ποὺ τόσο λαχταρῶ.

ΑΝ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΝ. Ξαναγράψε τα συνδυάζοντάς τα μὲ τὰ σημερινὰ γεγονότα.— ΒΑΣΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ. Ὡραιότατο! Ἐπιτυχὲς καὶ στὴ σύλληψι καὶ στὴν ἐκτέλεσι. Συγχαρητήρια. Ἰδοὺ το:

ΠΑΤΡΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΣ

Πατρός τε καὶ μητρός τε καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων, τιμιώτερον καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον ἐστὶν ἡ πατρίς.

Σωκράτης

Πατρός τε καὶ μητρός τε
καὶ τῶν ἄλλων προγόνων.
Τί δὰ μπορούσαμε; Νὰ λέμε μόνον
ὅλο πατρός τε καὶ μητρός τε;
Μὰ τώρα πιὰ τὸ δείξαμε στ' ἀλήθεια
ἁπάντων τιμιώτερον Πατρίδα.
(Μέσα στὸ νοῦ μας ἡλιαχτίδα
καὶ φυλαχτὸ πάνω στὰ στήθεια).
Σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον καὶ βάλε
λόγια ποὺ ἁρπάξανε τὰ χέρια
γιὰ νὰ σιμώσουνε τ' ἀστέρια
ὦ Σώκρατες, διδάσκαλε μεγάλε!

Σ. ΧΑΡ. Ἂν ἐδιάβαζες τὴ «Νεολαία», θὰ ἔβλεπες ὅτι δὲν ἀπαντοῦμε σὲ ψευδώνυμα ἢ μισογραμμένα ὀνόματα.— ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΓΕΡΟΔΗΜΑΝ. Κάτι συντομώτερον.— ΕΥΔΟΞΙΑΝ ΚΑΝΔΗΛΙΩΤΟΥ. Εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις.— ΝΙΚ. Δ. ΜΙΚΕΛΛΑΤΟΝ. Φωτογραφία μόνον μὲ τὴ στολή.— ΕΛΛΗΝ ΜΑΚΡΗ, τετράρχισσαν - Δ)ρια Τομέως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Κάστρου Λήμνου. Ἀληθινὰ συγκινητικώτατο τὸ ποίημά σας «Στὶς νεκρὲς συναγωνίστριες», ἀλλὰ πολὺ μακρύ. Δώδεκα τετράστιχα, ποὺ ἂν τὰ περικόψωμε θὰ χάσῃ στὸ σύνολό του. Ἂς μὴ ξεχνοῦμε ὅτι ὁ χῶρος τῆς «Νεολαίας» εἶναι ἐξαιρετικὰ περιωρισμένος καὶ ἀνεπαρκὴς νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὶς σημερινὲς ἀνάγκες της. Πάντως, ἀφοῦ ἀπηγγέλθη κατὰ τὸ ἐτήσιο μνημόσυνο τῶν θυμάτων τοῦ γνωστοῦ θλιβεροῦ συμβάντος τοῦ κινηματογράφου τῆς πόλεώς σας, ἐξετέλεσε τὸν σκοπὸν γιὰ τὸν ὁποῖον κυρίως ἐγράφη.— ΗΛΕΚΤΡΑΝ Ι. ΒΟΥΚΥΚΛΑΚΙ. Δὲν εἶναι ἀκόμη ὥριμο γιὰ δημοσίευσι. Θέλει νὰ «δουλευτῇ», γιὰ νὰ χρησιμοποιήσωμε μιὰν ἔκφρασι τῶν μαγειρικῶν συνταγῶν. Πρόσεξε λ. χ. τὴν 3ην στροφήν:

Ὅλα τὰ βλέπω καὶ κετω ἀπ' τὴ χαρὰ καὶ ψάλλω
τῆς νέας γενιᾶς τὸ θεῖον φῶς
καὶ πόθος μὲ κρατεῖ κρυφὸς
κι' ἄχραντο γέλιο ἄλλο.

Οἱ δύο τελευταῖοι στίχοι τί θέλουν νὰ ποῦν; Πόθος κρυφός, γιὰ τί πρᾶγμα; Τί θέλεις νὰ πῇς μὲ τὸ «ἄχραντο γέλιο»; Καὶ μὲ ποιὸ «ἄλλο» τὸ συγκρίνεις; Ἀλλοῦ γράφεις:

Τὴν γνῶσιν καὶ τὴν πρόοδον
ποὺ χύνεις ὁλοένα.

Ἀλλ' ἡ γνῶσις καὶ ἡ πρόοδος δὲν χύνονται, οὔτε ἀλληγορικῶς.— ΜΗΝΑΝ Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Τὸ ζήτημα, γιὰ τὸ ὁποῖο σοῦ ἐζητήσαμε πληροφορίες, ἐτακτοποιήθη. Τὸ σημείωμα τὸ κρατοῦμε στὴ διάθεσί σου. Στὸ ἑξῆς θὰ ἀγνοηθῇ παντελῶς ὁ ἀποστολεύς του.— ΛΑΜΠΡΟΝ ΘΕΟΔΩΡΟΥ. Σὲ συγχαίρομε διὰ τὴν πρὸς τὴν Πατρίδα, τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἀρχηγόν μας ἀγάπη σου.— ΙΩΑΝΝΑΝ Γ. ΞΑΝΘΑΚΗ. Εὖγε σου! Τὸ κασκόλ, οἱ κάλτσες καὶ τὰ γάντια, ποὺ ἔπλεξες θὰ πιάσουν τόπο. Κάθε πόντος τους ἰσοδυναμεῖ μὲ μιὰ σφαῖρα ἐναντίον τοῦ κακοῦ ἐπιδρομέως. Οἱ προσευχές σου στὴν Παναγία γιὰ τὴν ἑλληνικὴ νίκη εἰσακούονται. Εἶσαι — ὅπως τόσες καὶ τόσες ἄλλες — μιὰ ἀξία τοῦ ὀνόματος ἑλληνοποῦλα. Συνέχισε μὲ τὴν ἴδια θέρμη τὴν ἐργασία σου καὶ μὲ τὴν αὐτὴν εὐλάβεια τὶς προσευχές σου γιὰ τὴν τελικὴν νίκη.— ΑΓΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Καλὸ τὸ ἐπίγραμμά σου στὸν Ἀρχηγό:

Σὲ σένα ποὺ μᾶς χάρισες
τὴ δόξα καὶ τὴ νίκη
ἕνα κλωνάρι δάφνινο
σ' ἀξίζει, σοῦ ἀνήκει.

Ἀγγ. Ν. Μόσχος

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΡΩΤΟΠΑΠΠΑΝ. Τὸ δημοσιεύομε στὴ στήλην αὐτή:

ΤΑ ΕΥΖΩΝΑΚΙΑ

Τὰ εὐζωνάκια μας γοργὰ
ἀκοίμητα βαδίζουν
στῆς Πίνδου πάνω τὰ βουνὰ
πρὸς τὰ Ἀλβανικὰ χωριὰ
καὶ ὅλους τοὺς θερίζουν.

Ἀλπινιστὰς πολλοὺς δειλούς,
παντοειδῆ κανόνια
τοὺς ξεπαστρεύουν σὰν χαζούς,
μὲ γέλια καὶ ἀλαλαγμοὺς
σὰν νἆναι μακαρόνια!

Ὅλοι μαζὶ μὲ μιὰ καρδιὰ
τὴν λευτεριὰ σαλπίζουν
ἀγέρωχα καμαρωτὰ
στῆς Κορυτσᾶς μας τὰ Στενὰ
τὴ νίκη παιανίζουν.

Μὲ σύνθημα πολεμικὸ
μιὰ λέξι μόνο «ΑΕΡΑ»
μ' ὁρμὴ καὶ ἐνθουσιασμὸ
θὰ προχωροῦν μὲ τὸ Σταυρὸ
γιὰ μιὰν «ΕΛΛΑΔΑ ΝΕΑ».

Γ. Πρωτοπαππᾶς

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΑΛΥΒΑΝ. Θὰ τοὺς νικήσωμε ἐπειδὴ τὸ δίκιο εἶναι μὲ τὸ μέρος μας, ἐπειδὴ τὸ δίκιο αὐτὸ εἶναι μεγάλο, ἀκαταμάχητο. Θὰ τοὺς νικήσωμε ἐπειδὴ αὐτοὶ μᾶς ἐπετέθησαν γιὰ νὰ μᾶς ὑποτάξουν στὴν ἄνομη βία τους, ἐνῷ ἐμεῖς πολεμοῦμε γιὰ τὴ διατήρησι τῆς ἀνεξαρτησίας μας, τῆς ἀνεξαρτησίας, ποὺ ἐκερδίσαμε μὲ τόσο αἷμα! Καὶ στὸ κάτω - κάτω θὰ τοὺς νικήσωμε γιατὶ αὐτοὶ εἶναι δειλοί, μικροί, χαμερπεῖς, ἐπειδὴ αὐτοὶ εἶναι Ἰταλοὶ κι' ἐμεῖς εἴμεθα Ἕλληνες! Θὰ κερδίσωμε τὸν πόλεμο, ἐπειδὴ αὐτοὶ ἔχουν ἀρχηγὸ τὸν Ντοῦτσε — ὦ Θεέ! — κι' ἐμεῖς ἔχομε Ἀρχηγὸ τὸν στρατηγὸ ΙΩΑΝΝΗ ΜΕΤΑΞΑ. Αὐτὰ πές του. Εἶναι νομίζομε ἀρκετά.— ΚΑΤΙΝΑΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ. Ναί, οἱ θεατρῖνοι τῆς κακῆς ὥρας, μᾶς κατηγοροῦν ὅτι τὰ μέσα ποὺ χρησιμοποιοῦμε εἶναι ἀσυγχρόνιστα! Κατηγοροῦν τὴ δοξασμένη ξιφολόγχη, τολμοῦν νὰ τὴν παραβάλλουν μὲ τοὺς γκαζοτενεκέδες τους, τολμοῦν νὰ τὴν κατηγορήσουν, αὐτήν, ποὺ ἔδωσε τὴν νίκη καὶ τὴν ἐλευθερία καὶ σ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἴδιους. Μὲ μόνη τὴ διαφορὰ ὅτι τὴν χρησιμοποίησαν ἄλλοι γι' αὐτούς. Ἡ ξιφολόγχη θέλει ἄντρες, θέλει χέρια ἐξησκημένα, δυνατά, θέλει προπαντὸς ψυχή. Κι' αὐτοὶ οὔτε ἄντρες εἶναι, οὔτε ψυχὴ ἔχουν. Τὸ βλέπει κανεὶς στὴν ἱστορία τους τὴν ἐθνική, στὰ ἤθη καὶ ἔθιμά τους, στὴ φιλολογία τους μὲ τὰ ἀνούσια σαλιαρίσματα, στὴ μουσική τους μὲ τὶς μελένιες, τὶς σακχαρόπηκτες μελωδίες της καὶ στὴ γλῶσσα τους τὴν τόσο μελωδική, ἀλλὰ καὶ τόσον ἀκατάλληλη γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ τὴν χρησιμοποιοῦν σήμερα. Γιὰ νὰ ἐνθουσιάσουν δηλαδὴ τοὺς στρατιῶτες των. Ποῦ τὸ «Ἐμπρός!» Καὶ ποῦ τὸ ἀβάντι! Μόλις τὸ πῇς σοῦρχεται εὐθὺς στὸ νοῦ τό: ἀβάντι μαέστρο! Κι' ἡ δουλειὰ πάει λέοντας!.— ΠΗΝΕΛΟΠΗΝ ΚΛΑΔΑ. Προπαγάνδισε ὅσο μπορεῖς. Πρέπει οἱ στρατιῶτες μας νὰ ἔχουν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερες ἀνέσεις. Τὰ συγχαρητήριά μας.— ΠΑΝΑΓ. ΕΥΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΝ, σκαπανέα. Μὲ τὶς μικρές σου γνώσεις, ἀλλὰ τὸν ἀπέραντο πατριωτικὸ ἐνθουσιασμό σου ἔγραψες ἕνα χαριτωμένο πολεμικὸ ποιηματάκι. Ἰδοὺ ἡ τελευταία στροφή του:

Ὅλοι νὰ ἀγωνισθοῦμε
γιὰ ἐκεῖνο ποὺ ποθοῦμε
καλλίτερος ὁ θάνατος
παρὰ ἡ ἀπιστία
καὶ ἡ δολοφονία.

Ἄντε λοιπόν, Παναγιωτάκη! Βάλε τὰ δυνατά σου! Μπορεῖς νὰ κάμῃς μεγάλα πράγματα, τόσο μεγάλα ποὺ δὲν τὰ φθάνει τὸ παιδικὸ μυαλουδάκι σου. Ἕνα δέμα νὰ στείλῃς σ' ἕνα στρατιώτη μας, εἶναι σὰν νὰ πιάνῃς σὺ ὁ ἴδιος δέκα Ἰταλοὺς αἰχμαλώτους. Ναί, ἔτσι εἶναι. Μὴ σοῦ φαίνεται ὑπερβολή. Βάλε το κάτω, ἐξέτασέ το καὶ θὰ δῇς ὅτι ἔχομε δίκιο.— Χ. ΜΑΥΡΙΔΗΝ, Φαλαγγίτην. Ὡραῖο, ἐνθουσιῶδες, πηγαῖο, ἀλλὰ πολὺ μακρύ! Ποῦ νὰ τὸ βάλωμε; Κι' οὔτε ἀπόσπασμα εἶναι δυνατὸν νὰ δημοσιεύσωμε, ἐπειδὴ θὰ χάσῃ. Εἶναι ἀλληλένδετες οἱ ἔννοιές του.— ΝΙΚΟΝ ΣΚΑΡΑΚΗΝ. Καλὸ τὸ «Οἱ σφουγγαράδες». Ὅμως... δι' ἄλλους καιρούς.—Σ. Π. ΣΠΕΝΤΣΑΝ. Τὸ ποίημά σου «Ἑλληνικὴ Ἐλευθερία καὶ Ἱστορία» εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον δυσνόητο. Καὶ τὸ θέμα του ἀπαιτεῖ προπαντὸς σαφήνεια. Ἰδού:

Μὴ ξεχνᾶτε Ἱστορία
καὶ Ἑλληνικὴ ἐλευθερία
ποιὸς εἶναι ὁ Ἕλλην ποὖχει ζήσει
στῆς ἐλευθεριᾶς τὴ δύση.
Δὲν μοῦ λέτε ἂν ἔχῃ σταματήσει
ἔστω καὶ ἕνα πνεῦμα ἑλληνικὸ
καὶ νὰ μὴν εἶναι πάντα βιαστικὸ
γιὰ τῆς σκλαβιᾶς τὴ δύση;

Τί λές; Ἔχομε ἄδικο;— ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ Θ. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΝ. Τὸ διήγημά σου «Ὁ μικρὸς Νάσος» ἀποτελεῖ μιὰ καλὴ ἀπαρχή. Μὴ βιάζεσαι νὰ δημοσιεύσῃς. Τὸ ἀνέκδοτο «Ὁ Διάβολος καὶ τὸ κρασί» πολὺ γνωστό, ἀλλὰ καὶ ἀκατάλληλο γιὰ «μικρὰ παιδιά» ὅπως γράφεις. Τὰ ἔξυπνα καὶ κουτὰ ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην.— ΑΡΙΣΤ. ΣΟΦΙΑΝΟΝ. Τὸ πεζογράφημά σου «Τὰ εὐζωνάκια!... Τὰ εὐζωνάκια!» εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο σελίδες τοῦ χαρτιοῦ.— ΕΥΔΟΞ. ΚΑΝΔΗΛΙΩΤΟΥ. Ἐλήφθη.— ΑΝΔΡ. Π. Ε. ΜΠΙΣΤΙΟΝ (;). Τὸ ποίημα «Ὁ Φαλαγγίτης» εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας συστάσεις μας νὰ γράφετε μόνο στὴ μιὰν ὄψι. Τὸ πεζογράφημα «Χίμαιρες» καλύπτει 6 μεγάλες πυκνογραμμένες σελίδες, ποὺ μᾶς κάνουν 3 σελίδες τοῦ περιοδικοῦ.— ΣΩΤΗΡ. Ν. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΝ. Ἡ ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται προσωπικῶς σὲ σένα. Πῶς νὰ δημοσιευθῇ; Ἐξ ἄλλου εἶναι ὑποκειμενικὰ γραμμένη.— Η. Ι. ΔΕΛΛΑΚΗ. Σὲ παραπέμπομεν στὴν ἀπάντησί μας πρὸς τὸν Ἀνδρ. Π. Ε. Μπίστιον.— ΘΕΟΔ. ΠΡΑΤΣΙΚΑΝ. Συμφωνοῦμε ἀπολύτως μαζί σου. Στὶς σημερινὲς περιστάσεις, ποὺ τὸ Ἔθνος μάχεται γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τῆς ἀνεξαρτησίας του, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐκδίδωνται ποιητικὲς συλλογές, ποὺ δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσι μὲ τὴν πολεμικὴ περίοδο ποὺ περνοῦμε. Τὸ «Ἡ Τέχνη γιὰ τὴν Τέχνη» καταργεῖται πρὸς τὸ παρόν. Ἡ Τέχνη σήμερα πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν μεγάλο σκοπό.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς ἐσωκλείουν εἰς τὴν ἐπιστολὴν των δραχμὰς 5 δι' ἔξοδα ἀλλαγῆς τοῦ πλακιδίου των.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ